

Màndiq ma fa bànni Israayil jaare woon

Téereb Yonent Yàlla Musaa bii moo tàmbalee cä bés ba bànni Israayil jógee ca taatu tundu Sinayi, jém màndiq Paran, ca bëj-gànnaru réew mi leen Yàlla digoon. Seen ñàkk kóllère tax na Yàlla teg leen ab daan, ñuy wëndeelu ca màndiq ma ñeent fukki at, ba maas ga doon jàmbat dee, ba geneen maas wuutu leen. Gannaaw gi lañu sumb ay xare ba daan ca penkub dexu Yurdan, doora waaj, ngir jàll ca biir réewum dige ba.

Ci ténk:

Saar 1–21 Bànni Israayil jànge nañu ca maam ya jóge woon Misra.

Saar 22–25 Cérú barke bu sax ñeel na bànni Israayil.

Saar 26–36 Bànni Israayil dégg nañu ab artoom balaa ñuy dugg ca réewum Kanaan.

Israayil jànge na ca maam ya jógenum woon Misra

(Saar 1–21)

Takk nañu limu bànni Israayil

¹ Aji Sax ji moo wax ak Musaa ca màndiq Paran Sinayi ca biir xaymab ndaje ma, keroog benn fanu ñaareelu weer wu ñaareelu at, ma topp ca gàddaay ga bawoo Misra. Mu ne ko:

² «Limleen mbooloom bànni Israayil gépp, na ñu bokke seeni làng ak seen këri maam. Waññileen góor ñépp, bopp ak bopp, ku nekk ak turam.

³ Li ko dale ñaar fukki at, jëm kaw, mboolem
ñi xare war ci Israayil daal, nangeen leen lim,
gàngoor ak gàngoor, yaw ak Aaróona.

⁴ Giir gu ci nekk, àndleen ceek kilifa yi jiite seen
kéri maam, ñu jàppale leen ci.

⁵ Ñiy wuyoo tur yii nag, ñoo leen ciy taxawu:
Ci wàllu Rubeneen ñi, Elicur doomu Sedeyur.

⁶ Wàllu Cimyoneen ñi, Selumyel doomu
Curisadaay.

⁷ Wàllu Yudeen ñi, Naason doomu Aminadab.

⁸ Wàllu Isakareen ñi, Netaneel doomu Cuwar.

⁹ Wàllu Cabuloneen ñi, Elyab doomu Elon.

¹⁰ Ñi ciy askanu Yuusufa ñii la:
Ci wàllu Efraymeen ñi, Elisama doomu
Amiyudd.

Wàllu Manaseen ñi, Gamliyel doomu Pedacur.

¹¹ Wàllu Beñamineen ñi, Abidan doomu Gidoni.

¹² Wàllu Daneen ñi, Axyeser doomu Amisadaay.

¹³ Wàllu Asereen ñi, Pagyel doomu Okkran.

¹⁴ Wàllu Gàddeen ñi, Elyasaf doomu Dewel.

¹⁵ Wàllu Neftaleen ñi, Axira doomu Enan.»

¹⁶ Ñooñu lañu woo ci mbooloo mi, muy ñi jiite
seen giiri maam. Ñooy njiti gàngoori Israayil.

¹⁷ Ba loolu amee Musaa ak Aaróona tofloo ñooñu
ñu tudd seeni tur,

¹⁸ ñu dajale mbooloo ma mépp, keroog ca benn
fanu ñaareelu weer wa. La ko dale ca ña am
ñaar fukki at, jëm kaw, ñoom ñépp daldi bindu ca
limeefu tur ya, ku nekk ak kér maamam, giir ak
giir, làng ak làng, bopp ak bopp.

¹⁹ Noonee ko Aji Sax ji sante woon Musaa, na la
Musaa takke seen lim ca màndiq Sinayi.

20 Ņu lim bopp ak bopp, turi sëti Ruben taawub Israayil seen maam*, ku nekk ak làngu cosaanam ak kér maamam, mboolem góor ñi xare war, te ñu am ñaar fukki at, jëm kaw.

21 Limub Rubeneen ñi di ñeent fukki junni ak juróom benn ak juróomi téeméer (46 500).

22 Ņu lim bopp ak bopp, turi sëti Simeyon, ku nekk ak làngu cosaanam ak kér maamam, mboolem góor ñi xare war, te ñu am ñaar fukki at, jëm kaw.

23 Limub Cimyoneen ñi di juróom fukki junneek juróom ñeent ak ñetti téeméer (59 300).

24 Ņu lim turi sëti Gàdd, ku nekk ak làngu cosaanam ak kér maamam, mboolem góor ñi xare war, te ñu am ñaar fukki at, jëm kaw.

25 Limub Gàddeen ñi di ñeent fukki junneek juróom ak juróom benni téeméer ak juróom fukk (45 650).

26 Ņu lim turi sëti Yuda, ku nekk ak làngu cosaanam ak kér maamam, mboolem góor ñi xare war, te ñu am ñaar fukki at, jëm kaw.

27 Limub Yudeen ñi di juróom ñaar fukki junneek ñeent, ak juróom benni téeméer (74 600).

28 Ņu lim turi sëti Isaakar, ku nekk ak làngu cosaanam ak kér maamam, mboolem góor ñi xare war, te ñu am ñaar fukki at, jëm kaw.

29 Limub Isakareen ñi di juróom fukki junneek ñeent ak ñeenti téeméer (54 400).

30 Ņu lim turi sëti Sabulon, ku nekk ak làngu cosaanam ak kér maamam, mboolem góor ñi xare war, te ñu am ñaar fukki at, jëm kaw.

---

* **1.20** Israayil mooy Yanqóoba.

31 Limub Cabuloneen ñi di juróom fukki junneek juróom ñaar ak ñeenti téeméer (57 400).

32 Ñu lim turi sëti Yuusufa yi askanoo ci doomam Efrayim, ku nekk ak làngu cosaanam ak kër maamam, mboolem góor ñi xare war, te ñu am ñaar fukki at, jëm kaw.

33 Limub Efraymeen ñi di ñeent fukki junni ak juróomi téeméer (40 500).

34 Ñu lim turi sëti Yuusufa yi askanoo ci doomam Manase, ku nekk ak làngu cosaanam ak kër maamam, mboolem góor ñi xare war, te ñu am ñaar fukki at, jëm kaw.

35 Limub Manaseen ñi di fanweeri junneek ñaar ak ñaari téeméer (32 200).

36 Ñu lim turi sëti Beñamin, ku nekk ak làngu cosaanam ak kër maamam, mboolem góor ñi xare war, te ñu am ñaar fukki at, jëm kaw.

37 Limub Beñamineen ñi di fanweeri junneek juróom ak ñeenti téeméer (35 400).

38 Ñu lim turi sëti Dan, ku nekk ak làngu cosaanam ak kër maamam, mboolem góor ñi xare war, te ñu am ñaar fukki at, jëm kaw.

39 Limub Daneen ñi di juróom benn fukki junneek ñaar ak juróom ñaari téeméer (62 700).

40 Ñu lim turi sëti Aser, ku nekk ak làngam ak kër maamam, mboolem góor ñi xare war, te ñu am ñaar fukki at, jëm kaw.

41 Limub Asereen ñi di ñeent fukki junneek benn ak juróomi téeméer (41 500).

42 Ñu lim turi sëti Neftali, ku nekk ak làngu cosaanam ak kër maamam, mboolem ñi xare war, te ñu am ñaar fukki at, jëm kaw.

43 Limub Neftaleen ñi di juróom fukki junneek ñett ak ñeenti téeméer (53 400).

44 Yooyu limeef la Musaa ak Aaróona ténk, ña leen ca jàppale di fukki kilifay Israayil ak ñaar, ku ci nekk taxawal kér maamam.

45 Mboolem bànni Israayil yi xare war, te ñu am ñaar fukki at, jém kaw, limees na leen, ku ci nekk ak kér maamam.

46 Ña ñu lim ñépp di juróom benn téeméeri junneek ñett ak juróomi téeméer ak juróom fukk (603 550).

Limaaleesul Leween ñi

47 Giirug Leween ñi nag ci bànni Israayil lañu bokk, waaye limaaleesu leen ak ñoom.

48 Aji Sax ji moo waxoon Musaa, ne ko:

49 «Giirug Lewi ñoom, bu leen lim, bu leen waññaaleek bànni Israayil.

50 Waaye yaw ci sa bopp nanga sas Leween ñi jaamookaay bi seedes kóllère gi dence, mook la muy àandal lépp, ak mboolem lu ca bokk. Ñooy gàddu jaamookaay bi, ak la muy àandal lépp, di ko toppatoo, te it fi wér jaamookaay bi lañuy dal.

51 Bu jaamookaay bi dee dem, Leween ñee koy wékki, bu jaamookaay bi dee dale béreb, Leween ñee koy we. Ku ci bokkul ba laal ci nag, dees koy rey.

52 Bànni Israayil gi ci des, na ku ci nekk topp dalam, ak raayaam ak kuréelam.

53 Leween ñi nag nañu dal fi wér jaamookaay bi seedes kóllère gi dence. Su ko defee sama sànj du dal ci kaw mbooloom bànni Israayil. Te itam na Leween ñi sàmm ndénkaaneb jaamookaay bi seedes kóllère gi dence.»

54 Bànni Israayil daldi def noonu. Mboolem lu Aji Sax ji santon Musaa, noonee lañu ko defe.

2

Lu jëm ci dalinu giiryi

1 Ba loolu wéyee Aji Sax ji wax Musaa ak Aaróona, ne leen:

2 «Na bànni Israayil di dal, ku nekk ak raayaam ak xàmmikaayu kér maamam. Fi wër xaymab ndaje mi te dànd ko as lëf, fi lañuy dale:

3 «Ñay dale ca kanam, fa féete penku, ñooy waa raayab Yuda ak seeni gàngoor, kilifag Yudeen ñi di Naason doomu Aminadab.

4 Ña ñu lim ci gàngooram di juróom ñaar fukki junneek ñeent ak juróom benni téeméer (74 600).

5 «Ñay dale fa feggook ñoom ñooy giirug Isakareen ñi, kilifag askanu Isaakar di Netaneel doomu Cuwar.

6 Ña ñu lim ci gàngooram di juróom fukki junneek ñeent ak ñeenti téeméer (54 400).

7 «Giirug Cabuloneen ñeey feggook ñoom, kilifag askanu Sabulon di Elyab doomu Elon.

8 Ña ñu limal gàngooram di juróom fukki junneek juróom ñaar ak ñeenti téeméer (57 400).

9 «Mboolem ña ñu limal dalub Yuda aki gàngooram daldi doon téeméeri junneek juróom ñett fukk ak juróom benn ak ñeenti téeméer (186 400). Bu ñuy dem, ñooñooy dox, jiitu.

10 «Waa raayab Ruben ñooy dale bëj-saalum, ñook seeni gàngoor, kilifag askanu Ruben di Elicur doomu Sedeyur.

11 Ņa ñu limal gàngooram di ñeent fukki junneek juróom benn ak juróomi téeméer (46 500).

12 «Ñay dale fa feggook ñoom ñooy giirug Cimyoneen ñi, kilifag askanu Simeyon di Selumyel doomu Curisadaay.

13 Ņa ñu limal gàngooram di juróom fukki junneek juróom ñeent ak ñetti téeméer (59 300).

14 «Giiru Gàddeen ñeey feggook ñoom, kilifag askanu Gàdd di Elyasaf doomu Rewel.

15 Ņa ñu limal gàngooram di ñeent fukki junneek juróom ak juróom benni téeméer ak juróom fukk (45 650).

16 «Mboolem ña ñu limal dalub Ruben aki gàngooram doon téeméeri junneek juróom fukk ak benn, ak ñeenti téeméer ak juróom fukk (151 450). Bu ñuy dem, ñooñooy doon ñaareelu kuréel, dox, topp ca.

17 «Su ko defee xaymab ndaje mi jóg topp ca, ànd ak Leween ñi koy gàddu, te seen dal nekk ci digg dal yi. Noonee kuréel yiy dale daal, ni lañuy jóge dem, ku nekk topp ayam ak raayaam.

18 «Waa raayab Efrayim ñooy dale wetu sowu, ñook seeni gàngoor, kilifag askanu Efrayim di Elisama doomu Amiyudd.

19 Ņa ñu limal gàngooram di ñeent fukki junni ak juróomi téeméer (40 500).

20 «Ñay dale fa feggook ñoom ñooy giirug Manaseen ñi, kilifag askanu Manase di Gamliyel doomu Pedacur.

21 Ņa ñu limal gàngooram di fanweeri junneek ñaar ak ñaari téeméer (32 200).

22 «Giirug Beñamineen ñeey feggook ñoom, kilifag askanu Beñamin di Abidan doomu Gidoni.

23 Ña ñu limal gàngooram di fanweeri junneek juróom ak ñeenti téeméer (35 400).

24 «Mboolem ña ñu limal dalub Efrayim aki gàngooram daldi doon téeméeri junneek juróom ñett ak téeméer (108 100). Bu ñuy dem, ñooñoo di ñetteelu kuréel, dox topp ca.

25 «Waa raayab Dan ñooy dale bëj-gànnhaar, ñook seeni gàngoor, kilifag askanu Dan di Axyeser doomu Amisadaay.

26 Ña ñu limal gàngooram di juróom benn fukki junneek ñaar ak juróom ñaari téeméer (62 700).

27 «Ñay dale fa feggook ñoom ñooy giirug Asereen ñi, kilifag askanu Aser di Pagyel doomu Okkran.

28 Ña ñu limal gàngooram di ñeent fukki junneek benn ak juróomi téeméer (41 500).

29 «Giirug Neftaleen ñeey feggook ñoom, kilifag askanu Neftali di Axira doomu Enan.

30 Ña ñu limal gàngooram di juróom fukki junneek ñett ak ñeenti téeméer (53 400).

31 «Mboolem ña ñu limal dalub Dan daldi doon téeméer ak juróom fukki junneek juróom ñaar ak juróom benni téeméer (157 600). Ñooñoy mujja jóg, topp seeni raaya.»

32 Ñooñu lañu limal bànni Israayil na ñu bokke seen këri maam. Mboolem ña ñu limal dal ya ak seeni gàngoor doon juróom benni téeméeri junneek ñett ak juróomi téeméer ak juróom fukk (603 550).

³³ Leween ñi nag limaaleesu leen ci bànni Israayil, te noonu la ko Aji Sax ji sante woon Musaa.

³⁴ Bànni Israayil daldi def noonu. Mboolem noonee ko Aji Sax ji sante woon Musaa, na lañu daan dale, topp seeni raaya, na lañu daan jóge, ku nekk ak làngam ak kér maamam.

3

Lu jëm ci sasi Leween ñi

¹ Ñii ñoo di askani Aaróona ak Musaa, jant ba Aji Sax jiy wax, mook Musaa ca kaw tundu Sinayi.

² Doomi Aaróona yu góor ñoo di Nadab, taaw ba, ak Abiyu ak Elasar ak Itamar.

³ Turi doomi Aaróona yu góor, sarxalkat yaa ngi noonu; ñu faloon leen, sédd leen céru carxal.

⁴ Nadab ak Abiyu nag mujj dee fi kanam Aji Sax ji, ba ñu taalalee Aji Sax ji cuuraay lu warul ca màndinju Sinayi. Gannaaw amuñu woon doom yu góor, Elasar ak Itamar daldi féetewoo liggéeyu carxal ba, ca seen kanamu baay Aaróona.

⁵ Ci kaw loolu Aji Sax ji ne Musaa:

⁶ «Indil Leween ñi, tegleen ci kilifteefu Aaróona sarxalkat bi, ngir ñu di ko jàppale;

⁷ ñooy sàmm ndénkaaneem, di sàmm ndénkaaneb mbooloo mépp fi kanam xaymab ndaje mi, ndax ñooy sasoo liggéeyu jaamookaay bi.

⁸ Ñooy sàmm mboolem jumtukaayi xaymab ndaje mi, ñooy sàmm ndénkaaneb bànni Israayil, ndax ñooy sasoo liggéeyu jaamookaay bi.

⁹ Noonu ngay jéle Leween ñi, sédd leen Aaróona ak doomam yu góor. Ñoom ñoo di cér bu mat sëkk bu ñu koy sédde ci bànni Israayil.

10 Aaróona ak doomam yu góor nag ngay tabb ngir ñu sasoo seenug carxal, waaye képp ku ci laal te bokku ci, dees koy rey.»

11 Aji Sax ji waxati Musaa, ne ko:

12 «Man mii nag, maa seppee Leween ñi ci bànni Israayil, maa leen weccoo mboolem taaw bu góor bu njékka juddoo ci ndeyam, ci biir bànni Israayil. Kon nag Leween ñi, sama cér lañuy doon.

13 Ndax lépp luy taaw bu góor, sama cér la. Keroog ba ma reyee lépp luy taaw bu góor ca réewum Misra, ca laa sellalal sama bopp lépp luy taaw ci Israayil, dale ci nit ba ci jur. Maa leen séddoo. Maay Aji Sax ji.»

Lim nañu askanu Leween ñi

14 Aji Sax ji waxati Musaa ca màndiq Sinayi, ne ko:

15 «Limal askanu Leween ñi, ni ñu bokke seen kéri maam ak seeni làng. Mboolem góor ñi am weer, jém kaw, ngay lim.»

16 Musaa daldi leen lim ci ndigalal Aji Sax ji, na ñu ko ko sante.

17 Gerson ak Keyat ak Merari ñoo soqikoo ci Lewi*.

18 Doomi Gerson yu góor ñoo di Libni ak Simey, ku ci nekk ak làngam.

19 Doomi Keyat yu góor ñoo di Amram ak Iccar ak Ebron ak Usyel, ku ci nekk ak làngam.

20 Doomi Merari yu góor ñoo di Maxli ak Musi, ku ci nekk ak làngam. Làngi Leween ñaa ngoogu, na ñu bokke seen kéri maam.

21 Ci Gerson la làngu Libneen ñi, ak làngu Cimey-een ñi soqikoo. Làngi Gersoneen ñaa ngoogu.

---

* **3.17** Seetal ci Njàlbéen ga 46.11.

²² Ña ñu leen limal, ba ñu waññee mboolem góor ña am weer, jém kaw, juróom ñaari junni ak juróomi téeméer (7 500) lañu.

²³ Làngi Gersoneen ña, ca gannaaw jaamookaay ba lañu daan dale, fa féete sowu.

²⁴ Gersoneen ñi, seen kilifag kér maam moo doon Elyasaf doomu Layel.

²⁵ Askanu Gerson nag, seen sas ci wàllu xaymab ndaje mi, jaamookaay bi la woon ak xayma bi, ak malaan mi koy ub, ak ridob bunt xaymab ndaje mi,

²⁶ ak kiiraayi éttr beek ridob bunt éttr bi wér jaamookaay beek sarxalukaay bi, ak buum yeek mboolem liggéey bu ci war.

²⁷ Keyat nag, ci moom la làngu Amrameen ñi so-qikoo, ak làngu Iccareen ñi, ak làngu Ebroneen ñi, ak làngu Usyeleen ñi. Làngi Keyateen ñaa ngoogu.

²⁸ Ba ñu waññee mboolem góor ña ca am weer, jém kaw, juróom ñetti junni ak juróom benni téeméer (8 600) lañu. Ñoo sàmmoon ndénkaaneb béreb bu sell bi.

²⁹ Làngi Keyateen ñi, wet ga féete jaamookaay ba bëj-saalum, fa lañu daan dale.

³⁰ Keyateen ñi, seen kilifag kér maam moo doon Elicafan doomu Usyel.

³¹ Seen sas nag moo doon gaal gi, ak taabal ji, ak tegukaayu làmp bi, ak sarxalukaay yi, ak ndabi sarxal ya ñu ca daa jéfandikoo, ak ridob biir bi, ak mboolem liggéey bu ci war.

³² Njiiti Leween ñi nag, seen kilifa gu mag moo doon Elasar doomu Aaróona sarxalkat ba. Moo doon saytu ña sàmmoon ndénkaaneb béreb bu sell ba.

33 Ci Merari la làngu Maxleen ñi ak làngi Museen ñi soqikoo. Làngi Merareen ñaa ngoogu.

34 Ña ñu leen limal, ba ñu waññee mboolem góor ña am weer, jém kaw, juróom benni junni ak ñaari téeméer (6 200) lañu.

35 Merareen ñi, seen kilifag kér maam moo doon Curyel doomu Abixayil. Ca wet ga féete jaamookaay ba bëj-gànnhaar, fa lañu daan dale.

36 Askanu Merari, seen sas moo doon xàngi jaamookaay bi aki galanam ak jén yi ak tegu yi, ak mboolem jumtukaay ya muy àndal, ak liggey bu ca war,

37 ak jén yi wër ét bi, ak seeni tegu, ak seen xeri sampukaay, ak seeni buum.

38 Ña daan dale nag fa jàkkaarlook jaamookaay bi, ca kanam, janlook xaymab ndaje mi, ca wetu penku, ñoo doon Musaa ak Aaróona ak doomam yu góor. Ñoo sàmmoon ndénkaaneb xayma bu sell bi, sasool ko bànni Israayil, te ku ci laal te bokku ci, dees koy rey.

39 Mboolem ña ñu limal Leween ñi, te Musaa ak Aaróona lim leen na ñu bokke seeni làng ci ndigalal Aji Sax ji, ñuy mboolem góor ñi am weer, jém kaw, ñaar fukki junneek ñaar (22 000) lañu.

Lim nañu taaw yi ngir seen njotlaay

40 Aji Sax ji waxaat Musaa, ne ko: «Limal taawi bànni Israayil yu góor yépp, dale ko ci ñi am weer, jém kaw, nga waññ te bind seeni tur.

41 Su ko defee nga beral ma Leween ñi, man Aji Sax ji, ñu wecci mboolem taawi bànni Israayil gi ci des, juri Leween ñi itam wecci mboolem luy taaw ci juri bànni Israayil gi ci des.»

42 Ci kaw loolu Musaa lim taawi bànni Israayil yépp, na ko ko Aji Sax ji sante.

43 Ba ñu waññee mboolem taaw yu góor ya, bind seeni tur, dale ci ñi am weer, jém kaw, seenub lim nekk na ñaar fukki junneek ñaar ak ñaari téeméer ak juróom ñaar fukk ak ñett (22 273).

44 Aji Sax ji waxati Musaa, ne ko:

45 «Beral Leween ñi, ñu wecci mboolem taawi bànni Israayil, juri Leween ñi it wecci seenug jur, ma daldi séddoo Leween ñi, man Aji Sax ji.

46 Njotlaay nag dina war ci ñaari téeméer ak juróom ñaar fukk ak ñetti (273) bopp, yi taawi bànni Israayil éppe Leween ñi.

47 Su ko defee nga sàkku bopp bu ci nekk juróomi siikal; ci siikal bi ñu yoonal ci néeg bu sell bi nga koy sàkkoo, siikal bu ci nekk wecci ñaar fukki gera[†].

48 Nanga jox xaalis boobu Aaróona ak doomam yu góor, muy njotlaayal taaw yi ci tegu.»

49 Ba loolu amee Musaa feyeku xaalisu njotlaayal taaw yooyu tegu ca taaw, ya jotoo Leween ña.

50 Xaalis ba mu nangoo ca taawi bànni Israayil di junniy siikal ak ñetti téeméer ak juróom benn fukk ak juróom (1 365), ci siikal bi ñu yoonal ci néeg bu sell bi, xawa tollu ci fukki kilo ak juróom ak genn-wàll.

51 Ci kaw loolu Musaa jox Aaróona ak doomam yu góor xaalisu njotlaay ba, ci ndigalal Aji Sax ji, na ko ko Aji Sax ji sante.

4

[†] **3.47** Ñaar fukki gera tollu na ci fukki garaam ak benn ak gen-n-wàll.

Yeneen kuréeli Leween a ngi ak seeni sas

¹ Aji Sax ji waxati Musaa ak Aaróona, ne:

² «Leween ñi askanoo ci Keyat, waññleen leen bopp ak bopp, na ñu bokke seeni làng, ak seen kéri maam.

³ Daleleen ci góor ñi am fanweeri at, ba juróom fukki at, muy mboolem ñi yellow bokk ci kuréel, gi liggeeyu biir xaymab ndaje mi war.

⁴ Liggeeyu Keyateen ñi ci biir xaymab ndaje mi moo di wällu jumtukaay yu sell yee sell.

⁵ «Bu dal bi dee jóg, na Aaróona ak doomam yu góor dugg, wékki kiiraay li, di ridob biir bi, te ñu muure ko gaalu seedes kóllére gi.

⁶ Nañu lalaat ca kaw kiiraayal deru piipi, te ñu lalati ca kaw, ndimo lu lépp baxa, doora roof njàppuy gaal gi.

⁷ «Taabalu mburum teewal mi, nañu ci lal ndimo lu baxa, teg ci ndab yeek bàttu yeek njaq yeek tax yi ñuy sottee saraxi tuuru, door cee teg mburu moomu dul wuute.

⁸ Nañu muure yooyu ndimo lu xonq curr, te ñu lalaat ca kaw malaanum deru piipi, doora roof njàppuy taabal ji.

⁹ «Su ko defee ñu jél ndimo lu baxa, muure ko tegukaayu làmp bi, aki làmpam aki ñiimam aki andam, ak mboolem ndabi diwam ya ñu cay jéfoo.

¹⁰ Nañu boole tegukaayu làmp beek mboolem la muy àandal, ñu èmbe lépp malaanum deru piipi, te teg ko ci kaw tagar bi ñu koy gàddoo.

¹¹ Sarxalukaay bu ñu xoobe wurus*, nañu lal ci kawam ndimo lu baxa, lalaat ca kaw malaanum

---

* **4.11 sarxalukaayu** wurus mooy taabal bi ñuy taale cuuraay. Seetal ci Mucc ga 30.1-10.

deru piipi, doora roof njàppuy sarxalukaay bi.

¹² Nañu jël mboolem jumtukaay yi ñuy liggéeye ci biir béreb bu sell bi, ñu ëmbe ko ndimo lu baxa, muure ko malaanum deru piipi, door koo teg ci kaw tagar bi ñu koy gàddoo.

¹³ Nañu dindi niiniti sarxalukaayu xànjär bi, te ñu lal ci kaw sarxalukaay bi, ndimo lu xonq curr.

¹⁴ Nañu teg ca kaw ndimo la mboolem ndab, ya ñuy liggéeye ca sarxalukaay ba: and yeek cap-pukaayi yàpp yeek ñiitukaay yeek këll yi; jum-tukaayi sarxalukaay bi yépp daal, te ñu lal ca kaw, malaanum deru piipi, doora roof njàppuy sarxalukaay bi.

¹⁵ «Bu dal bi waree jóg, na Aaróona ak doomam yu góor muur yëf yu sell yi, ak mboolem jum-tukaayi xaymab ndaje mi ba noppi. Gannaaw loolu la askanu Keyat di dikk, ngir gàddu ko. Su ko defee duñu laal dara lu sell, bay dee. Loolu la Keyateen ñi di gàddu ci wàllu xaymab ndaje mi.

¹⁶ «Elasar doomu Aaróona sarxalkat bi nag, ab saytoom moo di diwu làmp bi, ak cuuraay li, ak saraxu pepp bi dul jaas, ak diwu pal gi. Mooy féetewoo jaamookaay bi bépp, ak mboolem li ci biiram, ba ci yëf yu sell yi, aki jumtukaayam.»

¹⁷ Aji Sax ji waxati ba tey ak Musaa ak Aaróona, ne leen:

¹⁸ «Buleen yóbbe Keyateen ñeek seeni làng, lu ñu leen di dagge ci biir Leween ñi.

¹⁹ Nii ngeen di def ak ñoom, ba bu ñu jegee yëf yu sell yee sell, di dund te duñu ca dee: Aaróona aki doomam ñooy dugg, daldi sédd ku nekk ci ñoom liggéeyam ak la muy gàddu.

20 Bu Keyateen ñi dugg, di xool lu mu gàtt gàtt, yëf yu sell yi. Lu ko moy ñu dee.»

21 Gannaaw loolu Aji Sax ji wax Musaa, ne ko:

22 «Ñi askanoo ci Gerson itam, nanga leen waññ bopp ak bopp, na ñu bokke seen kéri maam ak seeni làng.

23 Li dale ci góor ñi am fanweeri at, ba juróom fukki at ngay lim, ñuy mboolem ñi liggéeyu xaymab ndaje mi war.

24 Gersoneen ñi nag, lii moo di seen cér ci wàllu liggéey bi, ak li ñu wara gàddu:

25 ñooj gàddu kiiraayi jaamookaay bi, ak xaymab ndaje meek malaanam, ak malaanum deru piipi bi ci kaw, ak ridob bunt xaymab ndaje mi;

26 ak sori ètt bi, ak kiiraayal bunt ètt bi wër jaamookaay beek sarxalukaay bi, ak seeni buum ak mboolem jumtukaay ya ñu cay liggéeye. Mboolem lees cay def, ñoo koy liggéey.

27 Mboolem sasu Gersoneen ñi ci mboolem lu ñuy gàddu ak mboolem lu ñuy liggéey, ci ndigalal Aaróona aki doomam lay doon. Ñoo leen di sas mboolem lu ñu wara gàddu.

28 Loolooy céru Gersoneen ñi, ci wàllu xaymab ndaje mi, te loolu lañu leen dénk, Itamar doomu Aaróona sarxalkat bi di leen ca saytu.

29 «Ñi askanoo ci Merari itam, na ñu bokke seeni làng ak seen kéri maam, noonu nga leen di lime,

30 dale ko ci ñi am fanweeri at, ba juróom fukki at, ñuy mboolem ñi yellow bokk ci kuréel, gi liggéeyu xaymab ndaje mi war.

31 Lii mooy li ñu sasoo gàddu ci seen mboolem liggéey ci xaymab ndaje mi: xàンqi jaamookaaay bi aki galanam aki jénam aki tegoom;

32 muy jén yi wér ett bi, ak seeni tegu ak seeni buum, mboolem seen jumtukaay yu ñu cay liggéeye. Limalleen leen jumtukaay yi ñu wara gàddu.

33 Loolooy céru Merareen ñi, ci wàllu xaymab ndaje mi ci njiital sarxalkat bi Itamar doomu Aaróona.»

Lim nañu Leween ñi liggéey war

34 Ci kaw loolu Musaa ak Aaróona ak kilifag mbooloo ma lim Keyateen ña, na ñu bokke seeni làng ak seen këri maam.

35 Ñu dale ko ci ñi am fanweeri at, ba juróom fukki at, ñuy mboolem ñi yellow bokk ci kuréel, gi liggéeyu xaymab ndaje mi war.

36 Ña ñu limal seeni làng di ñaari junni ak juróom ñaari téeméer ak juróom fukki góor (2 750).

37 Ñooñu lañu limal làngi Keyateen ñi, ñoom ñépp la liggéeyu xaymab ndaje mi war. Musaa ak Aaróona ñoo leen limoon, na ko Aji Sax ji santaa-nee, Musaa jottali.

38 Ña ñu limal Gersoneen ñi, na ñu bokke seeni làng ak seen këri maam,

39 dale ko ci ñi am fanweeri at, ba juróom fukki at, mboolem ña yellow bokk ci kuréel, gi liggéeyu xaymab ndaje mi war,

40 te ñu limal leen seeni làng ak seen këri maam, ñaari junneek juróom benni téeméer ak fanweeri góor lañu (2 630).

⁴¹ Ñooñu lañu limal làngi Gersoneen ñi, te ñoom
ñépp la liggéeyu xaymab ndaje mi war. Musaa ak
Aaróona ñoo leen limoon ci ndigalal Aji Sax ji.

⁴² Ña ñu limal làngi Merareen ñi, na ñu bokke
seeni làng, ak seen kéri maam,

⁴³ dale ko ci ñi am fanweeri at, ba juróom fukki
at, mboolem ña yellow bokk ci kuréel, gi liggéeyu
xaymab ndaje mi war,

⁴⁴ te ñu limal leen seeni làng, ñetti junni ak ñaari
téeméeri góor (3 200) lañu.

⁴⁵ Ñooñu lañu limal làngi Merareen ñi, Musaa ak
Aaróona ñoo leen limoon, na ko Aji Sax ji santaanee,
Musaa jottali.

⁴⁶ Mboolem Leween ña Musaa ak Aaróona, ak
kilifay Israayil limoon, na ñu bokke seeni làng, ak
seen kéri maam,

⁴⁷ dale ko ci ñi am fanweeri at, ba juróom fukki
at, ñuy mboolem ña yellow bokk ci kuréel, gi
liggéeyu xaymab ndaje mi war,

⁴⁸ seenub lim nekk na juróom ñetti junni ak
juróomi téeméer ak juróom ñett fukki góor (8 580).

⁴⁹ Ci ndigalal Aji Sax ji Musaa jottali, lañu leen
lim, ba sas ku ci nekk ab liggéeyam ak la muy gáddu.
Na ko Aji Sax ji sante Musaa, na lañu leen lime.

5

Sàrtal nañu doxalin yi yiy setal dal bi

¹ Aji Sax ji waxati Musaa, ne ko:

² «Santal bànni Israayil ñu génne dal bi képp ku
ànd ak jàngoroy der juy law, mbaa jàngoroy xelli, ak
képp ku sobeb néew bu mu laal, topp.

³ Muy góor, di jigéen, génneleen leen. Bitib dal bi ngeen leen di génne. Buñu sobeel dali bànni Israayil yi ma mákkaanoo ci seen biir.»

⁴ Bànni Israayil def noonu, daldi leen génne dal bi, dàq leen ca biti. Ni ko Aji Sax ji waxe Musaa, noonu lañu ko defe.

⁵ Aji Sax ji waxati Musaa,

⁶ ne ko mu wax bànni Israayil, ne leen: «Muy góor, di jigéen, bu tooñee moroomam, ba fecci wormay Aji Sax ji, nit kooku tooñ na.

⁷ Day tuub bakkaram, ba noppi fey dayo ba mu ameel ka mu tooñ. Te juróomeelu xaajam la cay teg, jox ko ko.

⁸ Bu ki ñu tooñ wuutée, te amul mbokk mu koy jotaat, pey ga ñeel na Aji Sax ji, sarxalkat bee koy jagoo, te bokkul ak kuuyum njotlaay mi sarxalkat biy defale ki tooñ njotlaayam.

⁹ Te itam bépp saraxu njébbal bu bokk ci mboolem sarax yu sell yi bànni Israayil indil sarxalkat bi, sarxalkat bee koy moom.

¹⁰ Ku nekk ci sarxalkat yi, sa sarax yu sell, yaa ko moom. Ku ci nekk, lu ñu la jox, yaay boroom.»

Lu jëm ci jigéen ju moy

¹¹ Aji Sax ji waxati Musaa,

¹² ne mu wax bànni Israayil, ne leen: «Képp ku jabaram moy, fecci ko worma,

¹³ bu ñu àndee ak ndaw si, te moom miy jékkëram yégu ko; te ba ndaw say sobeel boppam, fekkeesu ko fa ba di ko seede;

¹⁴ ndegam xelum fiiraangee dikkal waa ji, ba mu fiire jabaram, te fekk jabar jaa sobeel boppam ci njaaloo, mbaa muy fiiraange gu dikkal waa ji

rekk, mu fiire jabaram, te fekk ndaw si sobeelul boppam ci njaaloo;

¹⁵ na waa ji yóbbu jabaram ca sarxalkat ba, te yóbbaleel ko saraxu ñetti kiloy sungufu lors. Du ci sotti diw, du ci def cuuraay, ndax saraxu pepp boobu saraxu fiiraange la, saraxu toppukaay la bu ñuy toppe ñaawtéef.

¹⁶ «Na sarxalkat bi indi ndaw si, taxawal ko fi kanam Aji Sax ji.

¹⁷ Su ko defee sarxalkat bi day fab ndabal xan-deer, duy ko ndox mu sell mi ñuy setloo, te na sàkk ci suufas jaamookaay bi, def ko ci ndox mi.

¹⁸ Bu taxawloo ndaw si fi kanam Aji Sax ji, na muri boppu ndaw si, te teg ciy loxoom, saraxu pepp boobu di toppukaayu ñaawtéef te di saraxu fiiraange. Na fekk sarxalkat bi yore ciy loxoom ndoxum wextan, miy alage.

¹⁹ Su ko defee sarxalkat bi waatloo ndaw si, ne ko: “Ndegam góor àndul ak yaw, moyuloo, sobeel sa bopp te fekk la ci buum, mucal ci loraangey ndoxum wextan mii, di alage.

²⁰ Waaye su dee yaa moy te fekk la ci sa buumu jékkér, su dee yaa sobeel sa bopp ak geneen góor gu ànd ak yaw te du sa jékkér nag...”

²¹ Fii la sarxalkat biy waatloo ndaw si waatu alkànde gi, wax ko ne ko: "...yal na la Aji Sax ji def ku alku ku ñuy móoloo ci sa biir askan. Yal na laxal sa njurukaay, wal sab koll.

²² Yal na ndoxum alkànde mii tàbbi ci say butit, laxal sa njurukaay, wal sab koll.” Su ko defee ndaw si ne: “Amiin, Amiin.”

²³ «Na sarxalkat bi bind kàdduy alkànde yooyu ci téere bu ñu taxañ, te na raxas mbind mi ci ndoxum

wextan mi.

²⁴ Sarxalkat bi day naanloo ndaw si ndoxum wextan, miy alage, ndox miy alage tàbbi ci biiram, man koo wex xàtt.

²⁵ Waaye na njékka nangoo ci loxol ndaw si, peppum saraxu fiiraange bi, daldi yékkati saraxas pepp mi, jébbale ko fi kanam Aji Sax ji, doora indi sarax bi ci sarxalukaay bi.

²⁶ Na sarxalkat bi sàkk ci saraxu pepp bi, ab ñëb buy fàttalee, daldi koy lakk ci kaw sarxalukaay bi. Gannaaw loolu mu naanloo ndaw si ndox mi.

²⁷ «Bu ko xasee naanloo ndox mi, ndegam ndaw see sobeel boppam, wor jékkëram, ndoxum alkànde mi day tàbbi ci biiram, jural ko wextan, koll bi newi, njurukaayam lax, mu mujj doon ku ñuy móoloo ci biir askanam.

²⁸ Waaye su ndaw si sobeelul boppam, xanaa di ku set, dina muc, te dina mana am doom.

²⁹ «Lolooy dogalu yoon ci mbirum fiiraange, bu jigéen moyee, sobeel boppam te fekk buum ci baatam,

³⁰ mbaa jékkér ju xelum fiiraange dikkal, mu fiire jabaram. Jabar ji lay taxawloo fi kanam Aji Sax ji, sarxalkat bi defal ko mboolem dogalu yoon boobu.

³¹ Deesul topp jékkér ji genn tooñ, waaye jabar jeey gàddu ñaawtëefu boppam.»

6

Lii moo war ku séddoo Aji Sax ji

¹ Aji Sax ji waxati Musaa,

² ne ko mu wax bánni Israayil ne leen: «Góor ak jigéen, képp ku ci dogu ba xas ngir nekk ab Nasireen*, ngir sédd boppam Aji Sax ji,

³ muy biiñ, di ñoll wu mu mana doon, na moytu di ko jéfandikoo. Bineegaru biiñ ak bineegaru ñoll wu mu mana doon it, du ko naan. Mboolem luy ndoxum reseñ, du ko naan, te reseñ ju tooy ak ju wow it, du ko lekk.

⁴ Mboolem diiru fani céddoom, mboolem lu jóge ci doomu garabu reseñ, dale ci xoox ba ci der, du ci lekk lenn.

⁵ «Kemu fani céddoo yi mu xas ne dina ko nasireenal, saatus watukaay du laal boppam ba keroog fani nasireenal, yi mu séddoo Aji Sax ji matee. Ku sell lay doon te day jañu.

⁶ Kemu fan yi muy nasireenal, séddoo Aji Sax ji, ab néew, bumu ko jege.

⁷ Baayam ak ndeyam, mbaa góor mbaa jigéen ju mu bokkal waajur sax, bu deewee, du sobeel boppam ngir ñoom, ndax moo yenu ci kaw boppam, njañu nasireen gi mu séddoo Yállaam.

⁸ Kemu fani céddoom, ku sell lay doon, ñeel Aji Sax ji.

⁹ «Su nit jekkee dee ci wetam, ba sobeel njañu céddoom, keroog bés buy setlu ca lay watu, te keroog bés sub juróom ñaareel ba lay watu.

¹⁰ Bés ba ca topp, di juróom ñetteel ba, na yóbbu ca sarxalkat ba, ñaari pitax mbaa ñaari xati yu ndaw, ca bunt xaymab ndaje ma.

¹¹ Sarxalkat bi day def menn mi saraxu pótum bàkkaar, mi ci des saraxu rendi-dóomal, mu jote ko

---

* **6.2 Nasireen:** baat bii jotewul dara ak nasaraan, tur wi ñuy woowe waa sowub jant.

boroom céddoo gi, bakkaram ba ko néew ba yóbbe.
Bésub keroog lay sellalaat boppam ba yenu woon
njañam.

¹² Day yeesalal Aji Sax ji nasireenam ga mu
ko séddoo woon, kemu fan ya mu xasoona
nasireenal. Su ko defee day indi kuuyu menn
at, def ko saraxas peyug tooñ. Fan yi mu njëkkona
nasireenal day neen, ndax nasireen googa moo
sobewu.

¹³ «Dogalu yoon wi ci ab nasireen nag mooy lii:
Bés bi ag céddoom matee, dees koy yóbbu ca bunt
xaymab ndaje ma.

¹⁴ Sarax si muy sарxalsi Aji Sax ji di menn ku
uyu menn at mu amul sikk, ngir rendi-dóomal, ak
menn xarum menn at mu jigéen mu amul sikk,
ngir pótum bakkár, ak menn kuuy mu mag mu
amul sikk, ngir saraxas cant ci biir jàmm,

¹⁵ ak pañeb mburu yu amul lawiir, yu ñu lakke
sunguf su mucc ayib su ñu xiiwaale ag diw, ak
mburu yu sew yu amul lawiir yu ñu wis ag diw,
ak saraxi pepp ak saraxi tuuru ya muy àandal.

¹⁶ «Su ko defee sarxalkat bi boole ko indi fi
kanam Aji Sax ji, daldi joxe pótum bakkár bi, ak
rendi-dóomal bi.

¹⁷ Kuuy mi, na ko sarxalkat bi def saraxas cant ci
biir jàmm, ñeel Aji Sax ji, boole kook pañeb mburu
mi amul lawiir, doora joxe saraxi pepp yæk saraxi
tuuru yi.

¹⁸ Su ko defee nasireen bi watu ci bunt xaymab
ndaje mi te for kawari céddoom googu, def ko ci
taal bi ci suufu saraxas cantu biir jàmm bi.

¹⁹ «Na sarxalkat bi jél tànku kanamu kuuy mi,
gannaaw bu ñoree, te sàkk ci pañe bi menn mburu

mu amul lawiir, ak menn mburu mu ndaw, daldi boole loola teg ci loxol nasireen bi, gannaaw bu watoo ba noppo.

²⁰ «Na sarxalkat bi jébbale loola, defal ko Aji Sax ji saraxu yékkati-jébbal. Cér yu sell a ngoogu ñeel sarxalkat bi, mu boole kook dënn biy saraxu yékkati-jébbal, ak tànkub kanam bi ñu jébbale. Gannaaw loolu nasireen bi sañ naa naan biiñ.

²¹ «Loolooy wartéef ci ab nasireen bu xas. Loolooy saraxam bi mu warlook Aji Sax ji cig céddoom, te bokkewul ak leneen lu mu ci àttan; waaye kådduy xas wa mu xasoon daal, na sàmmonteeq moom ni ko yoon diglee ci céddoom googu.»

Gii ñaan moo war ci askan wi

²² Gannaaw loolu Aji Sax ji waxati Musaa, ne:

²³ «Waxal Aaróona aki doomam ne leen ni ñuy ñaanale bànni Israayil, nii la; nañu leen wax ne leen:

²⁴ «“Yal na la Aji Sax ji barkeel, sàmm la.

²⁵ «“Yal na la Aji Sax ji geesoo leeram, baaxe la.

²⁶ «“Yal na la Aji Sax ji siggil, jàmmal la.”

²⁷ Bu ñu tuddalee noonu bànni Israayil sama tur, man, maa leen di barkeel.»

7

Daloob jaamookaay bi laaj nay sarax

¹ Keroog ba Musaa sampee jaamookaay bi ba noppo, diw na ko ngir sellal ko, mook mboolem ay jumtukaayam, sarxalukaay beek mboolem nd-abam it, mu boole diw, sellale ko.

² Ba loolu amee kilifay Israayil yi jiite seeni kér maam dikk. Ñooñoo doon njiiti giir yi te ñoo doon saytu limeefu nit ñi.

³ Ñu indil Aji Sax ji seen sarax, muy juróom benni watir ak fukki nag ak ñaar; ñaari kilifa yu nekk, benn watir; kilifa gu nekk, wenn nag, ñu yóbbu lépp fa kanam jaamookaaay ba.

⁴ Aji Sax ji wax Musaa,

⁵ ne ko: «Nangul lii, mu jém ci liggéeyu xaymab ndaje mi, te nga jox ko Leween ñi, ku ci nekk ak li liggéeyam laaj.»

⁶ Musaa nangu watir yaak nag ya, jox Leween ñi.

⁷ Yii ñaari watir ak ñeenti nag, mu jox Gersoneen ña, na ko seen liggéey laaje,

⁸ yee ñeent, mu booleek juróom ñetti nag, jox Merareen ña, na ko seen liggéey laaje, ci njiital sarxalkat ba Itamar doomu Aaróona.

⁹ Keyateen ña nag, joxuleen, ndax yu sell ya lañu sasoo woona gáddu.

¹⁰ Ci biir loolu kilifa yi indi itam saraxu daloob sarxalukaay bi, keroog bés ba ñu koy diw. Ñu daldi joxe seeni sarax fi kanam sarxalukaay bi.

¹¹ Teewul Aji Sax ji wax Musaa, ne ko: «Kilifa yi yiy joxesi seen sarax, yi jém ci daloob sarxalukaay bi, nañu ko def bés bu nekk, kenn.»

¹² Ki joxe saraxam ci bés bu njékk bi, ñeel giirug Yuda, mooy Naason doomu Aminadab.

¹³ Ab saraxam di benn ndabu xaalis bu diise téeméeri siikal ak fanweer, muy kilook liibar, ak benn këllu xaalis bu diise juróom ñaar fukki siikal, ci siikal bi ñu yoonal ci néeg bu sell bi, muy juróom ñetti téeméeri garaam, lu ci nekk fees ak sunguf su

mucc ayib su ñu xiiwaale ag diw, ngir saraxu pepp bi,

¹⁴ ak senn mbàttus wurus su fees ak cuuraay te diise fukki siikal, di téeméeri garaam ak fukk ak juróom,

¹⁵ ak wenn yékk wu ndaw, ak menn kuuy mu mag, ak menn kuuyu menn at, ngir saraxu rendidoomal,

¹⁶ ak wenn sikket ngir saraxu pótum bàkkaar,

¹⁷ ak saraxas cant gi ci biir jàmm, di ñaari yékk ak juróomi kuuy yu mag ak juróomi sikket, ak juróomi kuuyu menn at. Looloo doon saraxu Naason doomu Aminadab.

¹⁸ Bésub ñaareel ba, kilifag Isakareen ña, Netaneel doomu Cuwar moo indi saraxam,

¹⁹ sarax ba mu indi di benn ndabu xaalis bu diise téeméeri siikal ak fanweer, di kilook liibar, ak benn këllu xaalis bu diise juróom ñaar fukki siikal, ci siikal bi ñu yoonal ci néeg bu sell bi, muy juróom ñetti téeméeri garaam, lu ci nekk fees ak sunguf su mucce ayib su ñu xiiwaale ag diw, ngir saraxu pepp,

²⁰ ak senn mbàttus wurus su fees ak cuuraay te diise fukki siikal, di téeméeri garaam ak fukk ak juróom,

²¹ ak wenn yékk wu ndaw, ak menn kuuy mu mag, ak menn kuuyu menn at, ngir saraxu rendidoomal,

²² ak wenn sikket ngir saraxu pótum bàkkaar,

²³ ak saraxas cant gi ci biir jàmm, di ñaari yékk ak juróomi kuuy yu mag ak juróomi sikket, ak juróomi kuuyu menn at. Looloo doon saraxu Netaneel doomu Cuwar.

²⁴ Bésub ñetteel ba, kilifag Cabuloneen ña, Elyab doomu Elon moo aye,

²⁵ ab saraxam di benn ndabu xaalis bu diise téeméeri siikal ak fanweer, muy kilook liibar, ak benn këllu xaalis bu diise juróom ñaar fukki siikal, ci siikal bi ñu yoonal ci néeg bu sell bi, di juróom ñetti téeméeri garaam, lu ci nekk fees ak sunguf su mucc ayib su ñu xiiwaale ag diw, ngir saraxu pepp,

²⁶ ak senn mbàttus wurus su fees ak cuuraay te diise fukki siikal, muy téeméeri garaam ak fukk ak juróom,

²⁷ ak wenn yëkk wu ndaw, ak menn kuuy mu mag, ak menn kuuyu menn at, ngir saraxu rendidóomal,

²⁸ ak wenn sikket ngir saraxu pótum bàkkaar,

²⁹ ak saraxas cant ci biir jàmm, di ñaari yëkk ak juróomi kuuy yu mag ak juróomi sikket, ak juróomi kuuyu menn at. Looloo doon saraxu Elyab doomu Elon.

³⁰ Bésub ñeenteel ba kilifag Rubeneen ña, Elicur doomu Sedeyur moo aye,

³¹ ab saraxam di benn ndabu xaalis bu diise téeméeri siikal ak fanweer, di kilook liibar, ak benn këllu xaalis bu diise juróom ñaar fukki siikal, ci siikal bi ñu yoonal ci néeg bu sell bi, di juróom ñetti téeméeri garaam, lu ci nekk fees ak sunguf su mucc ayib su ñu xiiwaale ag diw, ngir saraxu pepp,

³² ak senn mbàttus wurus su fees ak cuuraay te diise fukki siikal, muy téeméeri garaam ak fukk ak juróom,

³³ ak wenn yëkk wu ndaw, ak menn kuuy mu

mag, ak menn kuuyu menn at, ngir saraxu rendidóomal,

³⁴ ak wenn sikket ngir saraxu pótum bàkkaar,

³⁵ ak saraxas cant gi ci biir jàmm, di ñaari yékk ak juróomi kuuyu yu mag ak juróomi sikket, ak juróomi kuuyu menn at. Looloo doon saraxu Elicur doomu Sedeyur.

³⁶ Bésub juróomeel ba kilifag Cimyoneen ña, Selumyel doomu Curisadaay moo aye,

³⁷ ab saraxam di benn ndabu xaalis bu diise téeméeri siikal ak fanweer, di kilook liibar, ak benn këllu xaalis bu diise juróom ñaar fukki siikal, ci siikal bi ñu yoonal ci néeg bu sell bi, muy juróom ñetti téeméeri garaam, lu ci nekk fees ak sunguf su mucc ayib su ñu xiiwaale ag diw, ngir saraxu pepp,

³⁸ ak senn mbàttus wurus su fees ak cuuraay te diise fukki siikal, muy téeméeri garaam ak fukk ak juróom,

³⁹ ak wenn yékk wu ndaw, ak menn kuuy mu mag, ak menn kuuyu menn at, ngir saraxu rendidóomal,

⁴⁰ ak wenn sikket ngir saraxu pótum bàkkaar,

⁴¹ ak saraxas cant gi ci biir jàmm, di ñaari yékk ak juróomi kuuyu yu mag ak juróomi sikket, ak juróomi kuuyu menn at. Looloo doon saraxu Selumyel doomu Curisadaay.

⁴² Bésub juróom benneel ba kilifag Gàddeen ña, Elyasaf doomu Dewel moo aye,

⁴³ ab saraxam di benn ndabu xaalis bu diise téeméeri siikal ak fanweer, muy kilook liibar, ak benn këllu xaalis bu diise juróom ñaar fukki siikal, ci siikal bi ñu yoonal ci néeg bu sell bi, muy juróom

ñetti téeméeri garaam, lu ci nekk fees ak sunguf su mucc ayib su ñu xiiwaale ag diw, ngir saraxu pepp,

⁴⁴ ak senn mbàttus wurus su fees ak cuuraay te diise fukki siikal, muy téeméeri garaam ak fukk ak juróom,

⁴⁵ ak wenn yëkk wu ndaw, ak menn kuuy mu mag, ak menn kuuyu menn at, ngir saraxu rendidóomal,

⁴⁶ ak wenn sikket ngir saraxu pótum bákkaar,

⁴⁷ ak saraxas cant gi ci biir jàmm, di ñaari yëkk ak juróomi kuuyu mag ak juróomi sikket, ak juróomi kuuyu menn at. Looloo doon saraxu Elyasaf doomu Dewel.

⁴⁸ Bésub juróom ñaareel ba kilifag Efraymeen ña, Elisama doomu Amiyudd moo aye,

⁴⁹ ab saraxam di benn ndabu xaalis bu diise téeméeri siikal ak fanweer, muy kilook liibar, ak benn këllu xaalis bu diise juróom ñaar fukki siikal, ci siikal bi ñu yoonal ci néeg bu sell bi, muy juróom ñetti téeméeri garaam, lu ci nekk fees ak sunguf su mucc ayib su ñu xiiwaale ag diw, ngir saraxu pepp,

⁵⁰ ak senn mbàttus wurus su fees ak cuuraay te diise fukki siikal, muy téeméeri garaam ak fukk ak juróom,

⁵¹ ak wenn yëkk wu ndaw, ak menn kuuy mu mag, ak menn kuuyu menn at, ngir saraxu rendidóomal,

⁵² ak wenn sikket ngir saraxu pótum bákkaar,

⁵³ ak saraxas cant gi ci biir jàmm, di ñaari yëkk ak juróomi kuuyu mag ak juróomi sikket, ak juróomi kuuyu menn at. Looloo doon saraxu Elisama

doomu Amiyudd.

⁵⁴ Bésub juróom ñetteel ba kilifag Manaseen ña, Gamliyel doomu Pedacur moo aye,

⁵⁵ ab saraxam di benn ndabu xaalis bu diise téeméeri siikal ak fanweer, muy kilook liibar, ak benn këllu xaalis bu diise juróom ñaar fukki siikal, ci siikal bi ñu yoonal ci néeg bu sell bi, muy juróom ñetti téeméeri garaam, lu ci nekk fees ak sunguf su mucc ayib su ñu xiiwaale ag diw, ngir saraxu pepp,

⁵⁶ ak senn mbàttus wurus su fees ak cuuraay te diise fukki siikal, di téeméeri garaam ak fukk ak juróom,

⁵⁷ ak wenn yékk wu ndaw, ak menn kuuy mu mag, ak menn kuuyu menn at, ngir saraxu rendidóomal,

⁵⁸ ak wenn sikket ngir saraxu pótum bàkkaar,

⁵⁹ ak saraxu cant gi ci biir jàmm, di ñaari yékk ak juróomi kuuy yu mag ak juróomi sikket, ak juróomi kuuyu menn at. Looloo doon saraxu Gamliyel doomu Pedacur.

⁶⁰ Bésub juróom ñeenteel ba kilifag Beñamineen ña, Abidan doomu Gidoni moo aye,

⁶¹ ab saraxam di benn ndabu xaalis bu diise téeméeri siikal ak fanweer, muy kilook liibar, ak benn këllu xaalis bu diise juróom ñaar fukki siikal, ci siikal bi ñu yoonal ci néeg bu sell bi, muy juróom ñetti téeméeri garaam, lu ci nekk fees ak sunguf su mucc ayib su ñu xiiwaale ag diw, ngir saraxu pepp,

⁶² ak senn mbàttus wurus su fees ak cuuraay te diise fukki siikal, di téeméeri garaam ak fukk ak juróom,

63 ak wenn yëkk wu ndaw, ak menn kuuy mu mag, ak menn kuuyu menn at, ngir saraxu rendidóomal,

64 ak wenn sikket ngir saraxu pótum bákkaar,

65 ak saraxu cant gi ci biir jàmm, di ñaari yëkk ak juróomi kuuyu mag ak juróomi sikket, ak juróomi kuuyu menn at. Looloo doon saraxu Abidan doomu Gidoni.

66 Bésub fukkeel ba kilifag Daneen ña, Axyeser doomu Amisadaay moo aye,

67 ab saraxam di benn ndabu xaalis bu diise téeméeri siikal ak fanweer, muy kilook liibar, ak benn këllu xaalis bu diise juróom ñaar fukki siikal, ci siikal bi ñu yoonal ci néeg bu sell bi, muy juróom ñetti téeméeri garaam, lu ci nekk fees ak sunguf su mucc ayib su ñu xiiwaale ag diw, ngir saraxu pepp,

68 ak senn mbàttus wurus su fees ak cuuraay te diise fukki siikal, di téeméeri garaam ak fukk ak juróom,

69 ak wenn yëkk wu ndaw, ak menn kuuy mu mag, ak menn kuuyu menn at, ngir saraxu rendidóomal,

70 ak wenn sikket ngir saraxu pótum bákkaar,

71 ak saraxu cant gi ci biir jàmm, di ñaari yëkk ak juróomi kuuyu mag ak juróomi sikket, ak juróomi kuuyu menn at. Looloo doon saraxu Axyeser doomu Amisadaay.

72 Bésub fukkeel baak benn, kilifag Asereen ña, Pagyel doomu Okkran moo aye,

73 ab saraxam di benn ndabu xaalis bu diise téeméeri siikal ak fanweer, muy kilook liibar, ak benn këllu xaalis bu juróom ñaar fukki siikal, ci

siikal bi ñu yoonal ci néeg bu sell bi, muy juróom ñetti téeméeri garaam, lu ci nekk fees ak sunguf su mucc ayib su ñu xiiwaale ag diw, ngir saraxu pepp,

⁷⁴ ak senn mbàttus wurus su fees ak cuuraay te diise fukki siikal, di téeméeri garaam ak fukk ak juróom,

⁷⁵ ak wenn yékk wu ndaw, ak menn kuuy mu mag, ak menn kuuyu menn at, ngir saraxu rendidóomal,

⁷⁶ ak wenn sikket ngir saraxu pótum bàkkaar,

⁷⁷ ak saraxu cant gi ci biir jàmm, di ñaari yékk ak juróomi kuuy yu mag ak juróomi sikket, ak juróomi kuuyu menn at. Looloo doon saraxu Pagyel doomu Okkran.

⁷⁸ Bésub fukkeel baak ñaar kilifag Neftaleen ña, Axira doomu Enan moo aye,

⁷⁹ ab saraxam di benn ndabu xaalis bu diise téeméeri siikal ak fanweer, muy kilook liibar, ak benn këllu xaalis bu diise juróom ñaar fukki siikal, ci siikal bi ñu yoonal ci néeg bu sell bi, muy juróom ñetti téeméeri garaam, lu ci nekk fees ak sunguf su mucc ayib su ñu xiiwaale ag diw, ngir saraxu pepp,

⁸⁰ ak senn mbàttus wurus su fees ak cuuraay te diise fukki siikal, di téeméeri garaam ak fukk ak juróom,

⁸¹ ak wenn yékk wu ndaw, ak menn kuuy mu mag, ak menn kuuyu menn at, ngir saraxu rendidóomal,

⁸² ak wenn sikket ngir saraxu pótum bàkkaar,

⁸³ ak saraxu cant gi ci biir jàmm, di ñaari yékk ak juróomi kuuy yu mag ak juróomi sikket, ak juróomi

kuuyu menn at. Looloo doon saraxu Axira doomu Enan.

⁸⁴ Loolooy saraxi daloob sarxalukaay ba, ca bés ba ñu koy diw, sellal ko, lépp bawoo ca kilifay Israayil. Ndabi xaalis ya fukk laak ñaar, këlli xaalis ya di fukk ak ñaar, båttuy wurus ya di fukk ak ñaar,

⁸⁵ ndabal xaalis lu nekk di téeméeri siikal ak fanweer, di kilook liibar, këll bu nekk di juróom ñaar fukki siikal, di juróom ñetti téeméeri garaam, mboolem xaalisu jumtukaay yi di ñaari junniy siikal, ci siikal bi ñu yoonal ci néeg bu sell bi, ak ñeenti téeméer (2 400), di ñaar fukki kilook juróom ñaar ak juróom benni téeméeri garaam (27 600).

⁸⁶ Fukki båttuy wurus yi feese cuuraay, mbåttu su ci nekk fukki siikal la, ci siikal bi ñu yoonal ci néeg bu sell bi, di téeméeri garaam ak fukk ak juróom (115), mboolem wurusu båttu yi di téeméeri siikal ak ñaar fukk (120), muy kilo ak ñetti téeméeri garaam ak juróom ñett fukk (1 380).

⁸⁷ Mboolem nagi saraxu rendi-dóomal yi, fukki yëkk yu ndaw ak ñaar la, kuuy yu mag yi di fukk ak ñaar, kuuyi menn at yi di fukk ak ñaar, ànd ak seen saraxi pepp, sikketi saraxu pótum båkkaar bi di fukk ak ñaar.

⁸⁸ Mboolem nagi saraxu cantu biir jàmm yi, ñaar fukki yëkk yu ndaw ak ñeent la, kuuy yu mag yi di juróom benn fukk, sikket yi di juróom benn fukk, kuuyi menn at yi di juróom benn fukk. Loolooy saraxi daloob sarxalukaay ba, gannaaw ba ñu ko diwee, sellal ko.

⁸⁹ Bu Musaa duggaan ca biir xaymab ndaje ma, ngir wax ak Aji Sax ji, day dégg baat ba di wax ak moom, bawoo fa tiim kubbeedu gaalu seedes kóllère

ga, ca diggante ñaari serub ya. Noonu la daan waxeek moom.

8

Lu jëm ci teginu làmp ya

¹ Aji Sax ji waxati Musaa ne ko,

² mu wax Aaróona, ne ko: «Buy teg làmp yi, fa féete tegukaayu làmp ba kanam, fa la juróom ñaari làmp ya wara niite.»

³ Noonu la Aaróona def. Fa féete tegukaay ba kanam, fa la féetale ay làmpam, muy la Aji Sax ji santon Musaa.

⁴ Tegukaayu làmp bi nag, ni ñu ko liggéeye nii la. Wurus lañu ko tégge ba mu jekk, dale ko ci tànk bi, ba ci mbar mi. Noonee ko Aji Sax ji wone woon Musaa, na lañu liggéeye tegukaayu làmp ba.

Lu jëm ci cetlug Leween ñi

⁵ Aji Sax ji waxati Musaa ne ko,

⁶ «Nanga jële Leween ñi ci biir bànni Israayil te nga setluloo leen.

⁷ Ni ngay def ngir setluloo leen nii la: Danga leen di wis ndoxum setlu, ba noppi ñu wat seen yaram wépp, fóot seeni yére, daldi set.

⁸ Su ko defee ñu jël aw yékk wu ndaw, booleek saraxu peppam, di sunguf su mucc ayib su ñu xiiwaale ag diw, ak weneen yékk wu ndaw wooy jël ngir saraxu pótum bàkkaar.

⁹ Indil Leween ñi ci kanam xaymab ndaje mi, te nga dajale mbooloom bànni Israayil mépp.

¹⁰ Boo indee Leween ñi fi kanam Aji Sax ji, bànni Israayil daldi teg seeni loxo ci kaw Leween ñi.

11 Su ko defee Aaróona taxawal Leween ñi taxawaayu saraxu yékkati-jébbal fi kanam Aji Sax ji, muy sarax bu bawoo ci bànni Israayil, Leween ñi daldi sasoo di liggéey liggéeyu Aji Sax ji.

12 Leween ñi ñoom, nañu teg seeni loxo ci kaw boppi yékk yi, ñu def wenn wi saraxu pootum bàkkaar, te def wi ci des ab rendi-dóomal, ñeel Aji Sax ji, ngir njotlaayal Leween ñi.

13 Gannaaw loolu ngay taxawal Leween ñi fi kanam Aaróona ak doomam yu góor, daldi leen def saraxu yékkati-jébbal, ñeel Aji Sax ji.

14 Noonu ngay seppee Leween ñi ci biir bànni Israayil, Leween ñi doon sama cér.

15 Gannaaw loolu la Leween ñiy doora dugg ci liggéeyu xaymab ndaje mi. Danga leen di njékka setluloo, ba noppo def leen saraxu yékkati-jébbal.

16 Ñoom déy lañu ma sédd ba mu mat sëkk ci biir bànni Israayil, ñu wuutu mboolem luy ubbiteg njur, di taawi mboolem bànni Israayil. Maa leen sédd sama bopp.

17 Ndax man maa séddoo mboolem taaw ci biir bànni Israayil, nit ak mala. Keroog ba ma reyee mboolem taaw ca réewum Misra, ca laa leen sell-alal sama bopp.

18 «Maa jël Leween ñi, weccikoo leen bépp taaw ci biir bànni Israayil,

19 te itam maa jukkee Leween ñi ci bànni Israayil, maa leen yékkati, jox leen Aaróona aki doomam, ngir ñu liggéey liggéeyu bànni Israayil ci wàllu xaymab ndaje mi, di defal bànni Israayil seenug njotlaay, ngir bu bànni Israayil jegee béreb bu sell bi it, du tax menn mbas am ci seen biir.»

²⁰ Ba loolu amee Musaa ak Aaróona ak mbooloom bànni Israayil mépp daldi defal Leween ñi noonu. Mboolem lu Aji Sax ji santoon Musaa ci Leween ñi, noona la ko bànni Israayil defe ak ñoom.

²¹ Leween ñi setlu, fóot seeni yére, Aaróona def leen ni saraxu yékkati-jébbal, ñeel Aji Sax ji. Mu defal leen nag seen njotlaay ngir setal leen.

²² Gannaaw loolu Leween ñi doora liggéeyi seen liggéey ci wàllu xaymab ndaje mi, ci kilifteefu Aaróona aki doomam. Noonee ko Aji Sax ji sante woon Musaa ci Leween ñi, na lañu def ak ñoom.

²³ Aji Sax ji waxati Musaa, ne:

²⁴ «Lii nag moo war ci Leween ñi: Ku ci am ñaar fukki at ak juróom, jém kaw, yellow naa bokk ci kuréel gi liggéeyu xaymab ndaje mi war.

²⁵ Waaye ku xasa am juróom fukki at, na génn kuréel gi boobu liggéey war, te bumu ca liggéeyati.

²⁶ Sañ naa jáppale bokki Leweenam ñi sàmm ndénkaaneb xaymab ndaje mi, waaye dootu ci liggéey lenn. Noonu ngay def ak Leween ñi, ci seen wàllu ndénkaane.»

9

Lu jém ci màggalu bésub Mucc

¹ Aji Sax ji wax na Musaa ca màndiju Sinayi, ca seen atum ñaareel, gannaaw ba ñu génnee réewum Misra ca weer wa njékk. Mu ne ko:

² «Na bànni Israayil di màggal bésub Mucc ba, saa yu jotee.

³ «Fukki fan ak ñeent ci weer wii, diggante ngoon ak jant bu so, ci ngeen koy màggal, saa yu jotee.

Na mu dëppook mboolem dogali yoonam ak àttey yoonam, nangeen ko màggale noonu.»

⁴ Musaa nag sant bànni Israayil ne leen ñu màggal bésüb Mucc bi.

⁵ Ñu daldi màggal bésüb Mucc bi ci weer wi njékk, fukki fanam ak ñeent, diggante ngoon ak jant bu so, ca màndiqju Sinayi. Noonee ko Aji Sax ji sante woon Musaa, na la ko bànni Israayil defe.

⁶ Ci biir loolu mu am ay nit ñu ab néew tax ñu sobewu, ba manuñoo màggal bésüb Mucc bi bésüb keroog. Ñu dikk ba ci Musaa ak Aaróona ca bés ba.

⁷ Ñooñu nag ne Musaa: «Nun de, danoo sobewu ndax ab néew, waaye lu nu teree joxesi saraxu Aji Sax ji ci waxtoom, ci digg bànni Israayil?»

⁸ Musaa ne leen: «Taxawleen, ba ma dégg lu Aji Sax ji di santaane ci seen mbir.»

⁹ Aji Sax ji ne Musaa:

¹⁰ «Waxal bànni Israayil ne leen, képp ku bokk ci yeen tey, mbaa mu bokk ci seen kuutaay ëllëg, su sobewoo ndax ab néew, mbaa mu nekk ci yoon wu sore, du tere mu màggal bésüb Mucc bi ngir Aji Sax ji.

¹¹ Waaye ñaareelu weer wa, ca fukki fanam ak ñeent, diggante ngoon ak jant bu so, ca la koy màggal. Mburu mu amul lawiir ak xob yu wex lay booleek gàttu sarax bi, lekk ko.

¹² Bumu ci wacc dara mu fanaan, te benn yax, bumu ko ci damm. Na mu dëppook mboolem dogali yooni bésüb Mucc, na ko màggale noonu.

¹³ Ku set nag te nekkul ciw yoon, su ñàkkee màggal bésüb Mucc bi, kooku dees koy dagge ciw

askanam, ndax saraxu Aji Sax ji mu joxewul ci bésam. Kooku moo gàddu bàkkaaru boppam.

14 «Su dee ab doxandéem bu ngeen dëkkal, sañ naa màggal bésub Mucc bi ñeel Aji Sax ji. Na mu dëppook mboolem dogali yooni bésub Mucc, ak àttee yoonam, ni la koy màggale; benn dogal bi lay doon ci yeen, muy doxandéem bi, di njuddu-ji-réew.»

Aji Sax ji yiir na xaymab ndaje ma

15 Keroog bés ba ñu sampee màkkaan ma, niir wa daa muur màkkaanu xayma ba seedes kóllére gi dence. Ca ngoon sa lu mel ni sawara tiim màkkaan ma, ba ca ëllég sa.

16 Noonu la ko niir wa jàppoo muure, bu guddee mu mel ni sawara.

17 Fu niir wa masa yékkatikoo fa tiim xayma ba, bànni Israayil day fabu topp ko, te fépp fu niir wa masa dale, fa la bànni Israayil di fakk ab dal.

18 Ci kàddug Aji Sax ji la bànni Israayil daan faboo, ci kàddug Aji Sax ji lañu daan dale, te mboolem fan ya niir way dal, tiim màkkaan ma, ñoom it dañuy dal.

19 Su niir wa yàggee ca kaw màkkaan ma it, ak lu fan ya baree bare, bànni Israayil a ngay sàmm ndénkaaneb Aji Sax ji, waaye duñu dem.

20 Léeg-léegaa fan yu néew la niir way dallu fa tiim màkkaan ma. Waaye ci kàddug Aji Sax ji daal, lañuy dale te ci kàddug Aji Sax ji lañuy faboo.

21 Léeg-léegaa it niir wa dallu ag ngoon, fanaan, ba bët set, mu sàqi, ñu fabu ànd ak moom. Muy guddi, di bëccëg, bu niir wa jógaa, rekk, ñu fabu.

22 Su doon ñaari fan, su doon weer, mbaa ay fani fan la niir wa taxaw tiim màkkaan ma, des fa it, bànni Israayil dañuy dal, waaye duñu dem. Bu jógee rekk lañuy fabu.

23 Ci kàddug Aji Sax ji lañu daa dale, ci kàddug Aji Sax ji lañu daa faboo. Ndénkaaneb Aji Sax ji daal lañuy sàmm, ci kàddug Aji Sax ji, Musaa di jottali.

10

Lu jëm ci liit ya ñu tégge xaalis

1 Aji Sax ji waxati Musaa, ne:

2 «Sàkkul ñaari liiti xaalis. Lu ñu tégglu ba mu jekk nga koy def. Liit yi ngay wootee am ndaje, di ko yékkatee dal yi.

3 Bu ñu liitee ñaar yépp, mbooloo mépp ay dajesi fi yaw, ci bunt xaymab ndaje mi.

4 Bu ñu liitee benn nag, kilifa yi jiite gàngoori Israayil ñooy dajesi fi yaw.

5 Su ñu liitee menn riirum liit mu xumb, dal yi dale penku ñooy fabu.

6 Su ñu liitee riirum liit mu xumb, ñaareel bi yoon, dal yi dale bëj-saalum ñooy fabu. Riirum liit mu xumb mooy tegtale seeni fabu.

7 Bu dee wooteb ndaje nag, dees koy liit waaye du doon riir mu xumb.

8 Na doomi Aaróona sarxalkat yi di wal liit yi, te mu doon dogal bu leen saxal dàkk, ci seen maasoo maas.

9 «Bu loolu wéyee, bu ngeen dee xare ci seenum réew, ak noon bu leen songsi, nangeen riiral liit yi riir mu xumb, su boobaa dees na leen bàyyi xel fa seen kanam Yalla Aji Sax ji, ba wallu leen ak seeni noon.

¹⁰ Seen bési mbég itam, muy seen bési màggal, di seen ndoortel weer, nangeen ciy riiral liit yi riir mu xumb, yéenee ko seen saraxi rendi-dóomal, ak seen saraxi cant ci biir jàmm. Riirum liit yooyu mooy doon seen baaxantal fa seen kanam Yàlla. Maay seen Yàlla, Aji Sax ji.»

Bànni Israayil sàqee nañu tundu Sinayi

¹¹ Ca ñaareelu at ma, gannaaw ba bànni Israayil génnee Misra, ca ñaareelu weer wa, keroog ñaar fukkeelu fanam, ca la niir wa bàyyikoo fa tiim màkkaanu seedes kóllëre ga.

¹² Bànni Israayil daldi sumb seen yooni tukki ya, bàyyikoo màndiju Sinayi. Ci kaw loolu niir wa daleji ca màndiju Paran.

¹³ Booba lañu njékka fabu ci kàddug Aji Sax ji, Musaa jottali.

¹⁴ Raayab dalu Yudeen ña moo njékka jóg, ànd aki gàngooram, njiital gàngooru Yuda di Naason doomu Aminadab,

¹⁵ njiital gàngooru Isakareen ña di Netaneel doomu Cuwar,

¹⁶ njiital gàngooru Cabuloneen ña di Elyab doomu Elon.

¹⁷ Ci biir loolu ñu wékki jaamookaay ba, Gerson-een ñaak Merareen ñay gàddu jaamookaay ba daldi dem.

¹⁸ Raayab dalu Rubeneen ña jóg ànd aki gàngooram, topp ca, njiital gàngooru Rubeneen ña di Elicur doomu Sedeyur,

¹⁹ njiital gàngooru Cimyoneen ña di Selumyel doomu Curisadaay,

²⁰ njiital gàngooru Gàddeen ña di Elyasaf doomu Dewel.

²¹ Gannaaw loolu Keyateen ñay gàddu yëf yu sell ya, ñoo fabu, topp ca. Bala ñoo àgg fa ñuy dalewaat nag, day fekk jaamookaay ba sampewaat.

²² Ci kaw loolu raayab dalu Efraymeen ña jóg, ànd ak seeni gàngoor, topp ca, njiital gàngooru Efraymeen ña di Elisama doomu Amiyudd,

²³ njiital gàngooru Manaseen ña di Gamliyel doomu Pedacur,

²⁴ njiital gàngooru Beñamineen ña di Abidan doomu Gidoni.

²⁵ Ba mu ko defee raayab dalu Daneen ña doora jóg, topp ca gannaaw kuréel yépp, ànd aki gàngooram, njiital gàngooru Daneen ña di Axyeser doomu Amisadaay,

²⁶ njiital gàngooru Asereen ña di Pagyel doomu Okkran,

²⁷ njiital gàngooru Neftaleen ña di Axira doomu Enan.

²⁸ Noonu la bànni Israayil topplantee, ànd ak seeni gàngoor, tegu ca yoon wa.

Bànni Israayil jóge nañu Sinayi

²⁹ Ba loolu amee Musaa wax ak Obab doomu Ruwel waa Majan ba, baayu soxnaam, ne ko: «Nu ngi nii jëm fa nu Aji Sax ji wax ne moom lanuy jox. Kaay nu ànd, dem, nu baaxe la, ndax Aji Sax ji moo digee baaxe Israayil.»

³⁰ Mu ne ko: «Déedéet, duma dem, samam réew kay laa jëm, ca saay bokk.»

³¹ Mu ne ko: «Bu nu wacc kay, ndax gannaaw yaa xam fu nu wara dal ci màndiq mi, yaa nu wara jiite.

³² Soo àndeek nun déy, xéewal googa nu Aji Sax jiy baaxeji, dinanu la ci baaxe.»

³³ Ci kaw loolu ñu bàyyikoo ca tundu Aji Sax ja, doxe fa doxub ñetti fan. Gaalu kóllérey Aji Sax jaa nga leen jiitu diiru ñetti fan ña, di leen wutal dalluwaay.

³⁴ Niiru Aji Sax ji nag di leen yiir bëccëg bu nekk, saa yu ñu bàyyikoo ab dal.

³⁵ Bu gaal ga jógaan, Musaa da naan:
«Jógaloo, Aji Sax ji, say noon félxoo,
say bañ daw la.»

³⁶ Bu gaal ga dalee, Musaa ne:
«Dikkaloo Aji Sax ji boroom ndiiraani junniy Israayil.»

11

Bànni Israayil ñaxtu nañu

¹ Mbooloo ma nag mujj di tawat ab coono fi kanam Aji Sax ji. Aji Sax ji dégg ci, am sànjam tàkk, sawaras Aji Sax ji tàkkal leen, ba xoyom la wér dal ba.

² Mbooloo ma jooy ko Musaa, Musaa tinu Aji Sax ji, sawara wa fey.

³ Ñu tudde béreb boobu Tabera (mu neexook Tàkkaan), ndax sawaras Aji Sax ji leen fa tàkkal.

⁴ Ci biir loolu genn gàngooru njaxasaan mu nekkoon ca seen biir jiital seen bakkan, di ɳaf-ɳafi, ba tax bànni Israayil itam dellu di jàmbat. Ña nga naan: «Éy ku nuy leelatiw yàpp!

⁵ Namm nan jén ya nu daa ndawaloo ca Misra, te dikkewu nu tus! Ak yomb jaak xaal jaak pooro baak sole saak laaj ja!

6 Tey jii sunu put yaa ngi wow koñj, gisunu lenn lu moy mànn!»

7 Mànn ma nag daa meloon ni pepp mi ñuy wax koryanda, te nirook ndàbbu garab gi ñuy wax bedelyum.

8 Mbooloo ma da daan wér, di ko for, di ko wole doji wolukaay, mbaa ñu di ko dëbb ciy gënn, ba noppo baxal ko ci cin, def ko ay mburu yu cafkaam mel ni cafkay nàkk yu am niw.

9 Bu layaa ca dal ba ag guddi, mànn ma day wàccaale ak moom.

10 Ci biir loolu Musaa dégg mbooloo miy ñaxtu, làng ak làng, ku nekk ci sa bunt xayma. Ba loolu amee sànjum Aji Sax ji tàkk jippét, Musaa nag ñaawlu ko.

11 Ba mu ko defee Musaa ne Aji Sax ji: «Aji Sax ji, loo may mititale, Sang bi? Lu tee nga baaxe ma, xanaa ngay teg sëfub mii mbooloo mépp ci sama kaw?

12 Xanaa maa ëmb mii mbooloo mépp, am maa leen jur, ba nga di ma leen bootloo fàpp, ni jaboot di boote luy nàmp, jëme leen réew ma nga giñaloon seeni maam?

13 Ana fu may jële yàpp wu ma jox mii mbooloo mépp, ba ñuy jooy nii ci sama kaw, naa ma: “Jox nu yàpp wu nu lekk”?

14 Manumaa boot mii mbooloo mépp, man donj, ndax àttanumà ko.

15 Su dee nii ngay def ak man nag, dimbali ma rekk, rey ma ba ma dee, ndax ma baña gis sama toskare.»

Aji Sax ji dig na Musaa ñu ko jàppale

16 Ba mu ko defee Aji Sax ji wax Musaa, ne ko:
 «Dajaleel ma juróom ñaar fukki magi Israayil, ñoo
 xamal sa bopp ne ñooy magi mbooloo mi, di seeni
 njiit, nga indi leen ci xaymab ndaje mi, ñu teew
 faak yaw.

17 Maay wàcc wax ak yaw foofa te maay sàkk ci
 leer gi ci yaw, def ko ci ñoom, ñu yenule la yenu
 mbooloo mi, ba dootuloo ko yenu yaw doñj.

18 «Mbooloo mi nag, ne leen ñu sangu-set ngir
 ëllëg, te ne leen dinañu yàpp moos, gannaaw ñooy
 jooy ci kaw Aji Sax ji, naan “Éy ku nuy leelatiw
 yàpp, nooka neexle woon ca Misra!” Kon nag Aji
 Sax jee leen di jox yàpp wu ñu lekk.

19 Du benn fan lañuy yàpp, du ñaar, du juróomi
 fan, du fukk, te du ñaar fukki fan.

20 Weeru lëmm kay lañuy yàpp, ba yàpp wiy
 génne ci seen paxi bakkan, ba mujj génnliku leen,
 gannaaw ñoo xarab Aji Sax ji ci seen biir, di jooy ci
 kawam, naan: “Moo, lu nu taxoona jóge Misra!”

21 Ci kaw loolu Musaa ne: «Ãa! Juróom benni
 téeméeri junniy (600 000) góor a ngi ci mbooloo mii
 ma ne ci seen biir. Yaw nga ne aw yàpp nga leen di
 jox, ñu yàpp weeru lëmm!

22 Diggante jur gu gudd ak gu gàtt, manees na
 leen cee rendil lu leen doy a? Am mboolem jëni
 géej lees leen di dajaleel, mu doy leen?»

23 Aji Sax ji ne Musaa: «Loxol Aji Sax ji da koo
 jotewul? Léegi nag dinga gis ndax sama kàddu
 dina la sottil, am déet!»

Yalla sédd na mag ña ag leeram

24 Ci kaw loolu Musaa génn, jottali mbooloo ma
 kàdduy Aji Sax ji, daldi dajale juróom ñaar fukki

góor ñu bokk ca magi mbooloo ma, taxawal leen,
ñu wér xayma ba.

²⁵ Aji Sax ji nag wàcc ca biir niir wa, wax ak
moom, daldi sàkk ca leer ga ca Musaa, sédd ca
juróom ñaar fukki mag ña. Naka la leer ga dal ca
seen kaw, ñu tàmbali di jottali ay kàdduy waxyu,
benn yoon bu ñu tollantiwul.

²⁶ Fekk na ñaari góor a nga desoon ca dal ba, kenn
ka di Eldàdd, ka ca des di Medàdd, te teewul leer ga
dal ca seen kaw, ndax dees leena limaale woon ca
mag ña, doonte demuñu ca xayma ba. Ñoom it ñuy
jottali ay kàdduy waxyu ca dal ba.

²⁷ Ab xale dawe ca, àgge ko Musaa, ne ko: «Eldàdd
ak Medàdd déy a ngay jottali ay kàdduy waxyu ca
dal ba!»

²⁸ Yosuwe doomu Nuun ja dale doon bëkk-néegu
Musaa cag ndawam, daldi cay àddu, ne: «Sang
Musaa, aaye leen!»

²⁹ Musaa ne ko: «Fiiraangee la jàpp ndax man,
am? Éy bu niti mbooloom Aji Sax ji mépp doon ay
yonent, Aji Sax ji sang leen ag leeram!»

³⁰ Ba loolu amee Musaa dellu ca dal ba, moom
ak magi Israayil ña.

Mbas wàcc na ca Kibrot Taawa

³¹ Ba loolu amee ngelaw wale ci Aji Sax ji, daldi
bàbbee ca géej ga ay picci pérëntaan, wàcce leen ca
dal ba lu tollook doxub benn fan ci gii wet, ak
doxub benn fan ca gee, ñu dajal dal ba bépp, jale
ci suuf ba xawa mat ñaari xasab.

³² Ci kaw loolu mbooloo ma taxaw di for,
bëccëgub keroog bépp, ak guddi ga gépp, ak

bëccëgub ëllëg sa sépp, ba ka gëna néewle, for lu mat fukki barigo. Ñu weer pérëntaan ya fa wér dal ba.

³³ Suux waa nga ca seeni gëñ, sàqameeguñu sax, sànjum Aji Sax ji tàkkal mbooloo ma. Aji Sax ji dumaa mbooloo ma mbas mu metti lool.

³⁴ Moo tax ñu tudde béréb booba Kibbrot Taawa (muy firi Bàmmeli Naf-ŋaf), ndax fa lañu denc néewi mbooloo ma doon naf-ŋafi.

³⁵ Kibbrot Taawa la mbooloo ma bàyyikoo, jëm Àccerot. Ñu dal nag ca Àccerot.

12

Maryama ak Aaróona jote nañook Musaa

¹ Maryama ak Aaróona ñoo doon nàññ Musaa, ci ndawas Kuuseen su mu takkoon, te ab Kuuseen it la takkoon.

² Ñu ne: «Ndax mennum Musaa doñj la Aji Sax jiy waxe ci moom? Xanaa daa waxewul ci nun itam?» Aji Sax ji dégg ca.

³ Góor ga Musaa nag defoon ku woyof lool, ba raw mbooleem doom aadama ci kaw suuf.

⁴ Ci kaw loolu Aji Sax ji jekki wax ak Musaa ak Aaróona ak Maryama, ne leen: «Dikkleen, yeen ñett, ci xaymab ndaje mi!» Ñu dem, ñoom ñett.

⁵ Aji Sax ji wàcc ci biir niir wu def aw taxaar. Mu taxaw ca bunt xayma ba, daldi woo Aaróona ak Maryama, ñu bokk dikk.

⁶ Mu ne leen: «Dégulseen bu baax samay kàddu: Sungeen feeñlee ab yonentu Aji Sax ji, ci am peeñu laa koy xamale maay kan, te ci gént laay waxeek moom,

⁷ waaye du Musaa sama jaam bii. Moom mooy ki wóor ci mbooleem sama kér gi.

⁸ Gémmiñ ak gémmiñ laay waxeek moom wax ju
leer nàññ ju ñu léebul, te jëmmu Aji Sax ji lay gis.
Kon lu leen may fitu ñàññ Musaa sama jaam bi?»

⁹ Sànjum Aji Sax ji nag tàkkal leen. Ci kaw loolu
mu dem.

¹⁰ Naka la niir wa jóge ca xayma ba, Maryaama
jekki ne fureet ak jàngoroy ngaana, weex furr!
Aaróona ne Maryaama gees, yem ca ngaana ga.

¹¹ Aaróona ne Musaa: «Ngalla sang bi, bu nu topp
bàkkaar bi nu bàkkaar ndax ñàkk xel!

¹² Ngalla bul seetaan kii mel ni ku dee te in-
daalewul bakkan ba mu juddoo ca ndeyam, xaaju
yaram wi lekku!»

¹³ Musaa nag jooy Aji Sax ji, ne ko: «Yàlla, ngalla
wéral ko!»

¹⁴ Aji Sax ji ne Musaa: «Xanaa baayam sax su
ko jéppi woon, ba tifli ko ci kanam, muy gàcceem
diiru juróom ñaari fan? Nañu ko génne dal bi diiru
juróom ñaari fan, door koo delloosi ci biir.»

¹⁵ Ba loolu amee ñu génne Maryaama dal ba
diiru juróom ñaari fan. Mbooloo ma demul, ba
keroog ba ñu delloosee Maryaama ca biir dal ba.

¹⁶ Gannaaw loolu mbooloo ma bàyyikoo Àccerot,
ñu dali ca màndinju Paran.

13

Musaa yebal na Kanaan

¹ Aji Sax ji waxati Musaa, ne:

² «Yebalal ay ndaw, ñu dem yéri réewum Kanaan,
gi may jox bánni Israayil. Kenn ngay yebal ci seen
giiri maam yi, giir gu ci nekk, kenn, te ku ci nekk
di kilifa ci ñoom.»

³ Ci kaw loolu Musaa yebal ndaw ña ci ndigalal Aji Sax ji, ñu bàyyikoo ca màndiju Paran. Ñoom ñépp ay njiiti bànni Israayil lañu woon.

⁴ Ñooñu ñoo di:

Samwa doomu Sakur, ci giirug Rubeneen ñi,

⁵ ak Safat doomu Ori, ci giirug Cimyoneen ñi,

⁶ ak Kaleb doomu Yefune, ci giirug Yudeen ñi,

⁷ ak Igal doomu Yuusufa, ci giirug Isakareen ñi,

⁸ ak Ose doomu Nuun, ci giirug Efraymeen ñi,

⁹ ak Palti doomu Rafu, ci giirug Beñamineen ñi,

¹⁰ ak Gadyel doomu Sodi, ci giirug Cabuloneen ñi,

¹¹ ak Gadi doomu Susi, mi taxawal làngu Manase ci biir giirug Yuusufeen ñi,

¹² ak Amyel doomu Gemali, ci giirug Daneen ñi,

¹³ ak Setur doomu Mikayel, ci giirug Asereen ñi,

¹⁴ ak Nabi doomu Wofsi, ci giirug Neftaleen ñi,

¹⁵ ak Gewuyel doomu Maki, ci giiru Gàddeen ñi.

¹⁶ Ñooñu la Musaa yónni woon, ngir ñu yëri réew ma. Ose doomu Nuun nag, Musaa tudde ko Yosuwe.

¹⁷ Ba leen Musaa yebalee ngir ñu yëri réewum Kanaan, da ne leen: «Ci Negew gi di diiwaan bi ci bëj-saalum ngeen di jaare, yéegi ca diiwaanu tund ya,

¹⁸ ba gis nu réew ma mel: ndax waa réew ma, ñu am doole lañu, walla ñu néew doole; ñu néew lañu, walla ñu bare;

¹⁹ ak ndax réew ma baax na, walla baaxul; ak nu seeni dëkk mel: ndax ay dal rekk la, walla ay dëkk yu ñu dàbbali la;

²⁰ ak suuf sa: ndax nangu na, am nanguwul; ak itam ndax am nay garab, am déet. Te ngeen

góor-góorlu ba sàkkaale ca meññeefi réew ma.»
Fan yooyu nag yemook reseñ di meññ ndoortel
meññeef.

²¹ Ci kaw loolu ndaw ya dem yëri réew ma, dale
ko ca màndiju Ciin, ba àgg Rexob, ga ca wetu Amat.

²² Ña nga jaare Negew ca bëj-saalum, dem ba
Ebron, fa Anageen ña, Aximan ak Sesay ak Talmay
dëkkoon. Ebron googee, tabaxees na ko juróom
ñaari at lu jiit Cowan ga ca Misra.

²³ Nu dem ba ca xuru Eskol, daldi fay dagge ab
car bu def benn cëggub reseñ, ñaar ca ñoom gàddoo
ko bant, ñu sàkkaale fa gérënaat ak figg.

²⁴ Béreb boobu lañu dippee xuru Eskol, (muy firi
xuru Cëgg) ndax cëgg ba fa bànni Israayil dagge
woon.

Ndaw ya délsi nañu

²⁵ Ndaw ya nag ñibbisi, gannaaw ba ñu nem-
mikoo réew ma lu mat ñeent fukki fan.

²⁶ Nu dikk ba ci Musaa ak Aaróna, ak mbooloom
bànni Israayil gépp, ca màndiju Paran, ca Kades.
Ñu àgge leen xibaar yi, ñoom ak mbooloo ma mépp,
ba noppí won leen meññeefum réew ma.

²⁷ Ci kaw loolu ñu nettali Musaa, ne: «Dem nanu
réew ma nga nu yebaloon, te it foofa la meew
maak lem ja tuuroo! Lii ca meññeef maa.

²⁸ Xanaa kay, kàttan gu askanu réew ma am,
péey ya dàbbaliku te yaa lool. Te it ponkal yooyu
cosaanoo ci Anageen ñi lanu fa gis.

²⁹ Amalegeen ñaa dëkke bëj-saalumu réew ma,
Etteen ñaak Yebuseen ñaak Amoreen ña dëkke di-
iwaanu tund ya, Kanaaneen ña dëkke wetu géej,
feggook dexu Yurdan.»

30 Ci kaw loolu Kaleb noppiloo mbooloo ma, fekk leen tàmbalee diijat Musaa. Mu ne leen: «Nooy dem ba demaatoo, nanguji réew ma, ndax bir na ne too leen mana duma..»

31 Ndaw ya àandoon ak moom daldi ne: «Manunoo songi waa réew ma, ndax ñoo nu ëpp doole.»

32 Ci biir loolu ñuy baatal ca kanam bànni Israayil, réew ma ñu nemmikuji woon. Ñu naan: «Réew moomee ñu wëri woon ngir nemmiku ko déy, réew la muy mëdd ay sancaanam, te mboolem askan wa nu fa gis, ay boroom jëmm lañu.

33 Fa lanu gis xeetu Nefilim ya, ponkali Anageen ña bokk ca xeetu Nefilim ya, nuy niru sunu bopp ay soccet fi seen kanam, di leen ko niru, ñoom it.»

14

Mbooloo ma bañ naa duggi Kanaan

1 Ba loolu amee mbooloo mépp tàmbalee yuuxu. Askan wa daa fanaanee jooy guddig keroog.

2 Banni Israayil gépp nag di ñaxtu ci kaw Musaa ak Aaróona, mbooloo ma mépp naa leen: «Waay lu nu tee woona dee ca réewum Misra, mbaa sax nu dee ci màndiq mii!

3 Ana lu nu Aji Sax ji y indee ci réew mii ñu nara reye saamar, sunuy jabar ak sunuy tuut-tànk doon alalu sèxëtooy xare! Tee noo dellu Misra yee?»

4 Ci kaw loolu ñu naan ca seen biir: «Nan fal njiit te dellu Misra.»

5 Ba loolu amee Musaa ne gurub, moom ak Aaróona, ñu dëpp seen jë fa suuf, fa kanam mbooloom bànni Israayil ma fa daje mépp.

6 Yosuwe doomu Nuun, ak Kaleb doomu Yefune, ñoom ña bokk ca ña seeti woon réew ma, daldi xotti seeni yére ndaxu tiis.

7 Nu wax nag mbooloom bànni Israayil mépp, ne leen: «Réew ma nu wëri woon, ba nemmiku ko, réew mu baaxa baax la.

8 Bu nu Aji Sax ji nangulee, moo nuy dugal réew moomu, moo nuy jox réew ma meew maak lem ja tuuroo.

9 Fexeleen rekk ba Aji Sax ji, buleen ko gántal, te yeen nag ngeen baña ragal waa réew ma, ndax ab lanc doñj lañu nuy mat. Seen kiiraay dëddu na leen, te Aji Sax jaa ngeek nun. Buleen leen ragal.»

Gántal Aji Sax ji sabab na mbugal

10 Ba mu ko defee mbooloo ma mépp ne dañu leen di dóori xeer ba ñu dee. Leeru Aji Sax ji nag feeñ ca xaymab ndaje ma, ci kanam bànni Israayil gépp.

11 Ba loolu amee Aji Sax ji ne Musaa: «Ba kañ la ma askan wii nara xarab? Ba kañ lañu may gëmadi, ak firnde yi ma def ci seen biir yépp?

12 Maa leen di dumaa mbas, nangu seen cér, ba noppí sose ci yaw askan wu leen ëpp, ëpp leen doole.»

13 Musaa ne Aji Sax ji: «Kon de, waa Misra ga nga jële mbooloo mii, génnee leen sa doole ca seen biir, dinañu ko dégg,

14 te dinañu ko nettali waa réew mii. Waa réew mii dégg nañu ne yaw Aji Sax ji ci sa bopp yaa nekk ci digg mbooloo mii ngay feeñu bët ak bët, yaw Aji Sax ji, saw niir taxaw, tiim leen, te aw taxaaru niir nga leen di jiitoo bëccëg, jiitoo leen aw taxaaru sawara, guddi.

15 Nga nara boole mbooloo mii mépp, bóom benn yoon? Kon de xeet yi dégg sa jaloore dinañu wax ne:

16 “Ñàkka mana yóbbu mbooloo mii ca réew ma mu leen giñaloon, moo waral Aji Sax ji rey leen ci màndij mi!”

17 Kon nag ngalla Boroom bi, na sa doole màgg rekk, noonee nga noon:

18 “Aji Sax ji! Kiy muñ mer, te bare ngor, di baale tooñ aki moy te du ñàkka topp mukk doom, tooñu waajuram, ba ca sét yaak sétaat ya.”

19 Ngalla jéggalal mbooloo mii seenug tooñ ci sag bare ngor, noonee nga leen masa baale, ca Misra ba tey jii.»

20 Ba loolu amee Aji Sax ji ne: «Jéggal naa leen noonu nga ko waxe.

21 Waaye ndegam maay Kiy dund, te leeru Aji Sax ji mooy fees àddina sépp,

22 gannaaw mboolem nit ñi gis samag leer, gis firnde yi ma def ci digg Misra ak ci màndij mi, ñoo ma seetlu woon nii fukki yoon, bañ maa déggal,

23 kenn ci ñoom déy du gis réew mi ma giñaloon seeni maam. Mboolem ñi ma xarab, kenn du ko ci gis.

24 Sama jaam Kaleb nag, gannaaw meneen xel lay wéye, te moo topp sama gannaaw, ba mu mat sëkk, maa koy yóbbu ba ca réew ma mu demoon, te aw askanam a koy moom.

25 Gannaaw Amalegeen ñaak Kanaaneen ña dëkke xur wi nag, bu ëllëgee walbatikuleen, top-paat màndij mi, te jaareji ko géeju Barax ya.»

26 Aji Sax ji waxati Musaak Aaróona, ne:

27 «Ba kañ la mbooloo mu bon mii di ñaxtu ci sama kaw? Ñaxtu yi bànni Israayil di ñaxtu ci sama kaw, dégg naa ci.

28 Ne leen: Ndegam maay Kiy dund déy, kàddug Aji Sax jee, noonu ngeen waxe, may dégg, ni laa leen di def.

29 Ci màndij mii kay la seeni néew di tëdd. Mboolem ñi ñu leen limal, mboolem ñi ñu leen waññal, ñu dale ci ñaar fukki at, jëm kaw te doon ñaxtu ci sama kaw,

30 kenn ku moy Kaleb doomu Yefune ak Yosuwe doomu Nuun, du kenn ku ciy dugg ca réew ma ma leen giñoona dëël.

31 Seen tuut-tànk yi ngeen ne alalu sëxëtooy xare lañuy doon, ñoom laay yóbbu, ba ñu xam réew ma ngeen xarab.

32 Waaye yeen, seeni néew ci màndij mii lay tëdd,

33 seeni doom di màngaan ñeent fukki at ci màndij mi, gàddoo ko seen ñàkk worma, yeen ñi leen jur, ba keroog seeni néew tëdd ba jeex ci màndij mi.

34 Limu fan yi ngeen nemmikuji woon réew ma, ñeent fukki fan, benn fan bu ci nekk day wecci menn at, ngeen gàddoo ko seen mbugali bàkkaar, ñeent fukki at, ba ngeen xam li jàankoontek man di jur.

35 Man Aji Sax ji, maa ko wax. Noonu déy laay def mboolem mbooloo mu bon mii booloo ci sama kaw. Ci màndij mii lañuy raafe, fii lañuy deewe.»

36 Ndaw ya Musaa yebaloon, ñu nemmikuji réew ma nag, te ñu délsi, di baatal réew ma, ba tax mbooloo mépp di ñaxtu ci kawam,

³⁷ ñooña doon baatal réew ma, am mbas a leen rey fi kanam Aji Sax ji.

³⁸ Mennum Yosuwe doomu Nuun ak mennum Kaleb doomu Yefune doñj, ñoo mucc ca ndaw yooya nemmikuji woon réew ma.

Mbooloo ma gàntalati na

³⁹ Ba Musaa jottalee bànni Israayil gépp kàddu yooyu, mbooloo ma mititlu nañu ko lool.

⁴⁰ Ca ëllëg sa ñu teela xëy, yéegi kaw tund ya, te naan: «Nu ngi nii di yéeg, jëm fa nu Aji Sax ji wax, ndax noo tooñ.»

⁴¹ Musaa ne leen: «Lii nag? Yeena ngi tebbi waxi Aji Sax ji, waaye loolu de du sotti!

⁴² Buleen dem, te Aji Sax ji àndul ak yeen. Lu ko moy dingeen daanu ci seen kanami noon.

⁴³ Te kat Amalegeen ñi ak Kanaaneen ñaa ngi fuu ci seen kanam. Yeen rekk yeenay daanoo saamar. Gannaaw yeena dëddu Aji Sax ji nag, Aji Sax ji du ànd ak yeen.»

⁴⁴ Teewul ñu të ticc, ne dañuy yéegi kaw tund ya, te gaalu kóllërey Aji Sax ji ak Musaa génnuñu dal ba.

⁴⁵ Ba mu ko defee Amalegeen ña ak Kanaaneen ña dëkke woon diiwaanu tund woowa wàccsi, duma leen, tasaare leen ba ca gox ba ñuy wax Xorma.

15

Lu jëm ci saraxi pepp ak diw ak biiñ

¹ Aji Sax ji waxati Musaa, ne:

² «Waxal bànni Israayil ne leen: Bu ngeen demee ca réew ma ngeen di sanci, réew ma ma leen jox,

3 bu ngeen di defal Aji Sax ji saraxu sawara, muy saraxu rendi-dóomal, mbaa sarax su nit di wàccoo aw xas, mbaa saraxu yéene, mbaa seen saraxi màggal, ngir xeeñal xetug jàmm ñeel Aji Sax ji, te muy lu jóge ci jur gu gudd mbaa gu gàtt, defe leen ko nii:

4 «Kiy sarxal Aji Sax ji ab saraxam, na sarxe-waale saraxu pepp bu benn fukkeelu efab sunguf su mucc ayib, di ñetti kilo, su ñu xiiwe ñeenteelu xaajub xiinu diw, di liitar,

5 ak biiñ ngir saraxu tuuru, ñeenteelu xaajub xiin, di liitar, mu ànd ak saraxu rendi-dóomal mbaa beneen sarax, su dee kuuy mu ndaw.

6 «Su dee am kuuy mu mag, saraxu pepp bi muy àndal, ñaari fukkeeli efay sunguf su mucc ayib lay doon, di juróom benni kilo, ñu xiiwe ko ñetteelu xaajub xiinu diw, di liitaru diw ak genn-wàll,

7 ak biiñ ngir saraxu tuuru, ñetteelu xaajub xiin, di liitar ak genn-wàll. Na joxe loolu, def ko xetug jàmm, ñeel Aji Sax ji.

8 «Su dee sarxe jur gu gudd, muy saraxu rendi-dóomal, mbaa sarax bu muy wàccoo aw xas, mbaa saraxu cant ci biir jàmm, ñeel Aji Sax ji,

9 na sarxewaaleek jur gu gudd gi, ab saraxu pepp bu ñetti fukkeeli efay sunguf su mucc ayib, di juróom ñeenti kilo, ñu xiiwe ko genn-wàllu xiinu diw, di ñaari liitar,

10 ak biiñ bu muy joxewaale, ngir saraxu tuuru, di genn-wàllu xiin, muy ñaari liitar. Loolu saraxu sawara la, di xetug jàmm, ñeel Aji Sax ji.

11 «Noonu lees di def bu dee saraxu yëkk, mbaa am kuuy mu mag, mbaa am kuuy mu ndaw, mbaa bëy.

12 Nu limu juri sarax yi tollu rekk, ngeen def mu ci nekk noonu, ànd ak lim ba.

13 Mboolem njuddu-ji-réew, noonu lay defe sarax yooyii, buy indi saraxu sawara ngir xetug jàmm, ñeel Aji Sax ji.

14 «Su dee ab doxandéem bu dal ak yeen, mbaa ku nekk ak yeen ci seen maas yiy ñéw, te muy joxe saraxu sawara ngir xetug jàmm, ñeel Aji Sax ji, ni ngeen koy defe rekk la koy defe.

15 Mbooloo mi mépp, dogalu yoon boobu benn la ciy doon, muy yeen, di doxandéem bi. Dogal la buy sax fàww, ñeel seen maasoo maas, te di benn ci yeen ak ci doxandéem bi, fi kanam Aji Sax ji.

16 Wenn yoon wee, di benn àtte bi, ñeel leen, ñeel doxandéem bi dal ak yeen.»

Lu jëm ci mépp meññeef mu njëkk

17 Aji Sax ji waxati Musaa, ne:

18 «Waxal bànni Israayil, ne leen, bu ngeen demee ca réew ma ma leen jëme,

19 bay lekk ca ñamu réew ma, nangeen ci génne asaka, ñeel Aji Sax ji;

20 seen nootu sunguf bu njëkk, ci ngeen di sàkke menn mburu mu ñuy jébbal Aji Sax ji. Ni ngeen di génne asakay njébbal bu jóge ca dàgga ja rekk, ni ngeen koy sàkke.

21 Seen nootu sunguf bu njëkk, ci ngeen di génne asakay njébbal, ñeel Aji Sax ji, yeen ak seen askan.»

Sarax war na ci moy gu dul teyeef

22 Su dul ci teyeef ngeen ñàkka jëfe lenn ci mboolem santaane yii Aji Sax ji dénk Musaa,

23 ci mboolem lu leen Aji Sax ji sant, Musaa jottali, dale ko keroog ba Aji Sax ji santaanee loola, ak gannaaw gi, ba ca seen maasoo maas,

24 su dee moy gu dul teyeef, te mbooloo mi yégu ko woon, su boobaa mbooloo mépp ay sarxal aw yékk wu ndaw wuy doon rendi-dóomal, ngir xetug jámm, ñeel Aji Sax ji, ak saraxu pepp, ak saraxu tuuru yi mu àndal, ni ko yoon àttee, ak benn sikket ngir saraxu pótum bàkkaar.

25 Sarxalkat bi day def loolu njotlaayal mbooloom bànni Israayil gépp, njéggal daldi leen ñeel, gannaaw moy ga dug teyeef, te ñoom it indi nañu seen saraxu sawara, ñeel Aji Sax ji, booleek seen saraxu pótum bàkkaar fi kanam Aji Sax ji, ndax seen moy ga dul teyeef.

26 Njéggal day daldi ñeel mbooloom bànni Israayil gépp, ak bépp doxandéem bu dal ak ñoom, ndax mbooloo mépp lay seen moy gu dul teyeef.

27 Su dee kenn nit a bàkkaar te du teyeefam, na sarxal aw bëy wu jigéen wu menn at, ngir saraxu pótum bàkkaar.

28 Sarxalkat bi daldi koy def fi kanam Aji Sax ji, njotlaayal ki moy ci ag ñákka tey, ca bàkkaaram ba dul teyeef. Loolu la koy jote, njéggal ñeel ko.

29 Muy njuddu-ji-réew ju bokk ci bànni Israayil, di doxandéem bu dal ak ñoom, yoon wi wenn lay doon, ñeel ki moy te du teyeefam.

30 Nit ki tooñ cig teyeefam nag, muy njuddu-ji-réew, di doxandéem, kooku Aji Sax ji la ñákke kersa. Nit kooku, dees koy dagge ci biiri bokkam.

31 Gannaaw kàddug Aji Sax ji la teddadil te ndigalam la xëtt, nit kooku dees koy dagge rekk, mu

gàddu bákkaaram.

Bésub Noflaay wormaal la laaj

³² Ba bànni Israayil nekkee ca màndiq ma, dañoo fekk jenn waay, muy taxan bésub Noflaay.

³³ Ña ko fekk muy taxan, yóbbu ko ba ca Musaa ak Aaróona, ak mbooloo ma mépp.

³⁴ Ba loolu amee ñu teg ko ciy loxo, ndax do-galeesagul woon nees di def ak moom.

³⁵ Ci kaw loolu Aji Sax ji ne Musaa: «Dee rekk mooy àtteb waa ji. Dees koy génne dal bi, mbooloo mépp dóor koy xeer, ba mu dee.»

³⁶ Mbooloo ma mépp daldi koy génne dal bi, dóor koy xeer ba mu dee, na ko Aji Sax ji sante Musaa.

Yoon sàrtal na wàllu col

³⁷ Aji Sax ji waxati Musaa, ne ko:

³⁸ «Waxal bànni Israayil, ne leen, ci seen maasoo maas, nañu def ay langat ci seen cati mbubb, langat wu ci nekk ñu nas ci buum gu baxa.

³⁹ Mu doon seen langat yu ngeen di xool, di ko fàttalikoo mboolem santaaney Aji Sax ji, ngir di ko jëfe, te baña topp seen bànnexu bakkan ak seeni gët, bay moy.

⁴⁰ Su ko defee ngeen di bàyyi xel tey jëfe sama santaane yépp, daldi doon ñu sell, ñeel seen Yàlla.

⁴¹ Man maay Aji Sax ji, seen Yàlla ji leen génnee réewum Misra ngir doon seen Yàlla. Maay seen Yàlla Aji Sax ji.»

16

Kore fippu na

¹ Ku ñuy wax Kore doomu Iccar, mi askanoo ci Keyat doomu Lewi, moo àndoona ak ay Rubeneen, ñuy Datan ak Abiram, doomii Elyab, ak Oon doomu Pelet,

² ñu jógal Musaa, ñook ñaari téeméer ak juróom fukk (250) ci bànni Israayil, diy kilifa ci mbooloo mi, am baat ca pénc ma, te di ñu am aw tur.

³ Ci kaw loolu ñu bokk daje fi kaw Musaa ak Aaróona, ne leen: «Doy na sëkk! Mbooloo mi ba mu daj, ñépp a sell, te ci sunu biir la Aji Sax ji nekk. Ana lu ngeen di xoggaliku ci kaw mbooloom Aji Sax ji?»

⁴ Ba Musaa déggee loolu, da ne gurub, dëpp jë bi fi suuf.

⁵ Mu wax Kore ak gàngooram gépp, ne: «Bu ëllëgee, Aji Sax ji mooy xamle kan la séddoo ak kan mooy ki sell, mu jegeñal ko boppam. Ki mu tånn nag, dina ko jegeñal boppam.

⁶ Dangeen di defnii: Jëlleeni and, yaw Kore, yaak sa gàngoor gépp,

⁷ te ngeen def ciy xal, def ci cuuraay fi kanam Aji Sax ji, ëllëg. Su ko defee ku Aji Sax ji tånn, kookooy ki sell. Doy na sëkk, yeen Leween ñi!»

⁸ Musaa teg ca ne Kore: «Yeen Leween ñi, dégluleen nag!

⁹ Xeeb ngeen daal ber gi leen Yàllay Israayil ber ci mbooloom Israayil, jegeñal leen boppam, ngeen di liggéey liggéeyu màkkaanu Aji Sax ji, di taxaw fi kanam mbooloo mi, di leen jaamul Yàlla?

¹⁰ Yaw mu jegeñal la, yaak sa bokki Leween ñépp, ngeen di xëccu céru carxal, boole ci!

¹¹ Kon kay yaw yaak sa gàngoor gépp, ci kaw Aji Sax ji ngeen bokk daje! Ana kuy Aaróona, ba ngeen

di ñaxtu ci kawam?»

¹² Musaa nag woolu Datān ak Abiram, doomi Elyab, ñu ne ko: «Danoo ñëwul!

¹³ Dangaa xeeb li nga nu jële réew mu meew maak lem ja tuuroo, ngir reylu nu ci mändij mi, ba tax ngay buur-buurlu ci sunu kaw teg ci?

¹⁴ Du réew mu meew maak lem ja tuuroo nga nu yóbbu de, te séddoo nu céri tool mbaa tóokëri reseñ. Mbooloo mii mépp, man nga leena tuur lëndëm? Danoo ñëwul!»

¹⁵ Ba loolu amee Musaa mer lool. Mu ne Aji Sax ji: «Bul geesu sax seen sarax. Menn mbaam sax, masuma leen koo jélal te masuma cee tooñ kenn.»

Way-fippu ya jot nañu seen añ

¹⁶ Musaa nag ne Kore: «Yaw, yaak sa gàngoor gépp, ñëwleen ca kanam Aji Sax ji, yaak ñoom ak Aaróona, ëllëg.

¹⁷ Na ku nekk jél andam, def ci cuuraay, te na ku ci nekk indi andam fi kanam Aji Sax ji, muy ñaari téeméeri and ak juróom fukk, yaak Aaróona it, ku nekk ak andam.»

¹⁸ Ba mu ko defee ku nekk jélub andam, def cay xal, teg ca cuuraay. Ñu taxaw ca bunt xaymab ndaje ma, ñook Musaa ak Aaróona.

¹⁹ Kore nag dajale gàngoor gépp fa ñoom, ca bunt xaymab ndaje ma. Ci kaw loolu leeru Aji Sax ji feeñu mbooloo ma mépp!

²⁰ Aji Sax ji wax Musaa ak Aaróona, ne:

²¹ «Xiddileen mbooloo mii, ma xoyom leen léegil!»

²² Musaa ak Aaróona ne gurub, dëpp seen jë fa suuf, daldi ne: «Éy Yàlla, yaw Yàllay bépp boroom

bakkan bu bindoo aw suux, xanaa du kenn ay bàkkaar, nga far sàñju ci kaw mbooloom lëmm?»

²³ Ci kaw loolu Aji Sax ji ne Musaa:

²⁴ «Waxal mbooloo mi, ne leen ñu jóge fi wër màkkaani Kore ak Datan ak Abiram.»

²⁵ Musaa daldi jubal ca Datan ak Abiram, magi Israayil topp ca.

²⁶ Ci biir loolu mu wax ak mbooloo ma, ne leen: «Ngalla dàndleen xaymay nit ñu bon ñii, te buleen laal seen lenn, bala ngeen di buuboondook mboolem bàkkaari ñii.»

²⁷ Nu daldi jóge mboolem fa wër màkkaani Kore ak Datan ak Abiram. Datan ak Abiram ñoom, ña nga génn, taxaw ca seen bunti xayma, ñook seeni jabar ak seeni doom, ak seeni tuut-tànk.

²⁸ Musaa nag ne: «Lii nag moo leen di xamal ne Aji Sax ji moo ma yebal ngir ma def jëf jii jépp, waaye du sama coobarey bopp:

²⁹ Ndegam ni mboolem doom aadama di deewe, ni la ñii deewe, seen demin di deminu mboolem doom aadama, su boobaa du Aji Sax jee ma yebal.

³⁰ Waaye ndegam Aji Sax ji moo sàkk ba sàkk tey lu masula am, ba suuf ña, mëdd leen, ñook lu bokk ci ñoom, ñu tàbbiwaale bakkan biir njaniiw, su boobaa dingeen xam ne ñoom ñii ñoo xarab Aji Sax ji.»

³¹ Naka la Musaa di daaneel kèddu yooyu yépp, fa ñu taxaw jekki xar,

³² suuf ña, mëdd leen, ñook seen waa kér, ak mboolem ku bokk ci Kore, ak mboolem alal ja.

³³ Nu daldi tàbbiwaale bakkan biir njaniiw, ñook mboolem lu ñu moom, suuf sàng leen, ñu réer mbooloo ma mërr.

³⁴ Mboolem Israayil dégg seen yuux ya, daldi daw, te naan: «Nan daw bala noo suuf a mëdd!»

³⁵ Ci kaw loolu sawara moo bawoo fa Aji Sax ji, xoyom ñaari téeméeri nit ak juróom fukk ña indi woon saraxu cuuraay ba.

17

Andi way-fippu ya firnde la

¹ Aji Sax ji waxati Musaa, ne:

² «Waxal Elasar doomu Aaróona, sarxalkat bi, ne ko mu seppee and yi ci lakk gi, ndax lu sell la, te xal yi, na ko tuur fu sore.

³ And yooyii seeni boroom feye seen bakkan seeni bàkkaar, dees koy tëgg, ba mu tàlli, xoobe ko sarxalukaay bi. Gannaaw fi kanam Aji Sax ji lañu indi and yi, ba tax mu doon lu sell, na and yi doon firnde, ñeel bànni Israayil.»

⁴ Ci kaw loolu Elasar sarxalkat bi jël andi xànjär, ya ña dee ca lakk ga indi woon, ñu tëgg ko ba mu tàlli, ngir sarxalukaay ba,

⁵ na ko Aji Sax ji santaanee woon, Musaa jottali. Loolu di fattali bànni Israayil ne benn jàmbur bu bokkul ci askanu Aaróona sañula dikk di taal cuuraay fi kanam Aji Sax ji, lu ko moy lu mel ni li dal Kore ak gàngooram moo koy dal.

Ñaxtu sabab na mbugal

⁶ Ca ëllëg sa mbooloom bànni Israayil gépp a doon ñaxtu ci kaw Musaa ak Aaróona, naan: «Yeen yeena reylu ñoñi Aji Sax ji!»

⁷ Mbooloo maa nga sam Aaróona ak Musaa. Ci biir loolu, ñu ne gees xaymab ndaje ma, gisuñu lu moy niir wa muur ko, leerug Aji Sax ji feeñ.

⁸ Ba loolu amee Musaa ak Aaróona dem ba ca kanam xaymab ndaje ma,

⁹ Aji Sax ji wax ak Musaa, ne:

¹⁰ «Jógeleen biir mbooloo mii, ma sànk leen léegi!» Ñu ne gurub, dëpp seen jé fa suuf.

¹¹ Musaa ne Aaróona: «Jélal and bi, nga sàkke ci sarxalukaay bi ay xal, teg ci cuuraay, yóbbu gaaw ca mbooloo ma, ba defal leen ag njotlaay, ndax sànj mi tàkke na ci Aji Sax ji, mbas mi tàmbali na!»

¹² Aaróona këf and ba Musaa wax, daw dugg ca biir mbooloo ma. Ndeke mbas ma tàmbali na ca biir mbooloo ma. Mu def ca and ba cuuraay, daldi defal mbooloo ma njotlaay.

¹³ Naka la taxaw ci diggante ñi dee ak ñiy dund, mbas ma dal.

¹⁴ Ña dee ca mbas ma nag doon fukki junneek ñeent ak juróom ñaari téeméer (14 700), te bokkul ak ña dee woon ca mbirum Kore ma.

¹⁵ Ba mu ko defee Aaróona dellu ca Musaa, ca bunt xaymab ndaje ma, fekk mbas ma dal.

Bant bu wow jebbi na

¹⁶ Ba loolu amee Aji Sax ji ne Musaa:

¹⁷ «Waxal ak bànni Israayil, nga nangoo ci mboolem seen kilifay kér maam, aw yet, na wenn yet bawoo ci kér gu ci nekk, muy fukki yet ak ñaar, yet wu ci nekk, nga bind ci turu boroom.

¹⁸ Turu Aaróona itam, nga bind ko ci yetu giirug Lewi, ndax wenn yet lay doon, ñeel kilifag kér gu ci nekk.

¹⁹ Nga denc yet yi ca biir xaymab ndaje ma, fa kanam gaalu seedes kóllére ga, fa may dajeek yeen.

²⁰ Su ko defee ki ma tànn, aw yetam dina jebbi, ba ma teqalikoo ak xultuy bànni Israayil yi ñuy xultu ci seen kaw.»

²¹ Musaa àgge ko bànni Israayil, mboolem seen kilifay kér maam jox Musaa aw yet, kilifa gu ci nekk wenn yet, ñeel kér maamam, muy fukki yet ak ñaar, yetu Aaróona bokk ca.

²² Musaa teg yet ya fa kanam Aji Sax ji, ca biir xaymab seede sa.

²³ Ca ëllég sa, naka la Musaa dugg ca xaymab seede sa rekk, daldi fekk yetu Aaróona wu kér Lewi, jebbi; fekk na mu jebbi, ba tóor, ba meññ ay doomi amànd*.

²⁴ Ba loolu amee Musaa jële yet yépp ci Aji Sax ji, dem ba ca bànni Israayil gépp, ñépp gis, ku nekk jél yetam.

²⁵ Aji Sax ji waxati Musaa, ne: «Dellool yetu Aaróona fa kanam gaalu seede sa, mu dence fa, di firnde ñeel xeetu fippukat wi, ndax nga dakkal seeni xultu ci sama kaw, ba duñu dee.»

²⁶ Musaa def noonu. Na ko ko Aji Sax ji sante, na la ko defe.

²⁷ Bànni Israayil nag naan Musaa: «Jeexal nanu nag, sàṅku nanu, nun ñépp ay sàṅku!»

²⁸ Gannaaw képp ku jege màkkaanu Aji Sax ji donj, dangay dee kay, mbaa dunu far jeex tàkk?»

18

Lu jëm ci sarxalkat yi ak Leeween ñi

¹ Aji Sax ji ne Aaróona: «Yaw, yaak say doom ak sa waa kér maam, yeenay gàddu peyug tooñ ci

---

* ^{17.23} **amànd** xeetoo naak gerte-tubaab.

wàllu bérreb bu sell bi, te itam yaw, yaak say doom,
yeenay gáddu peyug tooñ ci seen wàllu carxal.

² Te itam sa bokki Leween ñi, sa giirug baay,
jegeñal leen sa bopp, ñu jokku ci yaw, di la jàppale,
te yaw yaak say doom, ngeen féete fi kanam
xayma ba seedes kóllére ga dence.

³ Ñooy sàmm sa ndénkaane, ak ndénkaaneb
mboolem xayma bi, waaye jumtukaayi bérreb
bu sell bi, ak sarxalukaay bi, buñu ko jege, lu ko
moy dañuy dee, ñoom ak yeen itam.

⁴ Nañu jokku ci yaw, te ñu sàmm ndénkaaneb
xaymab ndaje mi, ci mboolem liggéeyu xayma bi.
Kenn ku ci bokkul nag du leen jege, yeen.

⁵ Nangeen sàmm ndénkaaneb bérreb bu sell bi,
ak ndénkaaneb sarxalukaay bi, ngir am sànj baña
dalati ci kaw bànni Israayil.

⁶ «Man mii nag maa seppee seen bokki Leween
ñi ci biir bànni Israayil. Yeen lañu leen jagleel
a jagleel, ñeel Aji Sax ji, ngir ñu liggéey liggéeyu
xaymab ndaje mi.

⁷ Yaw nag yaak say doom, dénkooleen seenug
carxal ci mboolem mbiru sarxalukaay bi, ak ca
wàllaa ridob biir bi, ngeen di ca liggéey. Seen
liggéeyu carxal bi, ab sasu teraanga la, maa leen
ko terale. Waaye ku bokkul ci yeen, bu ci laalee,
dees koy rey.»

Lu jëm ci peyu sarxalkat yi ak Leween yi

⁸ Aji Sax ji neeti Aaróona: «Man mii maa la dénk
mboolem saraxi njébbal yu sell yi bànni Israayil di
indi, yaw laa ko jagleel, nga jagoo, yaak say doom,
ci kaw dogal bu sax dàkk.

9 Lii nag, yaa ko moom, ci mboolem sarax yu sell yee sell yi mucc sawara: seen bépp sarax, seen bépp saraxu pepp ak seen bépp saraxu pótum bàkkaar, ak seen bépp saraxu peyug tooñ bu ñu ma indil, lu sella sell la, ñeel la, yaak sa doom yu góor.

10 Fu sella sell ngeen koy lekke; képp kuy góor ci yeen, sañ na cee lekk. Lu sell lay doon ci yaw.

11 «Leneen liy sa cér moo di bépp saraxu njébbal bu jóge ci saraxi nit ñi, di saraxi yékkati-jébbal yu bànni Israayil. Yaw laa ko sédd, yaak sa doom yu góor, ak sa doom yu jigéen, ci kaw dogalu yoon bu sax dàkk. Képp ku set ci sa waa kér, sañ na cee lekk.

12 «Lépp luy ngëneelu diw gu bees, ak ngëneelu biiñ bu bees, ak pepp mu njékka ñor, mu ñu jox Aji Sax ji, yaw laa ko jox.

13 Meññeef mu njékk mi ñuy indil Aji Sax ji, ci mboolem lu meññee ci seen suuf, yaa koy moom, te képp ku set ci sa waa kér, sañ na cee lekk.

14 Mboolem lees aaye ngir Aji Sax ji ci Israayil, yaa koy moom.

15 Lépp luy ubbiteg njur gu ñu jagleel Aji Sax ji, ci lépp lu bindoo aw suux, nit ak mala, yaa koy moom. Fexeel rekk ba jotlu taawub nit ki, te taawub mala mu setul it, nanga ko jotlu.

16 Njotu xale bu am lu dale ci weer, àpp ko ci juróomi siikali xaalis yu béreb bu sell bi, benn siikal yemook ñaar fukki gera mbaa fukki garaam ak benn ak genn-wàll.

17 Waaye lu nag taawloo, ak lu xar taawloo, ak lu bëy taawloo, deesu ko jot. Yooyii yu sell la. Deretam ngay xëpp ci sarxalukaay bi, nebon bi, nga làkk ko, muy saraxu sawara ngir xetug jàmm,

ñeel Aji Sax ji.

¹⁸ Aw yàppam, yaa koy moom, ni nga moome dënnu saraxu yékkati-jébbal, ak tànkub kanam bu ndijoor ba.

¹⁹ Mboolem li bànni Israayil di jébbal Aji Sax ji, njébbal yu sell yi, sédd naa la ko, yaak sa doom yu góor, ak sa doom yu jigéen, ci kaw dogalu yoon bu sax dàkk. Kóllëreg xorom* a ngoogu, du fecciku, xanaa sax dàkk fi kanam Aji Sax ji, ñeel la yaw, yaak saw askan.»

²⁰ Aji Sax ji neeti Aaróona: «Seenum réew nag doo ci am cér, te wàllu suuf, doo ko am ci seen biir. Man maay sa wàll, di sab cér ci biir bànni Israayil.»

Lu jëm ci peyug Leween ñi

²¹ Leween ñi ñoom, maa leen jox bépp céru fukkeel bu génne ci Israayil, muy seen cér, ñu yooloo ko seen liggéey bi ñuy liggéey ci xaymab ndaje mi.

²² Bu bànni Israayil juuxati ci xaymab ndaje mi, di gàddu bákkaar bu dee di àtteem.

²³ Leween ñi ñooy ñiy liggéey liggéeyi xaymab ndaje mi, te lu ñu ca tooñ, ñooy gàddu pey ga, ci kaw dogal bu sax dàkk, ñeel leen, ñook seen askan. Waaye biir bànni Israayil, Leween ñi duñu ci séddu céru suuf,

²⁴ ndax céri fukkeel yi bànni Israayil yékkati, jagleel ko Aji Sax ji, jox naa ko Leween ñi, muy seen cér. Moo tax ma ne leen, biir bànni Israayil, duñu ci séddu céru suuf.

Céru fukkeel war na Leween ñi

---

* **18.19 kóllëreg xorom** waxin la, day tegtale kóllëre gu yàgg, ba sax dàkk, ndax lu bare luy yàqu, xorom lees ko baaxoo woona dence, ngir mu yàgg.

25 Aji Sax waxati Musaa ne:

26 «Leween ñi, wax leen, ne leen bu ñu jëlee ci bànni Israayil seen céri fukkeel yi ma leen jagleel yeen, muy seen cér, nañu ci jébbal Aji Sax ji fukkeelub céru fukkeel yooyu.

27 Nañu leen jàppal loolu, yeen Leween ñi, muy seen njébbalu bopp, ni bu doon pepp mu jóge ci seen dàggay bopp, ak biiñ bu bees bu jóge ci seen nalukaay.

28 Su ko defee ngeen génne yeen itam, li ngeen di jébbal Aji Sax ji, ci mboolem seen céri fukkeel yi ngeen jële ci bànni Israayil. Kon nangeen jële coocu, jébbalub Aji Sax ji, jox ko Aaróona sarxalkat bi.

29 Lépp lu ñu leen sédd, nangeen ci génne céru Aji Sax ji. Mboolem céri ngëneel yooyu, ci ngeen di génne cér bu sell boobu.

30 «Waxal Leween ñi ne leen gannaaw bu ñu ca sàkkee céru ngëneel li, li ci des lew na leen, ni bu doon pepp mu jóge ci seen dàggay bopp, ak biiñ bu jóge ci seen nalukaay.

31 Sañ nañu koo lekke fépp, ñoom ak seen waa kér, ndax loolu seen pey la, ñu yooloo ko seen liggéeyu xaymab ndaje mi.

32 Duñu ci gàddu benn bàkkaar, gannaaw bu ñu ci jébbalee céru ngëneel li. Waaye njébbal yu sell yu bànni Israayil yooyu, buñu ci teddadil lenn, ba di ci dee.»

19

Lu jëm ci nag wu xonq ak ndoxum setlu mi

1 Aji Sax ji waxati Musaa ak Aaróona, ne:

² «Lii mooy dogalu yoon bi Aji Sax ji santaane: Neelen bànni Israayil ñu indil leen nag wu jigéen wu xonq, wu mat, mucc sikk, te kenn masu koo takk,

³ ngeen jox ko Elasar sarxalkat bi, ñu génne ko dal bi, te ñiu rendi ko fi kanamam.

⁴ Na Elasar sarxalkat bi capp baaraamam ci deret ji, wis-wisal ko juróom ñaari yoon fi féeteek bunt xaymab ndaje mi.

⁵ Nañu lakk nag wi ci kanamam. Der bi ak yàpp wi ak deret ji ak sébbriit mi, lépp lañuy lakk.

⁶ Su ko defee sarxalkat bi sàkk bantu seedar ak caru isob ak ndimo lu xonq curr, boole ko sànni ca sawara wa ñuy lakke nag wa.

⁷ Gannaaw loolu na sarxalkat bi fóot ay yéreem, sangu, doora mana duggaat ci dal bi, te du ko tee yendoo sobe ba ca ngoon.

⁸ Kiy lakk nag wi itam, na fóot ay yéreem, sangu, te du ko tee yendoo sobe ba ca ngoon.

⁹ Na ku set tonni dóomu nag wa ñu lakkoon, te sotti ko ci béreb bu set, foofa ca biti. Dóom ba dencub mbooloom bànni Israayil lay doon, ñu di ko waajale ndoxum setlu, ngir saraxu pótum bàkkaar.

¹⁰ Ku góor kiy tonni dóomu nag wi itam day fóot ay yéreem, te du tee mu yendoo sobe ba ca ngoon. Na loolu di dogalu yoon bu sax fàww, ñeel bànni Israayil, ak doxandéem bu dëkk ci seen biir.

¹¹ «Bu loolu weesoo ku laal nit ku dee, ak néew bu mu mana doon, dina sobewu diiru juróom ñaari fan.

¹² Na setlu ca ndox moomee ca bésub ñetteel ba, gannaaw ba mu ko laalee, te na setluwaat ca bésub

juróom ñaareel ba. Su ko defee mu set. Waaye su setluwul ca bésub ñetteel ba, ak bésub juróom ñaareel ba, du set.

¹³ Képp ku laal nit ku dee, ak néew bu mu mana doon, bu setluwul, makkau Aji Sax ji la sobeel. Kooku dees koy dagge ci bànni Israayil. Gannaaw ndoxum setlu ma, wiseesu ko ko, sobewu lay wéye.

¹⁴ «Lii la yoon wi téra!: Bu nit deewee ci biir xayma, képp ku dugg ci biir xayma bi, ak képp ku mu fekk ci xayma bi, day sobewu diiru juróom ñaari fan,

¹⁵ te mboolem ndab lu fa ubbiku woon, kubeer it ubu ko woon ràpp, loola ndab sobewu na.

¹⁶ Képp ku laal ca àll ba, nit ku ñu bóome saamar, mbaa ku Yàlla moomal boppam, mbaa mu laal yaxi nit ku dee, mbaa mu laal bàmmeel, kooka day sobewu diiru juróom ñaari fan.

¹⁷ Nañu sàkkal ki sobewu ca dóomu saraxu pootum bákkaar ba ñu lakkoon, te ñu sotti ndox mu balle ci bëtu ndox ci ndab, ca kaw dóom ba.

¹⁸ Bu loolu wéyee, na ku set jël caru isob, capp ko ca ndox ma, wis-wisal ko ca kaw xayma ba nit deewe, wis ko ca kaw ndab yépp, ak ca kaw nit ña fa nekkoon. Na ko wis itam ci kaw nit ku laal yaxi ku dee, mbaa mu laal ku ñu bóome saamar, mbaa mu laal ku Yàlla moomal boppam, mbaa mu laal bàmmeel.

¹⁹ Bésub ñetteel ba nag, ak bésub juróom ñaareel ba, ci la nit ku set di wis-wisal ndox mi ci kaw ki sobewu. Bésub juróom ñaareel ba ca la koy settali. Su ko defee ka sobewu fóot ay yéreem, sangu, bu jant sowee mu daldi set.

²⁰ Képp ku sobewu te setluwul, kooku dees koy

dagge ci mbooloo mi, ndax béreb bu sell ñeel Aji Sax ji la sobeel. Gannaaw wiseesu ko ndoxum setlu mi, sobewu na.

²¹ «Na leen loolu ñeel ci kaw dogalu yoon bu sax dàkk. Ka doon wis-wisal ndoxum setlu mi nag, na fóot ay yéreem, te ku laal ci ndoxum setlu mi day yendoo sobe ba ca ngoon.

²² Nit ki sobewu, mboolem lu mu laal day sobewu, te ku laal ca loola it day yendoo sobe ba ca ngoon.»

20

Diiŋat nañu Musaa ak Aaróona fa Meriba

¹ Mbooloom bànni Israayil gépp nag àgg ca màndiq Ciin, ci biir weer wi njëkk ci at mi*. Ñu daldi dal ca Kades. Fa la Maryaama faatoo, ñu denc ko foofa.

² Ci kaw loolu mbooloo ma dem ba ñàkk ndox. Ñu daje ci kaw Musaa ak Aaróona.

³ Mbooloo ma jote faak Musaa, naa ko: «Moo, lu nu tee woondee keroog ba sunu bokk ya deewee fa kanam Aji Sax ji?

⁴ Ana loo indee mbooloom Aji Sax ji ci màndiq mii, nu di fi deesi donj, nook sunug jur?

⁵ Ana loo nu jèle woon Misra, di nu indi fu bon fii? Du béreb bu nangu menn jiwu: du figg, du reseñ, du gérënaat, te du siitum ndox mu ñu naan!»

⁶ Ba loolu amee Musaa ak Aaróona bàyyikoo ca mbooloo ma, dem ba ca bunt xaymab ndaje ma.

---

* **20.1** Jombul muy seen ñeent fukkeelu at, gannaaw seen wëreelu ba. Seetal ci saar 22–29; 33.38.

Ñu ne gurub, dëpp seen jë fa suuf. Leeru Aji Sax ji nag feeñu leen.

⁷ Aji Sax ji wax ak Musaa, ne:

⁸ «Jélal saw yet, nga dajale mbooloo mi, yaak sa mag Aaróona, ngeen wax ak doj woowu, ñuy gis, mu xelli am ndox. Te nga sottil leen ndox mu jóge ci doj wi, nàndale ko mbooloo mi, ñook seenug jur.»

⁹ Ba mu ko defee Musaa jële yet wa fa kanam Aji Sax ji, na mu ko ko sante.

¹⁰ Musaa ak Aaróona nag dajale mbooloo ma fa janook doj wa, Musaa ne leen: «Yeen diijatkat yi, dégluleen ma fii! Doj wii, tee nu leen cee génneel am ndox boog?»

¹¹ Ci kaw loolu Musaa yékkati loxoom, dóor yetam ca doj wa ñaari yoon, ndox mu bare wale ca, mbooloo ma daldi naan, ñook seenug jur.

¹² Aji Sax ji nag ne Musaa ak Aaróona: «Gannaaw gémuleen ma, ngir wormaal sama sellaay fi kanam bànni Israayil, loolu tax na dungéen yóbbu mukk mbooloo mii ca réew ma ma leen jox.»

¹³ Loolooy walum Meriba, (muy firi Jote ba). Fa la bànni Israayil jote woon ak Aji Sax ji, ba mu biral sellaayam fa seen biir.

Edom bañ na

¹⁴ Gannaaw gi, Musaa moo yebale ay ndaw fa dëkk ba ñuy wax Kades, ñu dem ca buurub Edom, ne ko: «Israayil say bokk dañoo wax ne: Umplewoo mbooleem coono bi nu daj.

¹⁵ Sunuy maam a demoon Misra; dëkk nanu Misra lu yàgg, waa Misra di nu mitital, na woon ca sunuy maam.

¹⁶ Ci biir loolu nu woo Aji Sax ji wall, mu dégg sunu yuux, daldi yebal malaaka, mu génne nu Misra. Léegi nu ngi nii fi Kades, dëkk bi digalook sam réew.

¹⁷ Ngalla nag may nu, nu jaare sam réew. Dunu fi jaare benn tool, mbaa ab tóokëru reseñ, dunu fi naane ndoxum benn teen. Mbeddum buur daal lanuy topp, dunu jàdd ndijoor ak càmmoñ, ba keroog nuy génn sam réew.»

¹⁸ Buurub Edom nag ne leen: «Dungeen jaare fi man de, lu ko moy saamar laay génne, dajeek yeen.»

¹⁹ Ndawi bànni Israayil ne ko: «Sél wi rekk lanuy topp, te ndox mu nu naan, nook sunug jur, noo la koy fey. Ñaanunu lenn lu moy doxe sunuy tànk, ba jàll.»

²⁰ Mu ne leen: «Dungeen fi jaare mukk!» Ci kaw loolu Edom génn ngir dajeek ñoom, ànd ak gàngoor gu réy, gànnaayu ba diis.

²¹ Noonu la Edom làanke, mayul Israayil mu jaare réewam, ba Israayil mujj teggi.

Aaróona nelaw na

²² Ci kaw loolu mbooloom bànni Israayil gépp bàyyikoo Kades, ba ca tundu Or.

²³ Aji Sax ji wax ak Musaa ak Aaróona, ca Or, tund wa ca kemu réewum Edom. Mu ne:

²⁴ «Dees na térali Aaróona fa ay bokkam. Du dugg déy ca réew ma ma jox bànni Israayil, gannaaw yeena gàntaloon sama ndigal ca walum Meriba.

²⁵ Àndal ak Aaróona ak doomam Elasar, nga yéége leen ca kaw tundu Or.

²⁶ Te nga summi yérey carxal yu Aaróona, solal ko doomam Elasar. Aaróona moom, dees koy térali ca ay bokkam. Foofa lay deewe.»

²⁷ Ba loolu amee Musaa def la ko Aji Sax ji sant, ñu ànd yéeg kaw tundu Or, mbooloo ma mépp di gis.

²⁸ Musaa summi yérey Aaróona, solal ko doomam Elasar, Aaróona dee foofa ca kaw tund wa, Musaa ak Elasar wàcc tund wa.

²⁹ Mbooloo ma mépp nag xam ne Aaróona dëddu na. Waa kër Israayil gépp a ko jooy diiru fanweeri fan.

21

Bànni Israayil am na ndam

¹ Kanaaneen ba, buurub Aràdd ba dëkke woon Negew, moo dégg ne Israayil a ngay jaare yoonu Atarim, di dikk. Mu xareek Israayil, jàpp ñenn ca ñoom.

² Ci kaw loolu Israayil xasal Aji Sax ji aw xas, ne ko: «Soo tegee ba teg mbooloo mii ci sunuy loxo déy, dinanu faagaagal seeni dëkk.»

³ Aji Sax ji nangul Israayil, jébbal leen Kanaaneen ña, ñu faagaagal leen, ñook seeni dëkk. Ñu daldi woowe gox ba Xorma (muy firi Lu ñu faagaagal).

Lu jém ci nattub jaan ya

⁴ Ñu bàyyikoo tundu Or, jubal yoonu géeju Barax ya, ngir teggi réewum Edom. Mbooloo ma nag mujj xàddi ca yoon wa.

⁵ Ña ngay xultu ca kaw Yàlla ak Musaa, naa: «Lu ngeen nu doon jèle Misra, ngir nu dee ci màndiq

mi? Duw ñam, dum ndox, te mènn mii, di ñamu toskare génnliku na nu!»

⁶ Ba loolu amee Aji Sax ji yebal ay jaan yu seen dañar di lakke ca biir mbooloo ma, ñu màtt leen, ba ñu bare ci bànni Israayil dee.

⁷ Mbooloo ma dikk ba ci Musaa, ne ko: «Noo tooñ, ndax noo xultu ci kaw Aji Sax ji, ak ci sa kaw. Tinul nu Aji Sax ji, mu teggil nu jaan yi!» Musaa daldi tinul mbooloo ma.

⁸ Aji Sax ji ne Musaa: «Defarlul jëmmu jaan ju dañar ji di lakke, nga wékk ko ci bant. Su ko defee képp ku ñu màtt, boo ca xoolee, mucc.»

⁹ Ci kaw loolu Musaa defarlu jaanu xànjär, wékk ko ci bant, ba képp ku jaan màtt, bu xoolee jaanu xànjär ja, daldi mucc.

Israayil daan na Sixon ak Og

¹⁰ Bànni Israayil fabooti, dem ba dali fa ñuy wax Obot,

¹¹ jóge Obot, dali Yee Abarim, ca mèndij ma janook Mowab, ca penku ba.

¹² Foofa lañu faboo, dem ba dali ca walum Seredd,

¹³ bàyyikooti foofa, dem ba dali ca wàllaa dexu Arnon ga wale ca réewum Amoreen ña te jaare ca mèndij ma. Dexu Arnon googa, fa la réewum Mowab digalook Amoreen ñi.

¹⁴ Moo tax téereb Xarey Aji Sax ji indi ko, ne:
 «Waxeb ga ca Sufa,
 xuri Arnon yaak
¹⁵ xur ya bartalu,
 jëm néegi Ar, leruji suufas Mowab.»

16 Fa lañu bàyyikoo, dem Beer, (muy firi ab Teen); teen boobu, fa la Aji Sax ji noon Musaa: «Dajaleel mbooloo mi, ma may leen ndox.»

17 Ca la Israayil woy woy wii:
«Teen bile walal, nu woy.

18 Ay garmee la bënn,
kàngami askan wi gase la yeti buur ak seen banti
bopp.»

Ñu jóge màndij ma, dem ba Matana,

19 jóge Matana dem Naxaliyel, jóge Naxaliyel,
dem Bamot,

20 jóge Bamot ba ca xur wa ca àllub Mowab, àkki
nag njobbaxtalu tundu Pisga wa tiim ndànd-foyfoy
ga.

21 Ba loolu amee Israayil yebal ay ndaw ca Sixon
buurub Amoreen ña, ne ko:

22 «May nu, nu jaare sam réew. Dunu fi jàdde
benn tool mbaa ab tóokëru reseñ, dunu fi naan
ndoxum teen. Mbeddum buur lanuy topp, ba
keroog nuy jàll sam réew.»

23 Sixon nag mayul Israayil, ñu jaarem réewam,
xanaa mu dajale gàngooram gépp, sàqi, ngir daje-
jeek Israayil ca màndij ma. Mu dijk ba Yaxacc,
song Israayil,

24 Israayil leel ko ñawkay saamar, nangu seenum
réew, dale ko Arnon ba Yabog, ba àgg ca Amoneen
ña, ndax kemu réewum Amoneen ñaa fegu woon ba
kenn manu koo bëtt, jàll.

25 Israayil nangu dëkki Amoreen yooyu yépp,
daldi sance mboolem seeni dëkk, boole ca Esbon
aki dëkk-dékkaanam.

26 Esbon moo doon péeyub Sixon buurub
Amoreen ña. Kookoo xare woon ak buuru Mowab

ba woon, moo nangu ciy loxoom réewam mépp, ba Arnon.

²⁷ Moo tax woykat ya ne:

«Ayca ca Esbon, ba tabaxees kooti;
na dëkkub Sixon jógati.

²⁸ Lakk gaa nga jóge Esbon,
sawaraa bawoo dëkkub Sixon ba,
xoyomi Ar ga ca Mowab,
gor ñooña tiim dexu Arnon.

²⁹ Mowabee ngalla yaw!

Sànkú ngeenee, yeen askanu Kemos*,
mi wacc doomam yu góor, ñu daw,
doomam yu jigéen doon jaami Sixon buurub
Amor.

³⁰ Noo leen fitt,
Esbon ba Dibon rajaxoo,
nu rajaxeeti ba Nofa, ba àkki Medeba.»

³¹ Israayil nag dëkke réewum Amoreen ña.

³² Ba loolu amee Musaa yebal ay ndaw, ñu yéri
dëkk ba ñuy wax Yaser. Gannaaw gi, bànni Israayil
nangu dëkk-dëkkaan ya, daldi fay dàqe Amoreen ña.

³³ Ba mu ko defee ñu walbatiku, awe yoonu
Basan, Og buuru Basan ànd ak gàngooram gépp,
dajejeek ñoom, song leen xare ca Eddrey.

³⁴ Aji Sax ji ne Musaa: «Bu ko ragal, ndax ci
say loxo laa ko teg, mook gàngooram gépp akum
réewam, nga def ko na nga defoon Sixon buurub
Amoreen ba woon fa Esbon.»

³⁵ Ci kaw loolu ñu jam Og, mooki doomam ak
gàngooram gépp, ba desewul kuy dund, ñu daldi
nangu réewam.

* **21.29 Kemos**, tuurum Mowabeen ñi la woon.

Balaam gis na céru barke bi ñeel Israayil

22

(Saar 22–25)

Buur Balag woo na Balaam wall

¹ Bànni Israayil demati ba dali ca joori Mowab ca wàllaa dexu Yurdan, janook Yeriko.

² Fekk na Balag doomu Cippor gis mboolem la bànni Israayil def Amoreen ña.

³ Mowab nag am tiitaange ju réy ca gàngooru bànni Israayil, ndax bare. Mowab jàq na ba mu gisee bànni Israayil.

⁴ Ci kaw loolu Mowab giseek magi Majan, ne leen: «Ndiiraan wii kat, ni nag di forem parlu ba mu set, ni lañu nara ñédde li nu wér lépp, ba mu set.»

Jant yooyu Balag doomu Cippor moo doon buuru Mowab.

⁵ Mu yebal ay ndaw ca Balaam doomu Bewor ngir woowi ko, ca Petor ga Balaam cosaanoo, ca tåkkal dexu Efраат ngir ne ko: «Balaam! Gàngoor a ngii jóge Misra. Ñu ngii lal suuf si ba mu daj, te ñoo sanc, janook man màkk.

⁶ Kon nag dikkal gaaw ñaanal ma yàlla gàngoor gii, ngir ñoo ma ëpp doole. Jombul ma duma leen, ba dàq leen réew mi, ndax xam naa ne koo ñaanal barke, mu barkeel, te koo ñaanal alkànde, mu alku.»

⁷ Ci kaw loolu magi Mowab ànd ak magi Majan, dem, yóbbale ay weexal. Ba ñu agsee ca Balaam, daldi koy àgge kàdduy Balag.

⁸ Mu ne leen: «Fanaanleen fii guddig tey. Tont lu ma ci Aji Sax ji sant rekk, dinaa leen ko àgge.» Kàngami Mowab dal ak Balaam.

⁹ Yàlla nag dikkal Balaam, ne ko: «Nit ñii fi yaw, ñu mu doon?»

¹⁰ Balaam ne Yàlla: «Buuru Mowab Balag doomu Cippor moo yónnee ci man, ne ma:

¹¹ “Balaam, gàngoor a ngii jóge Misra, lal suuf si ba mu daj. Dikkal gaaw móolul ma leen. Jombul ma mana xareek ñoom, ba dàq leen.”»

¹² Yàlla ne Balaam: «Bul ànd ak ñoom, te bul ñaan-yàlla mbooloo ma, ndax ñooñu ñu barkeel lañu.»

¹³ Ba Balaam jógee ca suba sa, da ne kàngami Balag ya: «Delluleen seenum réew, ndax Aji Sax ji bañ na; mayu ma ma ànd ak yeen.»

¹⁴ Kàngami Mowab daldi dellu ca Balag, ne ko: «Balaam de bañ naa ànd ak nun.»

¹⁵ Balag dellu yebal kàngam yu gëna bare, te gëna kawe.

¹⁶ Nooña dem ba ca Balaam, ne ko: «Balag doomu Cippor dafa wax ne: “Ngalla, bu la dara teree dikk, wuyusi ma.

¹⁷ Maa lay teral teraanga ju réya réy. Loo ma wax, ma def. Dikkal rekk, móolul ma gàngoor gii.”»

¹⁸ Balaam tontu surgay Balag, ne leen: «Bu ma Balag doon jox këram ba mu fees ak xaalis ak wurus sax, duma mana def lenn lu tuut mbaa lu réy, lu tebbi sama ndigalu Yàlla Aji Sax ji.

¹⁹ Waaye yeen it dalleen fii guddig tey, ba ma xam lu ma Aji Sax jiy waxaat.»

²⁰ Ci kaw loolu Yàlla dikkal Balaam ca guddi ga, ne ko: «Gannaaw woosi la mooy tànki ñii, àndal ak ñoom. Waaye nag lu ma la wax rekk, def ko.»

Mbaam yedd na boroom

21 Ca ëllég sa Balaam takk mbaamam, ànd ak kàngami Mowab, dem.

22 Ba loolu amee sànjum Yàlla tàkk ndax yoon wa mu sumb. Malaakam Aji Sax ji nag taxaw ca yoon wa, nara jàankoonte ak moom, moom mu war mbaamam, ànd ak ñaari surgaam.

23 Ci kaw loolu mbaam ma gis malaakam Aji Sax ji taxaw ca digg yoon wa, xàcc saamaram. Mbaam ma ne walbit, wàcc yoon wa, topp àll ba. Balaam dòor mbaam ma, waññi ko ba ca yoon wa.

24 Ba mu ko defee malaakam Aji Sax ji taxawi fu yoon wa def ñall wu sew wu jaare digg tóokëri reseñ, ñaari miir séq ko.

25 Mbaam ma gis malaakam Aji Sax ji, daldi tafu ca miir ba, ba tancaale ca tànkub Balaam. Balaam dellu ko dóor.

26 Malaakam Aji Sax ja dellu jiitu, ba taxawi fu xat, ba maneesula weesalook moom, du ndijoor, du càmmoñ.

27 Mbaam ma gis malaakam Aji Sax ja, daldi ne wàpp goor ca suufu Balaam, xol ba fuddu, mu dòorati mbaam ma yet wa.

28 Ba loolu amee Aji Sax ji tijji gémmiñu mbaam mi, mu ne Balaam: «Ana lu ma la def, ba ñetti yoon a ngii nga di ma dóor?»

29 Balaam ne mbaam mi: «Yaa may foontoo, su ma yoroon saamar, léegi laa lay rey!»

30 Mu ne ko: «Xanaa du maay sa mbaam mi ngay war bu yàgg ba nga ma moomee, ba tey jii? Dama laa masa def nii?» Mu ne ko: «Déedéet.»

31 Aji Sax ji nag ubbi bëti Balaam, mu gis malaakam Aji Sax ja, mu taxaw ca yoon wa, xàcc

saamaram. Mu ne gurub sukk, dëpp jëëm fa suuf.

³² Malaakam Aji Sax ji ne ko: «Lu tax ngay dóor sa mbaam mi ñetti yoon nii? Man mii maa dikk, jàankoontek yaw, ndax yoonu sànkute laa gis.

³³ Mbaam mi moo ma gis, teggi ma ba muy ñetti yoon nii. Bu ma teggiwuloon déy, yaw laay rey; moom, ma ba ko, mu dund.»

³⁴ Balaam ne malaakam Aji Sax ji: «Maa tooñ, ndax xawma woon ne yaa taxaw, dogale ma ci yoon wi. Léegi nag su la yoon wi neexul, ma daldi dëpp.»

³⁵ Malaakam Aji Sax ji ne Balaam: «Àndal ak nit ñi, waaye daal lu ma la waxloo rekk, wax ko.» Balaam nag ànd ak kèngami Balag, dem.

Balaam tase na ak Balag

³⁶ Ba loolu amee Balag dégg ne Balaam a ngay ñëw, mu gatanduji ko ca dëkku Mowab, ba digalook dexu Arnon, ca catu réew ma.

³⁷ Balag ne Balaam: «Xanaa yeblewuma woon, ba yebleeti, di la woolu? Lu la tee woona ñëw? Am dama laa manula teral?»

³⁸ Balaam ne Balag: «Maa ngii, wuyusi la, waaye mbaa sañ naa waxal sama bopp lenn? Kàddu gu ma Yàlla waxloo de, moom laay wax.»

³⁹ Ci kaw loolu Balaam ànd ak Balag ba Kiryaat Xuccot.

⁴⁰ Balag daldi sarxe ay nag aki gàtt, sédd ca Balaam ak kèngam ya ko dar.

⁴¹ Ca suba sa Balag ànd ak Balaam, yéeg ba ca kaw bérebi jaamookaay ya ñu dippee tuur ma ñuy wax Baal, mu tollu fa di séen lenni catu mbooloo ma.

23

Balaam ñaanal na Israayil

¹ Ba loolu amee Balaam ne Balag: «Tabaxal ma fii juróom ñaari sarxalukaay, te waajalal ma fi juróom ñaari yékk yu ndaw, ak juróom ñaari kuuy.»

² Balag def na Balaam wax, Balag ak Balaam ku ci nekk sarxal wenn yékk ak menn kuuy ci sarxalukaay bu nekk.

³ Balaam ne Balag: «Taxawal fii ci sa saraxu rendi-dóomal, ma dem ba nee. Jombul Aji Sax ji dikk, dajeek man. Mbir mu mu ma won, dinaa la ko àgge.» Mu daldi dem ba ca kaw tund wu ndaw wu dara saxul.

⁴ Ba loolu amee Yàlla dikk, dajeek Balaam, Balaam ne ko: «Juróom ñaari sarxalukaay yi, yékkati naa leen te sarxalukaay bu ci nekk, sarxal naa ci wenn yékk ak menn kuuy.»

⁵ Aji Sax ji nag yeb káddu ci gémmiñu Balaam, daldi ne ko: «Dellul ca Balag, te nga waxe noonu.»

⁶ Balaam dellu ca moom, fekkul lu moy mu taxaw ca saraxu dóomalam, moom ak kàngami Mowab yépp.

⁷ Balaam yékkati kàddug ñaanam, ne:
«Fa Aram la ma Balag buuru Mowab jële,
foofa ca tundi penku ya, ne ma:

“Kaay ñaanal ma yàlla Yanqóoba.
Dikkal rëbbal ma Israayil mii.”

⁸ Moo! Nu may móoloo ku Yàlla móoluwl?
Ana nu may rëbbe ku Aji Sax ji rëbbul?

⁹ Kaw doj yii laa tollu di leen séen,
fi kawte yii laa leen jéere.
Aw askan a ngii, dëkke fu beru,

te bokkuñu ak xeet yi.

10 Ana kuy lim feppi suuf, ba lim askanu Yanqóoba?

Ku mana waññ xaajaatub Israayil gii?

Man de, yal naa dee deewinu aji jub ñii,
yal na sama muj mel ni gu askan wii!»

Balaam baamu na ñaanam

11 Ba loolu amee Balag ne Balaam: «Yaw, li nga ma def nag? Móolu samay noon laa la jële, yaw defoo lenn lu moy ñaanal leen?»

12 Mu ne ko: «Xanaa du kàddu gu Aji Sax ji yeb sama gémmiñ, moom laa wara sàmm, ngir wax ko?»

13 Balag ne ko: «Kaay rekk, topp ma, ba feneen fooy tollu di leen gis. Seen cat doñj ngay gis nag, waaye doo leen gis ñoom ñépp. Su ko defee nga móolul ma leen foofu.»

14 Mu daldi koy yóbbu ba ca toolub Cofim, ca collu tundu Pisga. Ci kaw loolu mu tabax fa juróom ñaari sarxalukaay, sarxalukaay bu nekk, mu sarxalati fa yékk wu ndaw ak am kuuy.

15 Balaam ne Balag: «Taxaweeleel nii ci sa saraxu rendi-dóomal, man ma séentuji nee.»

16 Ba loolu amee Aji Sax ji dajeek Balaam, daldi yeb kàddu ci gémmiñam, ne ko: «Dellul ca Balag, te nga waxe noonu.»

17 Mu dem ba ca moom, fekku ko lu moy mu taxaw ca wetu saraxu rendi-dóomal, mook kàngami Mowab. Balag ne ko: «Lu Aji Sax ji wax?»

18 Balaam daldi yékkati kàddug ñaanam, ne:
«Jógal déglloo, Balag,
teewlu maa, doomi Cippor.

19 Yàlla du nit, bay fen,

du doom aadama bay tuub.

Moom wax na lu mu deful a?

Am àddu na lu mu sottalul?

20 Kàddug barkeel gii laa jot ndigalam,

Yàllaa barkeel, duma ko tebbi.

21 Séeneesul aw ay ci askanu Yanqóoba,

giseesul aw naqar ci xeetu Israayil wii.

Seen Yàlla Aji Sax jee ànd ak ñoom,

njiinum buur a jibe fa seen biir.

22 Yàllaa leen jèle Misra,

féete leen fa ay béjjén féete nagu àll.

23 Ñeengo jàppul Yanqóoba,

gisaane gisul Israayil gii.

Lu jot rekk, àggees ko Yanqóoba:

ne ko: "Israayiloo, lii la Yàlla def."

24 Wii askan ni gaynde lay jóge,

ni gayndeg sibi lay faboo,

du goor te yàppul am pàdd,

deret ja tuuru, mu xab.»

25 Ba loolu amee Balag ne Balaam: «Boo leen móoluwl benn yoon kay, bu leen ñaanal ba doyal boog!»

26 Balaam ne ko: «Xanaa waxuma la woon ne la lépp lu Aji Sax ji wax, loolu laay def?»

27 Balag ne ko: «Kaay rekk, ma yóbbu la feneen. Jombul Yàlla nangu nga móolool ma leen foofu.»

28 Balag yóbbu Balaam ba ca collu tundu Pewor, wa tiim ndànd-foyfoy ga.

29 Balaam ne Balag: «Tabaxal ma fii juróom ñaari sarxalukaay, te nga waajalal ma fi juróom ñaari yékk yu ndaw, ak juróom ñaari kuuy.»

30 Balag def na Balaam wax, ba noppì sarxal aw yékk wu ndaw ak am kuuy ci kaw sarxalukaay bu nekk.

24

Balaam ñaanalati na Israayil

1 Balaam nag gis ne Aji Sax ji la neex mu barkeel Israayil, ba tax sàkkootul ay takk na woon, xanaa mu walbatiku, janook màndij ma.

2 Ci kaw loolu Balaam dawal bëtam, daldi séen Israayil, na ñu dale topp seeni giir, leerug Yàlla daldi koy dikkal.

3 Ba mu ko defee mu yékkati kàddug ñaanam, ne:
 «Kàddug Balaam a ngi, doomu Bewor,
 kàddug waa jiy boroom gis,
4 kàddug kiy dégg waxi Yàlla,
 Aji Man ji wonem peeñu, mu gis,
 kiy daanu leer, te ay gëtam muriku.

5 Yanqóobaa, yaaka yànji xayma!
 Israayil, laa ne, yaaka taaruy makkaa!

6 Ña nga ne màww ni tooli tändarma,
 nirooteek tóokëri tàkkal dex,
 mbaa garabu alowes gu xeeñ gu Aji Sax ji jëmbat,
 mbaa garabi seedar yu saxe wali ndox.

7 Ndox maay wale cay bagaanam,
 am jiwoom mändim ndox,
 buuram nara sut Buur Agag,
 nguuram jóg ba kawe.

8 Yàllaay ki ko jële Misra,
 féete ko fa ay béjjén féete nagu àll.
 Mooy warax xeet yi ko jögal,
 dammat leen, jamat leeni fittam.

⁹ Israayil a ngi yuug aka goor ni gaynde,
mbete gayndeg sibi, ana ku koy yee?
Ku ko ñaanal barke, yaay barkeef;
ku ko ñaanal alkànde, yaay alku.»

Balaam gis na ëllëgu Israayil

¹⁰ Ba loolu amee Balag sànjú ci kaw Balaam,
daldi fenqey loxoom. Ci kaw loolu Balag ne Balaam:
«Móolu samay noon laa la woowe woon, yaw
defoo lu moy ñaanal leen a ñaanal, ba muy ñetti
yoon nii!

¹¹ Léegi nag, laggal ñibbi. Noon naa la dinaa la
teral bu baax, waaye mu ngoog, Aji Sax jee la xañ
teranga.»

¹² Balaam ne Balag: «Xanaa du sa ndaw yi nga
yebaloon ci man sax, waxoon naa leen ne leen,

¹³ su ma Balag joxoon këram ba mu fees ak xaalis
ak wurus sax, duma mana def ci sama coobarey
bopp, lenn lu baax mbaa lu bon, lu tebbi ndigalu
Yàlla Aji Sax ji? Li Aji Sax ji wax rekk, moom laay
wax.

¹⁴ Léegi nag maa ngi dellu ca saay bokk, waaye
kaay, ma xamal la li xeet wii di def saw xeet, fan
yu mujj ya.»

¹⁵ Ci kaw loolu mu yékkati kàddug ñaanam, ne:
«Kàddug Balaam a ngi, doomu Bewor,
kàddug waa jiy boroom gis,

¹⁶ kàddug kiy dégg waxi Yàlla,

kiy xame ca xam-xamu Aji Kawe ji,
Aji Man ji wonem peeñu, mu gis,
kiy daanu leer, te ay gëtam muriku.

¹⁷ Maa ngi koy gis, te du tey,
maa ngi koy niir, te jubseegul;
biddiiw a feqe fa Yanqóoba,

yetu nguur a yékkatikoo fa Israayil,
daldi toj boppi Mowab,
toj kaanjì mboolem askanu Set.

¹⁸ Edom, mu moom; Seyir, noonam, muy boroom;
Israayil def jaloore.

¹⁹ Fa Yanqóoba la buur di bawoo,
dem ñéddi ndesu dëkk ba.»

Balaam gis na mujug noonni Israayil

²⁰ Ci kaw loolu Balaam geesu réewum Amaleg,
dellu yékkati kàddug ñaanam, ne:
«Amaleg moo sutu xeet, te sàñku lay mujje.»

²¹ Mu teg ca geesu réewum Keñeen ña, yékkateeti
kàddug ñaanam, ne:
«Keñeen ñee wér ab dëkkuwaay,
seenub tàgg a làqoo biir doj.

²² Waaye réewum Keñeen gépp ay xoyomu,
ba leen Asur di yóbbuji njaam.»

²³ Mu dellooti yékkati kàddug ñaanam, ne:
«Wóoy kuy dund, keroog bu Yalla dogalee lii?»

²⁴ Ay gaal ay jóge tefesu Kitim,
néewalsi doole Asur, néewalsi doole Eber.
Waaye ñoom it dañuy mujj sàñku.»

²⁵ Ci kaw loolu Balaam ñibbi am réewam, Balag it
demu yoonam.

25

Bànni Israayil bokkaale na ca réewum Mowab

¹ Ci kaw loolu Israayil dale fa Sitim. Mbooloo ma
nag tàmbali di moy ak jigéeni Mowab.

² Jigéen ña di woo mbooloo ma ca seen saraxi
túur ya, mbooloo ma di lekk aka sujjóotal seeni
túur.

3 Israayil nag taqook tuur ma ñuy wax Baal Pewor, ba sànjum Aji Sax ji tàkkal Israayil.

4 Aji Sax ji ne Musaa: «Jàppal njiiti mbooloo mi yépp, nga wékk leen ci bant fi kanam Aji Sax ji, bëccëg ndarakàmm, ngir sànjum Aji Sax ji dëddu Israayil.»

5 Musaa ne àttekati Israayil: «Na ku nekk ci yeen rey nitam ñi taqook Baal Pewor.»

6 Ci biir loolu rekk, jenn waayu bànni Israayil dikk, indaale senn ndawas waa Majan ci biiri bokkam, Musaa ak mbooloom Israayil mépp di gis, fekk ñoom ñuy jooyoo fa bunt xaymab ndaje ma.

7 Fineyas, doomu Elasar, doomu sarxalkat ba Aaróona, gis loolu, daldi jóge ca mbooloo ma, jël ab xeej.

8 Mu topp waayi Israayil ja ba ca biir néeg ba, daldi leen boole bennub xeej, ñoom ñaar, jam waayi Israayil ji, ba jamaale ndaw si ci biir. Ba mu ko defee mbas ma jotoona dal ca kaw bànni Israayil daldi dakk.

9 Ña dee ca mbas ma nag di ñaar fukki junneek ñeent (24 000).

10 Ba loolu weesoo Aji Sax ji wax Musaa, ne ko:

11 «Fineyas, doomu Elasar, doomu sarxalkat bi Aaróona, moo moyale Israayil sama sànj, ndax sama fiiraange gi mu ma firlee ci seen biir, ba sànkuma bànni Israayil ci sama biir fiiraange.

12 Kon nag nee ko: Maa ngii di ko baaxe sama kóllëreg jàmm,

13 mu ñeel ko, mook askan wi koy wuutu, te di kóllëreg carxal gu sax dàkk, ndax moo fiire Yàllaam, ba jot bànni Israayil.»

¹⁴ Waayi bànni Israayil ja ñu jamoon, te boole kook ndawas Majan sa jam, mooy Simri doomu Salu. Kilifag kér maamam la woon ca Cimyoneen ña.

¹⁵ Ndawas Majan sa ñu jam di Kosbi. Baayam Cur doonoon kilifag kér maamam ca giirug Majan ga mu bokk.

¹⁶ Ci kaw loolu Aji Sax ji wax Musaa, ne ko:

¹⁷ «Noonooleen waa Majan yii, te rey leen,

¹⁸ ndax ñoom ñoo leen noonoo woon ba ñu leen woree ca mbirum Pewor ma, ak itam ca mbirum ndaw sa Kosbi, seen mbokk may doomu kilifag Majan ja, te ñu jam ko keroog bésu mbas ma sababoo ca mbirum Baal Pewor, tuur ma.»

Israayil dégg na ab artoom balaa dugg Kanaan

(Saar 26–36)

Ñaareelu limeefu bànni Israayil taxaw na

¹⁹ Gannaaw ba mbas ma wéyee,

26

¹ Aji Sax ji dafa wax Musaa, ak Elasar doomu Aaróona sarxalkat ba, ne leen:

² «Waññleen mbooloom bànni Israayil gépp, ngeen lim turi góor ñépp, na ñu bokke seen kéri maam, dale ko ci ñi am ñaar fukki at, jém kaw, mboolem ñi xare war ci bànni Israayil.»

³ Musaa ak Elasar sarxalkat ba wax ak ñoom ca joori Mowab, fa janook Yeriko ca wetu dexu Yurdan; ñu ne leen

⁴ ñi dale ci ñaar fukki at, jëm kaw lees di lim, na ko Aji Sax ji sante Musaa. Lii moo di limeefu nit ña soqikoo ci bànni Israayil, ña génne woon Misra:

⁵ Ruben moo doon taawub Israayil. Ñi askanoo ci Ruben ñoo di Enog mi sos làngu Enogeen ñi, ak ñoom Palu, Palu mi sos làngu Paluween ñi,

⁶ ak ñoom Esron, Esron mi sos làngu Esroneen ñi, ak ñoom ñi bokk ci Karmi mi sos làngu Karmeen ñi.

⁷ Làngi Rubeneen ñaa ngoogu, ña ñu ca lim di ñeent fukki junneek ñett ak juróom ñaari téeméer ak fanweer (43 730).

⁸ Palu moo meññ Elyab,

⁹ Elyab meññ Nemwel ak Datan ak Abiram. Datan ak Abiram ñooñii doonooni njiit ca mbooloo ma, ñoo doon diijat Musaa ak Aaróona. Ña nga bokkoon ca gàngooru Kore, ba ñuy diijat Aji Sax ji,

¹⁰ ba suuf sa xar, boole leen ak Kore, wann, keroog ba gàngoor ga sànkoo, te sawara wa lakk ñaari téeméeri nit ak juróom fukk, ñu daldi doon firnde luy artoo.

¹¹ Doomi Kore ya nag deewuñu ca.

¹² Ñi askanoo ci Simeyon, ñook seeni làng ñoo di ñoom ñi bokk ci Nemwel mi sos làngu Nemweleen ñi, ak ñoom ñi bokk ci Yamin mi sos làngu Yamineen ñi, ak ñoom ñi bokk ci Yakin mi sos làngu Yakineen ñi,

¹³ ak ñoom ñi bokk ci Sera mi sos làngu Ceraxeen ñi, ak ñoom ñi bokk ci Sawul mi sos làngu Cawuleen ñi.

¹⁴ Làngi Cimyoneen ñaa ngoogu, di ñaar fukki junneek ñaar ak ñaari téeméer (22 200).

15 Ñi askanoo ci Gàdd, ñook seeni làng ñoo di ñoom ñi bokk ci Cefon mi sos làngu Cefoneen ñi, ak ñoom ñi bokk ci Agi mi sos làngu Ageen ñi, ak ñoom ñi bokk ci Suni mi sos làngu Cuneen ñi,

16 ak ñoom ñi bokk ci Osni mi sos làngu Osneen ñi, ak ñoom ñi bokk ci Eri mi sos làngu Ereen ñi,

17 ak ñoom ñi bokk ci Arodd mi sos làngu Arodeen ñi, ak ñoom ñi bokk ci Areli mi sos làngu Areleen ñi.

18 Làngi Gàddeen ñaa ngoogu, ña ñu leen limal di ñeent fukki junneek juróomi téeméer (40 500).

19 Am na nag doomi Yuda yu ñuy wax Er ak Onan. Waaye Er ak Onan ca réewum Kanaan lañu faatoo.

20 Ñi askanoo ci Yuda, ñook seeni làng ñoo di ñoom ñi bokk ci Sela mi sos làngu Celaneen ñi, ak ñoom ñi bokk ci Peres mi sos làngu Pereseen ñi, ak ñoom ñi bokk ci Sera mi sos làngu Ceraxeen ñi.

21 Ñi askanoo ci Peres ñoo di ñoom ñi bokk ci Eson mi sos làngu Esroneen ñi, ak ñoom ñi bokk ci Amul mi sos làngu Amuleen ñi.

22 Làngi Yudeen ñaa ngoogu, ña ñu leen limal di juróom ñaar fukki junneek juróom benn ak juróomi téeméer (76 500).

23 Ñi askanoo ci Isaakar, ñook seeni làng ñoo di Tola mi sos làngu Toleen ñi, ak ñoom ñi bokk ci Puwa mi sos làngu Puween ñi,

24 ak ñoom ñi bokk ci Yasub mi sos làngu Yasubeen ñi, ak ñoom ñi bokk ci Simron mi sos làngu Cimroneen ñi.

25 Làngi Isaakar a ngoogu. Ña ñu leen limal di juróom benn fukki junneek ñeent ak ñetti téeméer (64 300).

26 Ñi askanoo ci Sabulon, ñook seeni làng ñoo di ñoom ñi bokk ci Seredd mi sos làngu Cereddeen ñi, ak ñoom ñi bokk ci Elon mi sos làngu Eloneen ñi, ak ñoom ñi bokk ci Yaxleel, mi sos làngu Yaxleleen ñi.

27 Làngi Cabuloneen ñaa ngoogu, ña ñu leen limal di juróom benn fukki junni ak juróomi téeméer (60 500).

28 Ñi askanoo ci Yuusufa nag, ñook seeni làng, ñoo soqikoo ci Manase ak Efrayim.

29 Ñi soqikoo ci Manase ñoo di ñoom ñi bokk ci Makir mi sos làngu Makireen ñi. Makir moo jur Galàdd. Ci Galàdd la làngu Galàddeen ñi soqikoo.

30 Nii ñoo askanoo ci Galàdd: Yeser mi sos làngu Yesereen ñi, ak ñoom ñi bokk ci Eleg mi sos làngu Eleegen ñi,

31 ak Asriyel mi sos làngu Asriyeleen ñi, ak Sikem mi sos làngu Cikemeen ñi,

32 ak Semida mi sos làngu Cemideen ñi, ak Efer mi sos làngu Efereen ñi.

33 Celofat doomu Efer nag amuloon doom ju góor, xanaa aw jigéen doñj. Doomi Celofat yu jigéen di Maxla ak Nowa ak Oglak Milka ak Tirca.

34 Làngi Manasee ngoogu, ña ñu leen limal di juróom fukki junneek ñaar ak juróom ñaari téeméer (52 700).

35 Nii nag ñoo askanoo ci Efrayim, ñook seeni làng: ñoom ñi bokk ci Sutelax mi sos làngu Cutelaxeen ñi, ak ñoom ñi bokk ci Beker mi sos làngu Bekereen ñi, ak ñoom ñi bokk ci Taxan mi sos làngu Taxaneen ñi.

36 Nii nag, askanu Sutelax lañu: ñoom ñi bokk ci Eran, ak làngu Eraneen ñi mu sos.

37 Làngi Efrayim a ngoogu, ña ñu leen limal di fanweeri junneek ñaar ak juróomi téeméer (32 500).

Ñooñoo askanoo ci Yuusufa, ñook seeni làng.

38 Ñi askanoo ci Beñamin, ñook seeni làng ñoo di ñoom ñi bokk ci Bela mi sos làngu Beleen ñi, ak ñoom ñi bokk ci Asbel mi sos làngu Asbeleen ñi, ak ñoom ñi bokk ci Axiram mi sos làngu Axirameen ñi,

39 ak ñoom ñi bokk ci Sufam mi sos làngu Cu-fameen ñi, ak ñoom ñi bokk ci Ufam mi sos làngu Ufameen ñi.

40 Askānu Bela wi sosoo ci Àrd ak Naaman ñoo di làngu Àrdeen ñi, ak làngu Naameen ñi sëtoo ci Naaman.

41 Ñooñoo askanoo ci Beñamin, ñook seeni làng, ña ñu leen limal di ñeent fukki junneek juróom ak juróom benni téeméer (45 600).

42 Nii nag ñoo askanoo ci Dan, ñook seeni làng: ñoom ñi bokk ci Suxam ak làngu Cuxameen ñi. Daneen ñaa ngoogu, na ñu lime seeni làng.

43 Mboolem làngi Cuxameen, ña ñu leen limal juróom benn fukki junneek ñeent la, ak ñeenti téeméer (64 400).

44 Ñi askanoo ci Aser, ñook seeni làng ñoo di ñoom ñi bokk ci Imna mi sos làngu Imneen ñi, ak ñoom ñi bokk ci Iswi mi sos làngu Isween ñi, ak ñoom ñi bokk ci Berya mi sos làngu Beryeen ñi.

45 Waa askanu Berya ñoo di ñoom ñi bokk ci Eber mi sos làngu Ebereen ñi, ak ñoom ñi bokk ci Malkiyel mi sos làngu Malkiyeleen ñi.

46 Doomu Aser ju jigéen nag moo di Sera.

47 Làngi Asereen ñaa ngoogu, ña ñu leen limal di juróom fukki junneek ñett ak ñeenti téeméer (53 400).

48 Ñi askanoo ci Neftali ñook seeni làng ñoo di ñoom ñi bokk ci Yàcceel, mi sos làngu Yàcceleen ñi, ak ñoom ñi bokk ci Gunní mi sos làngu Guneen ñi,

49 ak ñoom ñi bokk ci Yeccer mi sos làngu Yecereen ñi, ak ñoom ñi bokk ci Silem mi sos làngu Cileemeen ñi.

50 Neftaleen ñaa ngoogu, ñook seeni làng, ña ñu leen limal di ñeent fukki junneek juróom ak ñeenti téeméer (45 400).

51 Limeefu bànni Israayil a ngoogu, di juróom benni téeméeri junneek benn ak juróom ñaari téeméer ak fanweer (601 730).

Lu jëm ci séddaleb réew ma

52 Aji Sax ji nag wax Musaa, ne ko:

53 «Nii lees di séddalee réew mi, te na cér yi dëppook limu nit ñi.

54 Làng gu gëna mag, na am cér bu gëna mag, làng gu gëna tuut, am cér bu gëna tuut, làng gu ci nekk, cér bi dëppook ab limam lees koy jox.

55 Ab tegoo bant doñj lees di séddalee réew mi, te seen limu giiri maam ya ñu bokk, na dëppook seenub cér.

56 Ci kaw tegoo bant lees di dogale céru giir gu ñu bare séq, ak gu ñu néew séq.»

Ñaareelu limeefu Leween ñi taxaw na

57 Nii nag lañu limal Leween ñi ak seeni làng: ñoom ñi bokk ci Gerson mi sos làngu Gersoneen ñi, ak ñoom ñi bokk ci Keyat mi sos làngu Keyateen ñi,

ak ñoom ñi bokk ci Merari mi sos làngu Merareen ñi.

⁵⁸ Ñii itam cilàngi Leween lañu: làngu Libneen ñi, ak làngu Ebroneen ñi, ak làngu Maxleen ñi, ak làngu Museen ñi, ak làngu Koreen ñi. Keyat nag mooy maamu Amram;

⁵⁹ soxnas Amram di Yokebedd doomu Lewi, ja juddoo Misra. Yokebedd am ak Amram Aaróona ak Musaa ak Maryaama, seenub jigéen.

⁶⁰ Aaróona moo jur Nadab ak Abiyu ak Elasar ak Itamar.

⁶¹ Nadab ak Abiyu ña nga dee keroog ba ñu taalalee Aji Sax ji cuuraay lu warul.

⁶² Ña ñu limal Leween ñi nag ñaar fukki junneek ñett lañu (23 000), di mboolem góor ña am weer, jém kaw, te limaaleesu leen ak bànni Israayil ga ca des, ndax joxeesu leen ab cér ci biir bànni Israayil.

Tëj nañu limeefya

⁶³ Ñooñu lañu lim ci njiital Musaa ak Elasar sarxalkat ba, ba ñu tënkee limeefu bànni Israayil ca joori Mowab, ga janook Yeriko, ca tàkkal dexu Yurdan.

⁶⁴ Ñooñu, kenn desul ca seen biir, te bokkoon ca limeefu bànni Israayil, ba Musaak Aaróona sarxalkat ba njëkkoona ténke ca màndiju Sinayi.

⁶⁵ Ndax ci ñoom ñi bokk ci la Aji Sax ji noon dee rekk lañuy def ba jeex ca màndij ma. Kenn desu ca, ku dul Kaleb doomu Yefune, ak Yosuwe doomu Nuun.

¹ Ci kaw loolu ay doomi Celofat yu jigéen jóg. Seen baay Celofat, Efer ay baayam, Efer, Galàdd ay baayam, Galàdd, Makir ay baayam, Makir, Manaseey baayam mi bokk ci Manaseen ya, Manase, Yuusufaay baayam. Jigéen ñooñu ñoo di Maxla ak Nowa ak Oglak Milka ak Tirca.

² Ñoo taxaw fa kanam Musaa, ak Elasar sárxaalkat ba, ak njiit ya, ak mbooloo ma mépp, ca bunt xaymab ndaje ma. Nu ne:

³ «Sunu baay daa dee ca màndij ma. Moom nag bokkuloon ca gàngooru Kore, ga daje woon ci kaw Aji Sax ji, waaye bàkkaaru boppam a ko rey. Bàyiwul nag doom ju góor.

⁴ Waaye lu tax ñu génne sunu turu baay ci làngam gi mu bokk, ndax ñàkk doom ju góor? Joxleen nu sunub cér ci biir wàll wi sunu bokki baay yu góor bokk ak sunu baay kay!»

⁵ Ci kaw loolu Musaa jébbal Aji Sax ji àtteb jigéen ña.

⁶ Aji Sax ji wax Musaa ne ko:

⁷ «Li doomi Celofat yi wax dëgg la. Danga leen di jox kay, ab cér ci biir wàll wi seen baay bokk ak bokkam yu góor. Su ko defee nga féetale leen seen céru suufu baay.

⁸ «Te nga wax bànni Israayil, ne leen: “Bu ku góor deewee te bàyiwul doom ju góor, doomam ju jigéen ngeen di jox céru suufam.

⁹ Su amul doom ju jigéen nag, góor ñi mu bokkal waajur ngeen di jox céru suufam.

¹⁰ Su amul góor gu mu bokkal waajur, góor ña baayam bokkal waajur, ñoom ngeen di jox céru suufam.

11 Su baayam amul góor gu mu bokkal waajur, mbokkam mu ko gëna jege ci biir làngam, moom ngeen di jox céru suufam. Kookooy donn cér ba. Na loolu di dogalu yoon, ñeel bànni Israayil, noonu ko Aji Sax ji sante Musaa.”»

Yosuwe wuutu na Musaa

12 Gannaaw loolu Aji Sax ji ne Musaa: «Yéegil ca kaw tundu Abarim wee, nga séentu réew mi ma jox bànni Israayil.

13 Boo ko séentoo ba noppi, yaw itam dees na la tërali ca say bokk, ni sa mag Aaróona,

14 gannaaw yeena diijat sama ndigal ca màndiju Ciin, fa mbooloo ma jote woon ak man. Yeena wormaalul sama sellaay ca kanam mbooloo ma, ca ndox ma. Mooy walum Meriba ma woon ca Kades, ca màndiju Ciin.»

15 Musaa nag wax Aji Sax ji, ne ko:

16 «Aji Sax ji, yaw Yàllay bépp boroom bakkan bu bindoo aw suux, ngalla tabbal nit ku jiite mbooloo mi,

17 kuy xareji, jiite leen, délsi, jiite leen, di leen yóbbu, di leen delloosi, ba mbooloom Aji Sax ji baña mel ni xar yu amul sàmm.»

18 Aji Sax ji ne Musaa: «Jélal Yosuwe doomu Nuun. Nit la ku fit fees. Nanga ko teg sa loxo, sase ko noonu.

19 Taxawal ko fi kanam Elasar sarxalkat bi, ci kanam mbooloo mépp, te nga sas ko ci seen kanam,

20 daldi koy sédd lenn ci sa daraja, ngir mbooloom bànni Israayil mépp déggal ko.

21 Ca Elasar sarxalkat bi nag la war di dem, ngir mu di ko seetal fi kanam Aji Sax ji, lu Urim,

jumtukaayu tegtal bi, feeñal. Ci ndigalal Elasar nag lañuy génne, te ci ndigalam it lañuy dellusee, moom Yosuwe, ak mboolem bànni Israayil giy ànd ak moom, mbooloo mépp.»

²² Ba mu ko defee Musaa def, na ko Aji Sax ji sante. Mu ànd ak Yosuwe, taxawal ko fa kanam Elasar sarxalkat bi, ak mbooloo mépp.

²³ Musaa nag teg Yosuwe ay loxoom, daldi koy sas, na ko Aji Sax ji santaanee, mu jottali.

28

Bés bu nekk laaj na ab sarax

¹ Aji Sax ji waxati Musaa, ne ko:

² «Santal bànni Israayil ne leen sama sarax, sama ñam wi jëm ci sama saraxi sawara ngir xetug jàmm, ñeel ma, nañu farlu ci di ma ko indil saa yu àppam jotee.

³ Nga waxleen ne leen, lii moo di saraxu sawara bi ñuy indil Aji Sax ji: ay kuuyu menn at yu mucc sikk, ñaar ci bés bi, muy saraxu rendi-dóomal bi war bés bu nekk.

⁴ Menn kuuy mi, ngeen sarxal ko ci suba, ñaareel bi, ngeen sarxal ko diggante ngoon ak jant bu so.

⁵ Benn fukkeelu efab sunguf su mucc ayib, tollu ci ñetti kilo, mooy saraxu pepp bi kuuy mu nekk di àndal, ñu tooyale ko walaatu xiinu diwu segalu oliw, tollu ci liitar.

⁶ Looloo di rendi-dóomal bi war bés bu nekk, na ñu ko dogale woon ca tundu Sinayi, ngir xetug jàmm, muy saraxu sawara, ñeel Aji Sax ji.

⁷ «Saraxu tuuru si mu àndal, walaatu xiin lay doon, tollu ci liitar ngir kuuy mu ci nekk. Ci ètt bu

sell bi lees di sotti biiñ, muy saraxu tuuru bi ñeel Aji Sax ji.

⁸ Meneen kuuy mi, sarxeleen ko diggante ngoon ak jant bu so, mu ànd ak saraxu pepp ak saraxu tuuru niki ci suba, ngeen def ko saraxu sawara ngir xetug jàmm, ñeel Aji Sax ji.

Bésub Noflaay am na saraxam

⁹ «Bésub Noflaay nag ñaari kuuyu menn at yu mucc sikk lay doon, ak saraxu pepp, biy ñaari fukkeeli efay sunguf su mucc ayib, di juróom benni kilo, ñu tooyale ko ag diw, te mu ànd ak saraxu tuuru.

¹⁰ Loolooy saraxu rendi-dóomal bésub Noflaay, ci bésub Noflaay bu nekk, te bokkewul ak dóomal bi war bés bu nekk, te ànd ak saraxu tuuru.

Terutel weer am na saraxam

¹¹ «Te itam seen bési Terutel weer, nangeen sarxe ab rendi-dóomal, ñeel Aji Sax ji. Ñaari yékk yu ndaw, ak menn kuuy mu mag, ak juróom ñaari kuuyu menn at, te lu ci nekk mucc sikk,

¹² ak ñetti fukkeeli efay sunguf su mucc ayib, di juróom ñeenti kilo, muy saraxu pepp, ñu tooyale ko ag diw, booleek yékk wu nekk, ak ñaari fukkeeli efay sunguf su mucc ayib, di juróom benni kilo, muy saraxu pepp, ñu tooyale ko ag diw, booleek kuuy mu mag mi,

¹³ ak benn fukkeelu efab sunguf su mucc ayib, di ñetti kilo, muy saraxu pepp, ñu tooyale ko ag diw, booleek mépp kuuyum menn at. Saraxu rendi-dóomal la, ngir xetug jàmm, di saraxu sawara, ñeel Aji Sax ji.

14 «Ay saraxi tuuru lay àandal, genn-wàllu xiinu biiñ la, tollu ci ñaari liitar ci yëkk wu nekk, ak benn ñetteelub xiin, tollu ci liitar ak genn-wàll ci kuuy mu mag mi, ak walaatu xiin, tollu ci liitaru biiñ ci mépp kuuyu menn at. Loolooy saraxu rendidóomalu weer wi, weer wu ci nekk, ba weeri at mi daj.

15 Ak itam bennub sikket, mu ànd ak saraxu tuuru ngir saraxu pótum bàkkaar, ñeel Aji Sax ji ci bésüb Terutel weer wi, te bokkewul ak rendidóomal bi ñuy sarxe bés bu nekk.

Bésüb Mucc am na saraxam

16 «Fukki fan ak ñeent ci weer wi njëkk, mooy màggalù bésüb Mucc ba, ñeel Aji Sax ji.

17 Èllég sa, fukki fan ak juróom ci weer woowu, di màggal; diiru juróom ñaari fan, mburu mu amul lawiir lees cay lekk.

18 Bés bu jëkk boobu, woote bu sell lees cay amal. Mboolem lees baaxoo liggéey, deesu ko ci liggéey.

19 Nangeen ci def saraxu sawara, mu dib rendidóomal, ñeel Aji Sax ji: ñaari yëkk yu ndaw, ak menn kuuy mu mag, ak juróom ñaari kuuyu menn at, te ngeen def lépp di lu mucc sikk.

20 Yooyii ànd ak saraxu peppam, di sunguf su mucc ayib, su ñu tooyale ag diw, ñetti fukkeeli efay sunguf, di juróom ñeenti kilo, ciw yëkk, ñaari fukkeeli efay sunguf, di juróom benni kilo, cim kuuy mu mag,

21 ak benn fukkeelu efab sunguf, di ñetti kilo, ci mii kuuy, benn fukkeelu efa ca mee, ba juróom ñaari kuuy yu ndaw yi daj,

²² ak benn sikketu pootum bakkara ngir seen njotlaay.

²³ Te bokkewul ak rendi-dóomal suba si, rendi-dóomal boobu war bés bu nekk.

²⁴ Sarax yu mel noonu ngeen di sarxal ci bés bi, ak seen saraxu tuuru, diiru juróom ñaari fan, muy ñamu saraxu sawara ngir xetug jàmm, ñeel Aji Sax ji. Ci kaw rendi-dóomal bi war bés bu nekk, ci lees koy dolli.

²⁵ Bésub juróom ñaareel ba, seen bésub woote bu sell lay doon. Mboolem lees baaxoo liggeey, deesu ko ci liggeey.

Ngóob am na saraxam

²⁶ «Bésub ndoortel meññeef ba ngeen di sarxesí saraxu pepp mu bees, ñeel Aji Sax ji, ci seen biir màggalug Ayi bés nag, seen bésub woote bu sell lay doon. Mboolem lees baaxoo liggeey, deesu ko ci liggeey.

²⁷ Nangeen ci sarxal ab rendi-dóomal, ngir xetug jàmm, ñeel Aji Sax ji: ñaari yékk yu ndaw, ak menn kuuy mu mag, ak juróom ñaari kuuyu menn at.

²⁸ Saraxu peppam di sunguf su mucc ayib, su nu tooyale ag diw. Ñetti fukkeeli efay sunguf, di juróom ñeenti kilo ci yékk wu nekk, ak ñaari fukkeeli efa, di juróom benni kilo ci kuuy mu mag mi,

²⁹ ak fukkeelub efa, di ñetti kilo, ci mii kuuy, fukkeelub efa ca mee, ba juróom ñaari kuuy yu ndaw yi daj,

³⁰ ak bennub sikket ngir seen njotlaay.

³¹ Sarxeleen loolu, te bumu bokke ak rendi-dóomal bi war bés bu nekk tey ànd ak saraxu pepp.

Lu mucc sikk nag ngeen di def sarax yooyii, te ngeen defaaale saraxi tuuru yi ci war.

29

Bési liit yi laaj na sarax

¹ «Bu loolu weesoo, benn fanu weeru juróom ñaareel, seen bésu woote bu sell lay doon. Mboolem lees baaxoo liggéey, deesu ko ci liggéey. Bés la bu ngeen di yéenee ay liit.

² Sarxalleen ci ab rendi-dóomal ngir xetug jàmm, ñeel Aji Sax ji: wenn yëkk wu ndaw, ak menn kuuy mu mag, ak juróom ñaari kuuyu menn at, te lu ci nekk mucc sikk.

³ Saraxu peppam lay àandal, di sunguf su mucc ayib, su ñu tooyale ag diw; ñetti fukkeeli efay sun-guf, di juróom ñeenti kilo ci yëkk wi, ñaari fukkeeli efa, di juróom benni kilo ci kuuy mu mag mi,

⁴ ak benn fukkeelu efab sunguf, di ñetti kilo ci mii kuuy, benn fukkeelu efa ca mee, ba juróom ñaari kuuy yu ndaw yi daj,

⁵ ak benn sikketu pótum bàkkaar, ngir seen njot-laay.

⁶ Bokkewul ak rendi-dóomal Terutel weer wu nekk, biy ànd ak saraxu pepp, bokkewul it ak rendi-dóomal bi war bés bu nekk, teyu ànd ak saraxu pepp, ak seen saraxi tuuru, ni ko yoon tèrale. Dees koy def ngir xetug jàmm, muy saraxu sawara, ñeel Aji Sax ji.

Bésub Njotlaay laaj na sarax

⁷ «Fukki fanu juróom ñaareelu weer woowu it, seen bésub woote bu sell lay doon, te ngeen toroxlu

ci. Mboolem lees baaxoo liggéey, deesu ko ci liggéey.

⁸ Sarxalleen ci ab rendi-dóomal, ñeel Aji Sax ji, ngir xetug jàmm: wenn yékk wu ndaw, ak menn kuuy mu mag, ak juróom ñaari kuuyu menn at, te lu mucc sikk ngeen di def lépp.

⁹ Saraxu pepp lay àandal, di sunguf su mucc ayib su ñu tooyale ag diw; ñetti fukkeeli efay sunguf, di juróom ñeenti kilo ci yékk wi, ñaari fukkeeli efa, di juróom benni kilo ci kuuy mu mag mi,

¹⁰ ak benn fukkeelu efab sunguf, di ñetti kilo ci mii kuuy, benn fukkeelu efa ca mee, ba juróom ñaari kuuy yu ndaw yi daj,

¹¹ ak benn sikketu pótum bàkkaar, te du bokke ak pótum bàkkaaru njotlaay gi, ak saraxu dóomal bi war bés bu nekk, mook saraxu pepp, ak seen saraxi tuuru yi ci war.

Màggalu Mbaar yi laaj na sarax

¹² «Fukki fan yaak juróom ci juróom ñaareelu weer woowu itam, seen bésu woote bu sell lay doon. Mboolem lees baaxoo liggéey, deesu ko ci liggéey. Amalleen ci ag màggal, ñeel Aji Sax ji, diiru juróom ñaari fan, doore ko ca bés ba.

¹³ Nangeen ca sarxal ab rendi-dóomal, muy saraxu sawara ngir xetug jàmm, ñeel Aji Sax ji: fukki yékk yu ndaw ak ñett, ak ñaari kuuy yu mag, ak fukk ak ñeenti kuuyu menn at, te lépp mucc sikk.

¹⁴ Seen saraxi pepp di sunguf su mucc sikk su ñu tooyale ag diw, ñetti fukkeeli efay sunguf, di juróom ñeenti kilo ci wenn yékk wu nekk, ba fukki yékk yéek ñett daj; ñaari kuuy yu mag yi, kuuy mu

ci nekk, ñaari fukkeeli efay sunguf, di juróom benni kilo,

¹⁵ ak benn fukkeelu efab sunguf, di ñetti kilo ci mii kuuy, benn fukkeelu efa ca mee, ba fukki kuuy yu ndaw yEEK ñeent daj,

¹⁶ ak benn sikketu pootum bakkhaar. Bokkewul ak saraxu dóomal bi war bés bu nekk, ak saraxu pepp si muy àandal, ak saraxu tuuru.

¹⁷ «Bésub ñaareel ba: fukki yékk yu ndaw ak ñaar; ak ñaari kuuy yu mag, ak fukk ak ñeenti kuuyu menn at, te lépp mucc sikk.

¹⁸ Te seen saraxi pepp, ak seen saraxi tuuru yay ànd ak yékk ya, ak kuuy yu mag ya, ak kuuyu menn at ya, na dayo ya dëppoo ak li yoon têral.

¹⁹ Dees na ca teg benn sikketu pootum bakkhaar, te du bokke ak saraxu dóomal bi war bés bu nekk, mook saraxu pepp ak saraxi tuuru yi mu àandal.

²⁰ «Bésub ñetteel ba: fukki yékk yu ndaw ak benn, ak ñaari kuuy yu mag, ak fukk ak ñeenti kuuyu menn at, te lépp mucc sikk.

²¹ Te seen saraxi pepp, ak seen saraxi tuuru yay ànd ak yékk ya, ak kuuy yu mag ya, ak kuuyu menn at ya, na dayo ya dëppoo ak li yoon têral.

²² Dees na ca teg benn sikketu pootum bakkhaar, te du bokke ak saraxu dóomal bi war bés bu nekk, mook saraxu pepp ak saraxi tuuru yi mu àandal.

²³ «Bésub ñeenteel ba: fukki yékk, ak ñaari kuuy yu mag, ak fukk ak ñeenti kuuyu menn at, te lépp mucc sikk.

²⁴ Te seen saraxi pepp, ak seen saraxi tuuru yay ànd ak yékk ya, ak kuuy yu mag ya, ak kuuyu menn at ya, na dayo ya dëppoo ak li yoon têral.

25 Dees na ca teg benn sikketu pótum bàkkaar, te du bokke ak saraxu dóomal bi war bés bu nekk, mook saraxu pepp ak saraxu tuuru ya mu àndal.

26 «Bésub juróomeel ba: juróom ñeenti yékk, ak ñaari kuuy yu mag, ak fukk ak ñeenti kuuyu menn at, te lépp mucc sikk.

27 Te seen saraxi pepp, ak seen saraxi tuuru yay ànd ak yékk ya, ak kuuy ya, ak kuuy yu ndaw ya, na dayo ya dëppoo ak li yoon tèral.

28 Dees na ca teg benn sikketu pótum bàkkaar, te du bokke ak saraxu dóomal bi war bés bu nekk, mook saraxu pepp ak saraxu tuuru ya mu àndal.

29 «Bésub juróom benneel ba: juróom ñetti yékk, ak ñaari kuuy yu mag, ak fukk ak ñeenti kuuyu menn at, te lépp mucc sikk.

30 Te seen saraxi pepp, ak seen saraxi tuuru yay ànd ak yékk ya, ak kuuy yu mag ya, ak kuuy yu ndaw ya, na dayo ya dëppoo ak li yoon tèral.

31 Dees na ca teg benn sikketu pótum bàkkaar, te du bokke ak saraxu dóomal bi war bés bu nekk, mook saraxu pepp ak saraxu tuuru ya mu àndal.

32 «Bésub juróom ñaareel ba: juróom ñaari yékk, ak ñaari kuuy, ak fukk ak ñeenti kuuyu menn at, te lépp mucc sikk.

33 Te seen saraxi pepp, ak seen saraxi tuuru yay ànd ak yékk ya, ak kuuy yu mag ya, ak kuuy yu ndaw ya, na dayo ya dëppoo ak li yoon tèral.

34 Dees na ca teg benn sikketu pótum bàkkaar, te du bokke ak saraxu dóomal bi war bés bu nekk, mook saraxu pepp ak saraxu tuuru ya mu àndal.

35 «Bésub juróom ñetteel ba seen bésub ndaje lay doon. Mboolem lees baaxoo liggéey, deesu ko ci liggéey.

36 Nangeen ci sarxal ab rendi-dóomal, muy saraxu sawara ngir xetug jàmm, ñeel Aji Sax ji: wenn yëkk, ak menn kuuy yu mag, ak juróom ñaari kuuyu menn at, te lépp mucc sikk.

37 Te seen saraxi pepp, ak seen saraxi tuuru yay ànd ak yëkk ya, ak kuuy yu mag ya, ak kuuy yu ndaw ya, na dayo ya dëppoo ak li yoon tëral.

38 Dees na ca teg benn sikketu pótum bàkkaar, te du bokke ak saraxu dóomal bi war bés bu nekk, mook saraxu pepp ak saraxu tuuru ya mu àndal.

39 «Yooyu sarax ngeen di def, ñeel Aji Sax ji, ci seen bési màggal, te du bokke ak seen sarax yi ngeen xasal seen bopp, ak seen saraxi yéene, ak seen saraxi dóomali bés bu nekk, ak seen saraxi pepp ak seen saraxi tuuru, ak seen saraxi canti biir jàmm.»

30

1 Ba mu ko defee Musaa àgge bànni Israayil mboolem la ko Aji Sax ji sant.

Yoon wi sàrtal na lu nit ki xasal boppam

2 Ci kaw loolu Musaa wax ak kilifay giiri bànni Israayil, ne leen: «Lii moo di ndigal li Aji Sax ji dénsaane:

3 «Góor gu xasal Aji Sax ji aw xas, mbaa mu giñ ngir dogu gu mu tegool boppam, bumu tebbi kàddoom. Noonee ko làmmiñam tudde, na ko ni defe ba mu mat sëkk.

4 «Te jigéen ju xasal Aji Sax ji aw xas, ngir dogu gu mu dogu, te fekk ko di ndaw ca biir kér baayam ba tey,

5 su baay ba déggee xasu ndaw sa, ak dogu ga mu tegool boppam, te waxu ca doomam dara,

su boobaa mboolem xasi ndaw sa day sax, te mboolem dogu gu mu doguloon boppam day sax.

⁶ Waaye su ko baayam aayee, ca bés ba mu ca déggee, su boobaa mboolem xasi ndaw si, ak mboolem dogu ya mu doguloon boppam, du sax, te Aji Sax jee koy jéggal, ndax baayam aaye woon na ko.

⁷ «Su fekkee ne ndaw si dafa am jékkér gannaaw kàdduy xas yu ko topp, mbaa kàddug rëccle gu mu tegool boppam,

⁸ su ko jékkér ja déggee, te bés ba mu ko déggee, waxu ko ca dara, su boobaa xasi ndaw si day sax, te kàdduy dogu ya mu tegooloon boppam day sax.

⁹ Waaye su fekkee ne ca bés ba ko jékkér ja déggee, ca la ko aaye, su boobaa jékkér ja neenal na xas wa topoona ndaw si, mbaa kàddug rëccle ga mu tegooloon boppam, te Aji Sax jee koy jéggal.

¹⁰ «Su dee kàddug xas gu jibe ci ku jékkéram faatu, mbaa ku ñu baal, mboolem lu mu tegooloon boppam day sax.

¹¹ «Su fekkee ne ci biir kér jékkéram la nit ki xase, mbaa mu dogul fa boppam ab dogu, ci kaw ngiñ,

¹² jékkér ji dégg ci, te waxu ko dara, aayewu ko, su boobaa mboolem xasi ndaw si day sax, te mboolem dogu bu ndaw si tegooloon boppam, day sax.

¹³ Su wéree nag ne jékkér ji neenal na kàdduy jabaram yooyu, ca bés ba mu ko déggee, su boobaa lépp lu làmmiñu ndaw si tudloon, jéme ci kàdduy xasam, mbaa kàddu gu mu tegooloon boppam, lenn du ci sax. Jékkéram a ko neenal, te Aji Sax jee koy jéggal.

14 Mboolem aw xas nag, ak mboolem ngiñ lu ku jigéen ki dogoo, te jublu ci ag toroxlu, jékkérám moo koy saxal, jékkérám moo koy neenal.

15 Su jékkér ji noppee ba noppi, waxu ko dara ca bés ba, ba ca ëllég sa, su boobaa mboolem kàdduy xasi jabaram, mbaa mboolem kàdduy dogu yu topoön jabaram, jékkér jee ko saxal, ndax moo ko waxul dara ca bés ba mu ko déggee.

16 Ndegam nag jékkér ji, beneen bés, gannaaw ba mu déggee kàdduy jabaram, la doora àddu ngir neenal wax ja, su boobaa mooy gàddu bàkkaaru jabaram.»

17 Yooyu dogali yoon la Aji Sax ji dénk Musaa, ci diggante nit ak jabaram, ak diggante baay ak doom ju jigéen, ba muy ndaw te nekk kér baayam.

31

Israayil duma na waa Majan

1 Aji Sax ji waxati Musaa, ne ko:

2 «Fexeel ba feyul bànni Israayil ci waa Majan*. Gannaaw loolu dees na la yóbbu, tèral la fa say bokk.»

3 Musaa daldi wax ak mbooloo ma, ne leen: «Na ñenn ci yeen gànnaayu, waajal xare, te dal ci kaw waa Majan, ba feyul Aji Sax ji.

4 Gii giir, junni, gee giir junni, ba giiri Israayil yépp daj, ngeen yebal leen ñu xareji.»

5 Ba mu ko defee ñu tànne ca gàngoori Israayil, junniy góor jóge ci giir gu nekk, ñuy fukki junneek ñaari xarekat (12 000) yu gànnaayu.

---

* **31.2** Seetal ci 25.16-19.

⁶ Musaa nag yebal leen, junni jóge ci giir gu nekk, ñu xareji. Ñoom ak sarxalkat bi Fineyas doomu Elasar, ñoo xareji, yóbbale jumtukaay yu sell yaak liiti xare ya.

⁷ Ñu xareek Majan, na ko Aji Sax ji sante Musaa, ba rey góor ñépp,

⁸ reyaale buuri Majan, Ewi ak Rekem ak Cur ak Ur ak Reba, juróomi buuri Majan ya. Balaam doomu Bewor it, ñu reye ko saamar.

⁹ Ba loolu amee bànni Israayil jàpp jigéeni Majan, ak seeni tuut-tànk, ak seen jur gépp, gu gudd ak gu gátt, seen alal jópp, ñu sëxëtoo ko.

¹⁰ Seen dëkk yépp ak seeni dëkkuwaay, ak seen dal yépp, ñu lakk.

¹¹ Ba mu ko defee ñu jël mboolem la ñu sëxëtoo, mboolem la ñu ca jàppe, nit ñaak jur ga.

¹² Ñu daldi yóbbu ca Musaa ak Elasar sarxalkat ba, ak mbooloom bànni Israayil, ña ñu jàppe ca xare ba, ak la ñu ca jàppe, ak la ñu sëxëtoo. Ñu indi lépp ca seen dal ba ca joori Mowab, fa janook Yeriko, te dendEEK dexu Yurdan.

¹³ Ci kaw loolu Musaa ak Elasar sarxalkat ba ànd ak mboolem njüti mbooloo ma, ñu génn dal ba, gatandu leen ca biti.

¹⁴ Musaa nag sàuju ca kaw kilifay xare ya, muy kilifay kuréeli junni yaak kilifay kuréeli téeméer ya jóge xare.

¹⁵ Musaa ne leen: «Kon jigéeni Majan ñépp ngeen bàyyi, ñu dund!

¹⁶ Xanaa du ñoom ñoo dëdduloo woon bànni Israayil Aji Sax ji, ci ndigalal Balaam, ca mbir ma

woon ca Pewor, ba tax mbas ma dikkal mbooloom
Aji Sax ji?

¹⁷ Kon nag reyleen lépp luy góor ci tuut-tànk yi,
mboolem lu ciy jigéen ju xam lalu góor it, rey leen,

¹⁸ mboolem lu ciy jigéen ju ndaw, te xamul lalu
góor, ngeen bàyyi mu dund, ñeel leen.

¹⁹ «Te yeen nag, dalleen ci biti, buleen dugg ci
biir dal bi diiru juróom ñaari fan, mboolem ñi rey
ak mboolem ñi laal ku ñu rey. Nangeen setlu bésub
ñetteel ba, ak bésub juróom ñaareel ba, yeen ak ñi
ngeen jàpp.

²⁰ Te itam lépp luy yére, ak bépp jumtukaayu
der, ak lépp lees defare kawari bëy, ak bépp jum-
tukaayu bant, nangeen ko setal.»

²¹ Ba mu ko defee Elasar sarxalkat ba wax ak ña
xareji woon, ne leen: «Lii moo di dogalu yoon, bi
Aji Sax ji dénk Musaa:

²² Luy wurus ak xaalis ak xànjär, ak weñ gu ñuul,
ak weñ gu weex, ak betteex,

²³ mboolem lu dul lakk, rekk, nangeen ko laalale
sawara, mu set. Ndoxum setlu mi it, warees na
koo dellu setale yooyii. Waaye mboolem luy lakk,
ci ndoxum setal mi donj lees koy dugal, ngir mu
set.

²⁴ Bésub juróom ñaareel ba, fóotleen seeni yére,
daldi set. Gannaaw loolu man ngeena duggsi ci
dal bi.»

Lu jëm ci séddaleb alalu waa Majan

²⁵ Aji Sax ji waxati Musaa ne ko:

²⁶ «Yaw ak Elasar sarxalkat bi, ak ñi jiite seeni kër
maam ci mbooloo mi, waññleen alal ji ñu nangoo
xare, nit aku jur.

27 Xaaļleen sëxëtoo mi ñaar, te ngeen séddale ko diggante xarekat ya xareji woon, ak mbooloo mi ci des yépp.

28 Te ngeen sàkkal Aji Sax ji, ci céru xarekat ya xareji woon, ab galag bu yemook benn bopp ci juróomi téeméer (500) yu nekk, ci aw nit, mbaa ay nag, mbaa ay mbaam, mbaa ay gàtt.

29 Ci céru xarekat yi ngeen koy sàkke, jox ko Elasar sarxalkat bi, jagleel ko Aji Sax ji.

30 Céru bànni Israayil bi ci des, nangeen ci sàkk benn ci juróom fukk yu nekk (50), ci aw nit, mbaa ay nag, mbaa ay mbaam, mbaa ay gàtt, mbaa gépp jur, te ngeen jox ko Leween ñi sàmm ndénkaaneb màkkaanu Aji Sax ji.»

31 Ba loolu amee Musaa ak Elasar sarxalkat bi defe ko noonee ko Aji Sax ji sante Musaa.

32 La des ca alalu sëxëtoo ja ña xareji woon in-daale, gannaaw ba ñu ca génnee yooyu, nii la tollu: gàtt yi, juróom benni téeméeri junneek juróom ñaar fukk ak juróom (675 000);

33 nag yi, juróom ñaar fukki junneek ñaar (72 000);

34 mbaam yi, juróom benn fukki junneek benn (61 000),

35 aw nit, fanweeri junniy jigéen ak ñaar ñu xamul lalu góor (32 000).

36 Genn-wàll giy céru nit ña xareji woon, nii la tèdde: gàtt yi, ñetti téeméeri junneek fanweer ak juróom ñaar ak juróomi téeméer (337 500),

37 galagu Aji Sax ji génne ci gàtt yi, di juróom benni téeméer ak juróom ñaar fukk ak juróom (675);

38 nag yi, fanweeri junneek juróom benn (36 000), galagu Aji Sax ji génne ci, di juróom ñaar

fukk ak ñaar (72);

³⁹ mbaam yi, fanweeri junneek juróomi téeméer (30 500), galagu Aji Sax ji génne ci, di juróom benn fukk ak benn (61);

⁴⁰ aw nit, fukki junneek juróom benn (16 000), galagu Aji Sax ji génne ci, di fanweeri bopp ak ñaar (32).

⁴¹ Ba mu ko defee Musaa jox galag ba Elasar sarxalkat ba, jagleel ko Aji Sax ji, na ko Aji Sax ji sante Musaa.

⁴² Genn-wàll giy céru bànni Israayil, ba Musaa teqale ak cérib ña xareji woon,

⁴³ te muy céru mbooloo ma, ci wàllu gàtt yi, ñetti téeméeri junneek fanweer ak juróom ñaar ak juróomi téeméer (337 500) la;

⁴⁴ nag yi di fanweeri junneek juróom benn (36 000);

⁴⁵ mbaam yi, fanweeri junneek juróomi téeméer (30 500);

⁴⁶ aw nit, fukki junneek juróom benn (16 000).

⁴⁷ Musaa daldi sàkk ci céru bànni Israayil boobu, benn ci juróom fukk yu nekk. Musaa jox loola Leween ñi sàmm ndénkaaneb màkkaanu Aji Sax ji, noonee ko ko Aji Sax ji sante woon.

Kilifay xare ya jëfe nañu ngor

⁴⁸ Ba loolu amee njiiti gàngooru xarekat ya, kilifay kuréeli junni yaak kilifay kuréeli téeméer ya, ñoom ñépp dem ca Musaa.

⁴⁹ Ñu ne Musaa: «Sang bi, nun de, waññ nanu xarekat yi ci sunu kilifteef, waaye kenn wuutewu ci.

⁵⁰ Moo tax nu saraxe ngir Aji Sax ji, ku nekk ak la nga muurloo, ci gànjari wurus: lami pérëg, ak

takkub jara, ak jaaroy torlukaay, ak jaaroy nopp, aki caq. Noo ko def sunu njotlaayal bakkan, fi kanam Aji Sax ji.»

⁵¹ Musaa ak Elasar sarxalkat ba nangoo wurus wa ca ñoom, lépp di takkaay yu ñu tègg.

⁵² Mboolem li ñu jébbal Aji Sax ji ci wurus di fukk ak juróom benni junniy siikal ak juróom ñaari téeméer ak juróom fukk (16 750), yemook barigo ak juróom ñeent fukki kilo (190), te bawoo ci kilifay kuréeli junni yaak kilifay kuréeli téeméer ya.

⁵³ Xarekatì gàngoor ga ñoom, dañoo féetewoo la ñu sëxëtoo.

⁵⁴ Musaa ak Elasar sarxalkat ba nag jèle wurus wa ca kilifay kuréeli junni yaak kuréeli téeméer ya. Ñu yóbbu ko ca biir xaymab ndaje ma, muy seedeel bànni Israayil fi kanam Aji Sax ji.

32

Ay giir des na ci penkub Yurdan

¹ Jur gu ne gâññi, bare lool, la Rubeneen ñi ak Gàddeen ñi amoon. Ñu xoolaat diiwaanu Yaser ak diiwaanu Galàdd, gisuñu lu moy àll bu neexa yareg jur.

² Ba mu ko defee Gàddeen ñaak Rubeneen ña dikk, wax ak Musaa ak Elasar sarxalkat ba, ak kilifay mbooloo ma. Ñu ne leen:

³ «Gox yii di Atarot ak Dibon ak Yaser ak Nimra ak Esbon ak Elale ak Sebam ak Nebo ak Bewon,

⁴ mboolem réew mii Aji Sax ji daan fi kanam mbooloom Israayil de, réew mu neexa yareg jur la, te nun, sang bi, boroomi jur lanu.»

⁵ Ñu teg ca ne: «Kon nag ngalla sang bi, baaxe nu réew mii, muy sunub cér, te nga bañ noo jàlle dexu Yurdan.»

⁶ Musaa ne Gàddeen ñaak Rubeneen ña: «Xanaa seeni bokk duñu xareji, yeen ngeen toog fii?»

⁷ Dangeena nara yoqiloo bànni Israayil, ba tere leena jàlli ca réew ma leen Aji Sax ji jox?

⁸ Lu mel nii de, la seeni baay defoon, ba ma leen yebalee, ñu jóge Kades Barneya, ngir yëri réew ma.

⁹ Dañoo dem ba àgg xuru Eskol, ba gis réew ma, doora délsi, di yoqiloo bànni Israayil, ngir ñu baña duggi ca réew ma leen Aji Sax ji joxoon.

¹⁰ Sànjum Aji Sax ji tàng na bésub keroog, ba mu giñ, ne:

¹¹ “Kenn du gis mukk réew ma ma giñaloон Ibraayma ak Isaaxa ak Yanqóoba, ci góor ñi jóge Misra te am ñaar fukki at, jëm kaw, gannaaw mataluñu kóolute ci man;

¹² xanaa Kaleb doomu Yefune, Keniseen bi, ak Yosuwe doomu Nuun, ndax ñoo matal kóolute ci Aji Sax ji.”

¹³ Ba loolu amee sànjum Aji Sax ji tàkkal Israayil, mu wérloo leen ca màndiq ma diiru ñeent fukki at, ba mboolem maas googa defoon lu Aji Sax ji ñaawlu, ñépp jeex tàkk.

¹⁴ Yeen nag defuleen lu moy jóg wuutu seeni baay, njurum bàkkaarkat yi ngeen doon, di xamb sànjum Aji Sax ji tàkkal bànni Israayil?

¹⁵ Su ngeen ko dëddoo it, day dellu wacc bànni Israayil ci màndiq mi rekk, ngeen daldi sànklu mii mbooloo mépp.»

¹⁶ Ba loolu weesoo, ñu dikkaat, ne ko: «Ay gétt lanu bëgga sàkk fii ngir sunuy gàtt, aki dëkk ngir

sunuy njaboot.

¹⁷ Waaye nun kay danuy daldi gànnaayu, jiitù bànni Israayil, ba keroog ñu leen yóbboo ca seen suuf. Sunu njaboot a nuy xaare fii, biir dëkk yu tata wër, ngir ñu mucc ci waa réew mi.

¹⁸ Dunu dellu mukk sunuy kër, ba keroog bánni Israayil di séddu, ku ci nekk jot céru suufam.

¹⁹ Waaye nun dunu bokk ak ñoom ab céru suuf ca wàllaa dexu Yurdan, ak la ca topp, ndax day fekk nu jot sunu céru suuf, ci wet gii féete dexu Yurdan penku.»

²⁰ Musaa ne leen: «Su ngeen ko defee noonu, gànnaayu fi kanam Aji Sax ji ngir xareji,

²¹ su seen mboolem boroomi gànnaay jàllee dexu Yurdan fi kanam Aji Sax ji, ba keroog mu dàqee ay noonam,

²² ba réew ma nangul Aji Sax ji, su boobaa déy, sañ ngeena délsi, te wàccoo ngeen ak Aji Sax ji, wàccoo ak bánni Israayil, te su boobaa it réew mii ñeel leen, di seen moomeel fi kanam Aji Sax ji.

²³ Waaye su ngeen jéfewul noonu kat, yeena moy Aji Sax ji, te xamleen ne seenug moy dina leen dab.

²⁴ Kon nag sàkkleen ay dëkk ngir seeni njaboot, aki gétt ngir seeni gàtt, waaye li ngeen dige daal, defleэн ko.»

²⁵ Ba loolu amee Gàddeen ñaak Rubeneen ña ne Musaa: «Sang bi, noonu nga ko santaanee, ni lanu koy defe.

²⁶ Sunuy goneek sunuy jabar, ak sunuy gàtt, ak sunu jur gépp fii ci dëkki Galàdd lay des.

²⁷ Waaye nun, mboolem ñi yor ngànnay danuy jàll dex gi fi kanam Aji Sax ji, ngir xareji ni nga ko waxe, sang bi.»

²⁸ Musaa nag santaane ci seen mbir ca Elasar sarxalkat ba, ak Yosuwe doomu Nuun, ak kilifay banni Israayil, ya jiite seeni kér maam.

²⁹ Musaa ne leen: «Su Rubeneen ñeek Gàddeen ñi àndeek yeen, ñoom ñépp gànnaayu ngir xareji fi kanam Aji Sax ji, ba réew ma nanguleen, nangeen leen jox réewum Galàdd, muy seen moomeel.

³⁰ Waaye su ñu àndul ak yeen, gànnaayu jàll, ci seen biir lañuy séddu suuf, ca biir réewum Kanaan.»

³¹ Ba loolu amee Gàddeen ña ak Rubeneen ña dellu ne: «Sang bi, li nu Aji Sax ji wax rekk lanuy def.

³² Nooy gànnaayu jàlli réewum Kanaan fi kanam Aji Sax ji, waaye nun, cér bi tuy moom, wàllu dexu Yurdan wii lay doon.»

³³ Musaa nag tudde cér yii, askanu Gàdd ak askanu Ruben ak genn-wàllu giirug Manase doomu Yuusufa: nguurug Sixon buurub Amoreen ñi la leen jox, ak nguurug Og buuru Basan, réew ma mépp, boole ca dëkk yu mag ya, ak àll ya ko wér.

³⁴ Ba mu ko defee Gàddeen ña tabaxaat Dibon ak Atarot ak Arower,

³⁵ ak Aterot Sofan, ak Yaser ak Yoghowa,

³⁶ ak Bet Nimra, ak Bet Aran, lépp di dëkk yu tata wér. Ñu sàkkaale ay wérmbal ngir seeni gàtt.

³⁷ Rubeneen ña it tabaxaat Esbon ak Elale ak Kiryaatayim,

³⁸ ak Nebo, ak Baal Mewon, lenn ca turi dëkk ya soppiku, ak Sibma. Ñu tudde dëkk yooyu ñu tabaxaat, seen turi bopp.

³⁹ Ci kaw loolu ñi askanoo ci Makir doomu Manase, songi bëj-gànnaaru Galàdd, nangu ko, dàqe fa

Amoreen ña.

⁴⁰ Ba mu ko defee Musaa jox Galàdd, askanu Makir, ñu dëkke.

⁴¹ Ci biir loolu askanu Yayir mi askanoo ci Man-ase, dem nanguji yeneen dëkki Galàdd yu ndaw. Ñu tudde leen Sanci Yayir.

⁴² Noba it nanguji Kenat ak dëkk ya ko wër, daldi tudde gox ba boppam, muy Noba.

33

Limees na yooni tukkiy Israayil

¹ Lii moo di doxi bànni Israayil, ba ñu génnee réewum Misra, def seeni gàngoor, ca njiital Musaa ak Aaróona.

² Musaa moo bind seeni dalukaay ak seen yoon ya ñu jaare, ci ndigalal Aji Sax ji. Lii moo di seeni jaar-jaar, ak seeni dalukaay:

³ Fa Ramses lañu bàyyikoo, fukki fan ak juróom ci weer wi njékk ci at mi. Keroog bés ba topp ca bésub Mucc ba, ca la bànni Israayil daagu, génn, waa Misra gépp di gis.

⁴ Booba waa Misraa ngay rob ña Aji Sax ji rey ca ñoom, néewi mboolem seen taaw ya. Aji Sax jee mbugale noonu seen yàlla ya.

⁵ Bànni Israayil nag jóge Ramses, dali Sukkót.

⁶ Ñu jóge Sukkót, dali Etam ga ca catu màndij ma.

⁷ Ba ñu bàyyikoo Etam, dañoo walbatiku ba Pi Axirot ga janook Baal Cefon, daldi dal fa kanam Migdol.

⁸ Ñu jóge Pi Axirot, jàll géej ga, wuti màndij ma. Dox nañu yoonu ñetti fan ca biir màndiju Etam, doora dal Maara.

⁹ Ņu jóge Maara, dem ba Elim, Elim ga ca fukki bëti ndox yaak ñaar, ak juróom ñaar fukki garabi tändarma ya. Nu dal foofa.

¹⁰ Ba ñu jógee Elim, fa feggook géeju Barax ya la ñu dali.

¹¹ Nu bawoo géeju Barax ya, dali ca màndiju Sin,

¹² bawooti màndiju Sin, dali Dofka,

¹³ bawooti Dofka, dali Alus.

¹⁴ Ba ñu bàyyikoo Alus, Refidim lañu dali. Foofa nag mbooloo ma amuñu fa ndox mu ñu naan.

¹⁵ Nu bàyyikoo Refidim, dali ca màndiju Sinayi,

¹⁶ bàyyikoo màndiju Sinayi, dali Kibbrot Taawa,

¹⁷ bàyyikooti Kibbrot Taawa, dali Àccerot.

¹⁸ Ba ñu jógee Àccerot, Ritma lañu dali.

¹⁹ Nu jóge Ritma, dali Rimon Perecc,

²⁰ jóge Rimon Perecc, dali Libna,

²¹ jógeeti Libna, dali Risa.

²² Ba ñu bawoo Risa, Keyelata lañu dali.

²³ Nu bawoo Keyelata, dali tundu Sefer,

²⁴ bawoo tundu Sefer, dali Arada,

²⁵ bawooti Arada, dali Makeyelot.

²⁶ Naka lañu bàyyikoo Makeyelot, dali Taxat,

²⁷ bàyyikoo Taxat, dali Tera,

²⁸ bàyyikooti Tera, dali Mitka.

²⁹ Ba ñu jógee Mitka, Asmona lañu dali.

³⁰ Nu jóge Asmona, dali Moserot;

³¹ jóge Moserot, dali Bene Yaakan,

³² jógeeti Bene Yaakan, dali Xor Gitgaat.

³³ Ba ñu bawoo Xor Gitgaat, Yotbata lañu dali.

³⁴ Nu bawoo Yotbata, dali Abrona,

³⁵ bawoo Abrona, dali Eccon Geber,

³⁶ bawooti Eccon Geber, dali Kades ca màndiñu Ciin.

³⁷ Ba ñu bàyyikoo Kades, ca tundu Or wa digalook réewum Edom lañu dali.

³⁸ Ba mu ko defee Aaróona sarxalkat ba yéeg ca kaw tundu Or, ci ndigalal Aji Sax ji. Mu daldi faatu foofa, ca ñeent fukkeelu at ma, gannaaw ba bànni Israayil génnee réewum Misra, yemook benn fanu juróomeelu weeru at ma.

³⁹ Aaróona mu ngi woon ci téeméeri atam, ak ñaar fukk at ñett (123) ba mu faatoo ca kaw tundu Or.

⁴⁰ Ci kaw loolu Kanaaneen ba, buurub Aràdd, ba dékke woon bëj-saalumu réewum Kanaan, daldi yég ne bànni Israayil a ngay dikk.

⁴¹ Ba ñu jógee tundu Or, Calmona lañu dali.

⁴² Ñu jóge Calmona, dali Punon,

⁴³ jóge Punon, dali Obot,

⁴⁴ jógeeti Obot, dali Yee Abarim, ga digalook réewum Mowab.

⁴⁵ Ba ñu jógee Yee Abarim, Dibon Gàdd lañu dali.

⁴⁶ Ñu jóge Dibon Gàdd, dali Almon Diblatayim,

⁴⁷ jógeeti Almon Diblatayim, dali ca tundi Abarim, janook tundu Nebo.

⁴⁸ Ba ñu bawoo tundi Abarim, ca joori Mowab lañu dali, ca wetu dexu Yurdan, janook Yeriko.

⁴⁹ Wetu dexu Yurdan, ga ca diggante Bet Yesimot ak Abel Sitim, ca joori Mowab, fa lañu dale.

Ndigali xare jib na

⁵⁰ Ba loolu amee Aji Sax ji waxati ak Musaa ca joori Mowab, ca wetu dexu Yurdan, ga janook Yeriko. Mu ne ko:

⁵¹ «Waxal bànni Israayil ne leen: Bu ngeen jàllee dexu Yurdan, ba dugg réewum Kanaan,

52 nangeen dàq waa réew mépp, nangeen yàqate seen mboolem tuur yu ñu yatt, te seen mboolem jémm yu ñu móol, yàqateleen ko, seen mboolem bérébi jaamookaay it, tasleen ko.

53 Defleen réew mi moomeel, ngeen dëkko ko, ndax yeen laa jox réew mi, ngir ngeen moom ko.

54 Tegooleen bant réew mi, séddoo ko ci seeni làng. Làng gu gëna mag, na am cér bu gëna mag, làng gu gëna tuut, am cér bu gëna tuut. Fépp fu tegoo bant génneel ag làng, ñooy doon boroom. Ci seen biir giiri maam ngeen di séddu.

55 Waaye su ngeen dàqul waa réew mi, ña ngeen fa bàyyi ñooy mujj diy dég yu leen di luqi, aki dagg yuy cuut seeni wet. Ñoo leen di lëjal witt ca biir réew mooma ngeen sance.

56 Su boobaa nag na ma naroona def seen noon yooyu, yeen laa koy def.»

34

Aji Sax ji rëddlu na digu réew mi

1 Aji Sax ji waxati Musaa, ne ko:

2 «Santal bànni Israayil, nga ne leen: Bu ngeen duggee réewum Kanaan, lii moo di réew ma ngeen di muurloo, muy seenub cér. Réewum Kanaan a ngi, ak fa suufam yem:

3 «Yeen, seen kemu bëj-saalum a ngay dale màndiq Ciin, lerus réewum Edom, daleeti ca catal géedu Xorom ga ca penku.

4 Seen kem daa dënglu, jaare fa féete yéegub Aker-abim bëj-saalum, jaare Ciin nag, dem ba bëj-saalumu Kades Barneya, jëm Àccar Adar ba àgg Asmon.

5 Asmon la kem gay jàddaate jubal xuru Misra,
doora àkki géej.

6 «Géej gu mag gi mooy doon seen kemu sowu.
Loolooy seen kemu sowu.

7 «Lii nag mooy seen kemu bëj-gànnhaar. Ca géej gu
mag ga ngeen di rëdde, ba ca tundu Or,

8 rëdde ko fa tundu Or, mu jëm Buntu Amat, jàll
ba Cedàdd,

9 wéyeeti fa, jaare Sifron, jëm Àccar Enan.
Loolooy seen kemu bëj-gànnhaar.

10 «Rëddleen seen kemu penku, mu dale Àccar
Enan ba Sefam,

11 kemu ga wàcce Sefam, jëm Ribla, fa féete Ayin
penku, wàccati ba leruji dexu Kineret, ca wet ga ko
féete penku,

12 kemu ga dellu wàcc ba ca dexu Yurdan, doora
àkki géeju Xorom ga. Loolooy doon seenum réew
ak kemoom yi ko wér.»

13 Ba mu ko defee Musaa sant bànni Israayil, ne
leen: «Réew moomu ngeen di tegoo bant, séddoo
ko, te moom la Aji Sax ji santaane ñu jox ko juróom
ñeenti giir yeek genn-wàll,

14 gannaaw giirug Ruben ak seeni kër maam,
ak giiru Gàdd ak seeni kër maam séddu nañu, te
genn-wàllu giirug Manase itam jot nañu seen cér
ba noppo.

15 Ñaari giir ya ak genn-wàllu giir googu ñoo
séddu suuf ca penkub dexu Yurdan, fa janook
Yeriko.»

Lim nañu saytukati séddale ba

16 Aji Sax ji waxati Musaa, ne ko:

¹⁷ «Ñii nag ñoo leen di séddale réew mi: Elasar sarxalkat bi, ak Yosuwe doomu Nuun.

¹⁸ Ay njiit ngay jèle kenn-kenn, ci giir gu nekk, ngir ñu jàpp ci séddaleb réew mi.

¹⁹ Ñooñoo di: ci wàllu giirug Yuda, Caleb doomu Yefune;

²⁰ wàllu giirug Cimyoneen ñi, Samiyel doomu Amiyudd;

²¹ wàllu giirug Beñamin, Elidat doomu Kislon;

²² wàllu giirug Daneen ñi, lenn njiit, di Bukki doomu Yogli;

²³ wàllu Yuusufeen ñi, li féete ak giirug Manaseen ñi, lenn njiit, di Aniyel doomu Efot,

²⁴ li féete ak giirug Efraymeen ñi, lenn njiit, di Kemwel doomu Siftan;

²⁵ ci wàllu giirug Cabuloneen ñi, lenn njiit, di Elicafan doomu Parnag;

²⁶ wàllu giirug Isakareen ñi, lenn njiit, di Paltiyel doomu Asan;

²⁷ wàllu giirug Asereen ñi, lenn njiit, di Axiyudd doomu Selomi;

²⁸ wàllu giirug Neftaleen ñi, lenn njiit, di Pedayel doomu Amiyudd.»

²⁹ Ñooñu la Aji Sax ji sant ñu séddale bànni Israayil, réewum Kanaan.

35

Lu jëm ci céri suufi Leween ñi

¹ Aji Sax ji waxati ak Musaa ca joori Mowab, ca wetu dexu Yurdan, fa jàkkaarlook Yeriko. Mu ne ko:

² «Santal bànni Israayil ñu sàkkal Leween ñi ci seen céru suuf, ay dëkk yu Leween ñi dëkke. Àllu parlu ya wér dëkk ya it, joxleen ko Leween ñi.

³ Su ko defee dëkk yooyu ñeel leen, ñu dëkke. Seen àlli parlu it ñeel seenug jur, ak seen alal, ak seen mboolem mala.

⁴ Parluy dëkk yi ngeen di jox Leween ñi, ci tatay dëkk ya lay dale, jëm ci biti lu day ni junniy xasab, yemook juróomi téeméeri meetar, ci wet gu nekk.

⁵ Su ko defee ngeen natte ca biti dig-digal bu gudde ñaari junniy xasab, yemook junniy meetar ci wetu penku; ñaari junniy xasab, yemook junniy meetar, wetu bëj-saalum; ñaari junniy xasab, yemook junniy meetar, wetu sowu; ñaari junniy xasab, yemook junniy meetar, wetu bëj-gànnhaar, dëkk bi nekk ci digg bi. Dig-digal boobu day ñeel Leween ñi, di seen parluy dëkk.

⁶ Dëkk yi ngeen di jox Leween ñi, ñoo di juróom benni dëkki rawtu yi nga xam ne ku rey nit man faa raweji, ak yeneen ñeent fukki dëkk ak ñaar yu ngeen leen ciy dollil.

⁷ Kon mboolem dëkk yi ngeen di jox Leween ñi, ñeent fukk ak juróom ñett la, ak seen àlli parlu.

⁸ Dëkk yi ngeen leen di génneel ci céri suufi bànni Israayil nag, la cay génne ca ña èpple suuf, réyal leen ko, te la cay génne ca ña néewle suuf, ngeen néewal ko. Giir gu nekk daal, dayob céru suufam si mu séddu, moom lay topp, ngir sàkke ci ay dëkkam, jox Leween ñi.»

Lu jëm ci dëkki rawtu yi

⁹ Aji Sax ji waxati Musaa, ne ko:

10 «Waxal bànni Israayil, ne leen: Bu ngeen jàllee dexu Yurdan ba dugg réewum Kanaan,

11 nangeen sàkk ay dëkk yuy doon seen dëkki rawtu, ba ku rey nit te du teyefam, man faa raweji.

12 Mooy doon seen dëkki rawtu yees di mucce ci mbokkum jotkat buy toppe*, ba ki rey nit du dee, te taxawagul fa kanam mbooloo mi, ngir ñu àtte ko.

13 «Kon dëkk yi ngeen di jox Leween ñi, juróom benn a ciy doon seen dëkki rawtu.

14 Ñetti dëkk yu ngeen di joxe ci wàllu dexu Yurdan wii, ak ñetti dëkk yu ngeen di joxe ca réewum Kanaan, lépp di ay dëkki rawtu.

15 Waaye muy bànni Israayil, muy doxandéem, muy gan gu nekk ci seen biir, na juróom benni dëkk yooyu doon seen rawtu yeen ñépp, ba képp ku rey nit te du teyefam, man faa raweji.

16 «Su dee ag weñ la ko dóor, mu dee, moo ko rey, te dee rekk mooy àttes ki rey.

17 Su dee aw DOJ wu mana rey la jël, dóor ko ko, mu dee, moo ko rey, te dee rekk mooy àttes ki rey.

18 Su dee bant bu mana rey la jël, dóor ko ko, mu dee it, moo ko rey, te dee rekk mooy àttes ki rey.

19 Jotkat biy toppe bakkan ba nag, mooy rey ka rey; fu mu dajeek moom, moo koy rey.

20 Su dee ci biir mbañel la dale ci kawam, mbaa mu sànni ko aw saan wu mu ko waajal, ba mu dee,

21 mbaa ci biir mbañel la ko dóore loxoom ba mu dee, su boobaa dee rekk mooy àttes ka dóore.

---

* **35.12** Seetal ci Sarxalkat yi 24.17-21.

Moo ko bóom. Jotkat bay toppe bakkan ba nag, bu dajeek ka rey, da koy rey.

²² «Ndegam nag du caageenu mbañeel, xanaa mu jekki dal ci kawam, mbaa mu sànni ko këf ku mu mana doon, te du lu mu waajoon,

²³ mbaa muy doj wu mana rey wu mu waddal ci kaw nit ki, ba nit ki dee, te gisul woon nit ki, te nit ka du woon ab noonam, te fekkul itam muy sàkku loraangey nit ka,

²⁴ su boobaa la mbooloo may wéyal diggante ki rey, ak jotkat bay toppe, moo di àtte yii ci yoon tèral:

²⁵ Mbooloo mi day musal ki rey ci loxol jotkatu bakkanu ka dee, te mbooloo ma da koy delloo ca dëkkub rawtoom ba mu làquji woon. Fa lay toog, ba kera deewug sarxalkat bu mag ba ñu baaxoo fale diw gu sell.

²⁶ Ndegam nag ka rey moo génn a génn, ba wees kemu dëkkub rawtoom ba mu làquji woon,

²⁷ ba jotkat bay toppe bakkan fekk ko fu wees kemu dëkkub rawtoom, su boobaa su ko jotkatu bakkan ba reyee, du tax mu gàddu bakkan.

²⁸ Ndax kat ci biir dëkkub rawtoom la wara toog, ba kera deewug sarxalkat bu mag bi. Gannaaw bu sarxalkat bu mag bi deewee nag, ki rey sañ naa dellu fa mu bokk.

²⁹ «Loolu mooy dogalu yoon bi leen ñeel, yeen ak seen askan, ci seen mboolemi dëkkuwaay.

³⁰ «Képp ku faat bakkan nag, ci kaw kàddu gu tukkee ci ay seede doñj lees ko saña reye, moom ma rey, waaye bennub seede du seedeel nit, ngir ñu teg ko àttesee dee.

31 «Te it buleen jël benn xaalisu njotug bakkanu kenn ku rey nit ku yellow dee. Kooku dee rekk mooy àtteem.

32 Buleen jël it xaalisu njotug nit ku làquji ca dëkkub rawtoom, ngir may ko mu dellu fa mu dëkk, te sarxalkat bu mag bi deewul.

33 Buleen tilimal réew mi ngeen nekk. Deret kat mooy tilimal réew mi, te réew mi deesu ko jote lenn, ci deret ju ñu tuur ci biiram, lu moy deretu ka tuur deret.

34 Buleen sobeel réew mi ngeen dëkk, te man ma màkkaanoo ci biiram, ndax man Aji Sax ji maa màkkaanoo ci biir bànni Israayil.»

36

Lu jëm ci séyu jigéenu Israayil, ak céru suufam

1 Ba loolu wéyee kilifay njaboot yi askanoo ci Yuusufa, te bokk ci làngu Galàdd doomu Makir mi sëtoo ci Manase, ñoo dikk. Nu wax fa kanam Musaa, ak kilifay njabooti bànni Israayil.

2 Nu ne: «Sang bi, xam nga Aji Sax ji moo digle woon ñu tegal bant bànni Israayil, séddale leen réew mi. Ci biir loolu, sang bi, ndigital ñeella, tukkee ci Aji Sax ji, ngir nga jël sunu céru doomu baay Celofat, jox ko ay doomam yu jigéen.

3 Waaye bu ñu séyee ci yeneen giiri bànni Israayil de, seen céru suuf mooy wàññikoo ci sunu céru maam, dolliku ca céru giir ga ñu séyi ca seen biir, te kon cér ba nu tegoo woon bant moo cay wàññikoo.

4 Te it bu atum Yiwiku* mu bànni Israayil agsee, seen cér day dolliku ca céru giir ga ñu séyi ca seen

---

* **36.4 atum Yiwiku:** seetal ci Sarxalkat yi 25.8-55.

biir. Te kon it ci sunu céru giiru maam, la seen cér boobu di wàññikoo.»

⁵ Ba loolu wéyee, Musaa jox bànni Israayil ndigal, ci ndigalal Aji Sax ji, ne: «Dëgg la giirug Yuusufeen ñi wax.

⁶ Kàddu gii nag mooy li Aji Sax ji santaane ci doomi Celofat yu jigéen yooyu: Ku leen neex, nañu séy ak moom, na fekk rekk, ka ñuy séyal askanoo ci làng gu bokk ci seen giirug baay.

⁷ Du benn céru suuf ci biir bànni Israayil, buy jóge ci genn giir, toxu ca geneen, waaye na ku nekk ci bànni Israayil yem kepp ca suufas giiram, ga mu donne cay maamam.

⁸ Mboolem ku jigéen ku donn suuf ci giiri bànni Israayil, ci biir làng gu bokk ci giirug maamam rekk lay séy, ngir ku nekk ci bànni Israayil mana ñonjal céru maamam.

⁹ Su ko defee du benn céru suuf buy jóge ci genn giir, toxu ca geneen, waaye giirug bànni Israayil gu ci nekk day yem kepp ca céru suufam.»

¹⁰ Na ko Aji Sax ji sante Musaa nag, na la ko doomi Celofat yu jigéen defe.

¹¹ Muy Maxla, di Tirca, di Oglia, di Milka, di Nowa, doomi Celofat yooyu, ñoom ñépp seen bokki baay lañu séyal.

¹² Ca làngi askanu Manase doomu Yuusufa lañu séy, seen céru suuf daldi des ca giir ga seen làngu baay bokk.

¹³ Loolu mooy santaane yeek àttey yoon yi Aji Sax ji dénkoon bànni Israayil, Musaa jottali leen ko ca joori Mowab, fa feggook dexu Yurdan, te janook Yeriko.

Kàddug Yàlla
The Holy Bible in the Wolof language of Senegal,
translated by La Mission Baptiste du Sénégal
La Sainte Bible en langue wolof du Sénégal, traduite
par La Mission Baptiste du Sénégal

copyright © 2025 La Mission Baptiste du Sénégal

Language: Wolof

Cette œuvre est mise à disposition sous licence Creative Commons Attribution - Pas d'Utilisation Commerciale - Pas de Modification 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0)

[ ] Vous êtes autorisé à :

Partager — copier, distribuer et communiquer le matériel par tous moyens et sous tous formats. L'Offrant ne peut retirer les autorisations concedées par la licence tant que vous appliquez les termes de cette licence.

Attribution — Vous devez créditer l'œuvre, intégrer un lien vers la licence et indiquer si des modifications ont été effectuées à l'œuvre. Vous devez indiquer ces informations par tous les moyens raisonnables, sans toutefois suggérer que l'Offrant vous soutient ou soutient la fonction dont vous avez utilisé son Oeuvre.

Pas d'utilisation Commerciale — Vous n'êtes pas autorisé à faire un usage commercial de cette Oeuvre, tout ou partie du matériel la composant.

Pas de modifications — Dans le cas où vous effectuez un remix, que vous transformez, ou créez à partir du matériel composant l'Oeuvre originale, vous n'êtes pas autorisé à distribuer ou mettre à disposition l'Oeuvre modifiée.

Pas de restrictions complémentaires — Vous n'êtes pas autorisé à appliquer des conditions légales ou des mesures techniques qui restreindraient également autrui à utiliser l'Oeuvre dans les conditions décrites par la licence.

C'est un résumé (et non pas un substitut) de la licence. Pour voir une copie de cette licence, cliquez ici.

La Mission Baptiste du Sénégal a le plaisir de vous autoriser à utiliser toute portion tirée des Ecritures

qui sont disponibles sur <http://biblewolof.com> et sur ces appli (l’œuvre), sous réserve que le crédit nous soit reconnu par l’œuvre; avec la mention du nom de notre organisation (voir plus loin). Mais on ne peut la modifier de quelque façon que ce soit, ni l’utiliser à des fins commerciales, c’est à dire, de telles ressources ne peuvent être vendues à un prix supérieur au coût de la reproduction.

Cette licence n’autorise pas un mixage combinant les œuvres en wolof avec vos propres ressources traduites en wolof. Si vous désirez faire un mixage, vous devez en obtenir l’autorisation, et pour cela nous exigeons une échantillon de traduction pour une probable approbation de notre part. En effet des ressources mal traduites portent préjudice à la crédibilité des œuvres.

De même, si il s’agit d’enregistrements des œuvres, nous exigeons des échantillons de la matière enregistrée, pour approbation probable de notre part. En effet des voix marquées accent pourraient être dommageables à la crédibilité des œuvres.

Pour demander la permission de faire quoi que ce soit en dehors du cadre de cette licence, contactez-nous.

Voici les déclarations de copyright et inclure dans l’œuvre:

Écriture extraite de (s’il s’agit d’une portion de livre)

Suivi de:

Kàddug Yàlla gi © 2025 MBS

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode.fr>

Vous pouvez aussi utiliser une forme abrégée:

(Nom du livre abrégé) **2025 MBS (NINEA: 20215410C9)**

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode.fr>

La politique de confidentialité se trouve ici.

This work is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0)

[ ] You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format. The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Attribution — You must give appropriate credit, provide a link to the license, and indicate if changes were made. You may do so in any reasonable manner, but not in any way that suggests the licensor endorses you or your use.

NonCommercial — You may not use the material for commercial purposes.

NoDerivatives — If you remix, transform, or build upon the material, you may not distribute the modified material.

No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

This is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license. To view a copy of this license, click [here](#).

La Mission Baptiste du Sénégal is pleased to give you permission to use any of the scriptures on <http://biblewolof.com> and in these apps (hereafter referred to as the Work) as long as you give credit to MBS with a copyright notice, and you do not modify or mix the work, and do not sell materials at a price over the cost of reproduction.

In other words, you may download the Work and share it with others as long as you credit us, but you can’t change the Work in any way or use it commercially (for profit).

If we give you permission to do a re-mix (combining the scriptures in wolof with your own materials translated in wolof), we will ask for a sample translation or audio recording to approve first, before any distribution. Materials badly translated and voices with a foreign accent impair the credibility of the scriptures.

To ask permission to do anything outside the scope of this license, contact us.

Here are copyright statements to include with the work :

Scripture citations taken from(if it's only a portion of a book) followed by

Kàddug Yàlla gi © 2025 MBS

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode>

Or you may use a shortened form:

(Name of the book) 2025 MBS (NINEA: 20215410C9)

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode>

You can read our privacy policy [here](#).

Liggéey bii turu sañsañu jëfandikoom di « Creative Commons BY-NC-ND 4.0 » ; maye na ku ko yeb,

fé;pp ci àddina, ci kaw way jefandiku ji wàccoo ak yi ndigal: BY = SM (dees na Seedeel boroom Moomeelam); NC = AJ (Amul Jaay); ND = AS (Amul Soppi). Ku bëgga gis sottib sañsañu jëfandikoo bi, seet ko fii.

[] Mission Baptiste du Sénégal am na mbégley may leen ngeen yeb, ak sotti, ak wasaare lu mu mana doon ci Kàddug Yàlla gi ci <http://biblewolof.com>, ak ci appli yi, ci kaw ngeen seedeel nu sunu moomeel (seetal ci suuf). Waaye dungeen ci mana soppi lenn, ak nu coppite ga mana tëdde, te ngeen bañcee jaaye lenn ci njëg gu wees li leen sottib mbind mi dikke.

Su dee lu ngeen raxe (muy seen liggéeyu bopp bu ngeen tekki ci wolof, boole ko ak lenni kàddug Yàlla gi ci wolof), ba bëgg koo sotti ngir wasaare ko, war ngeen cee jëkka am sunu ndigal, te jox nu ci seenub tekki, lu tuut lu nu ko mana natte ba mu doy nu, ndax jumtukaay yu tekki bi awul yoon gàkkal na Mbind mu sell mi. Jokkooleen ak nun, ngir sàkku ndigal def lu mu mana doon, lu wees kemu sañ-sañu jëfoo.

Ba tey su dee lu ngeen jukkee ci kàddug Yàlla gi, ba def ko ay dégtal yu ngeen taataan, bëgg nanu ngeen sàkkal nu ci seenub taataan, lu tuut lu nu mana natte baat yi ba mu doy nu, ndax baat yu seen làmmeñu boroom taq itam, gàkkal na ab liggéey.

Yii kàddu la sañ-sañu jëfoo tege, te warees koo boole ci liggéey bi:

Ci………… lanu ko jukkee,(su dee ab dogu téere doŋŋ)

Kàddug Yàlla gi © 2025 MBS

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode.fr>

Manees naa jëfandikoo itam ab gàttalub turu téere bi :

(Turu gàttalu téere bi) **2025 MBS (NINEA: 20215410C9)**

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode.fr>

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2025-04-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 23 Apr 2025 from source files
dated 18 Apr 2025

d0698bf2-fb52-5f39-9542-2e2eeaf3c516